ಮದಿಪು

ಪೊನ್ನಿ - ಮಾಯಿ - ಸುಗ್ಗಿ

2004

32

ಮದಿಪು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು
ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕುಡ್ಲ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

'ತುಳುನಾಡುಂ ಭಾಷಾಯುಂ ನಾಟ್ಟರಿವುಂ' ಗ್ರಂಥ ಬರೆದ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಮಲಯಾಳ ಜಗತ್ತ್‌ಗ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತಿನ ಅನುವಾದಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧಕೆ ಪ್ರೊ.ಸಿ. ರಾಘವನ್ ಆರೆನ ಅಸೌಕ್ಯದ ಪೊರ್ತುಗ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಭೇಟಿ ಕೊರ್ದು ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿತ್ತ್‌ದ್ 15-1-2004ನಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಸದಸ್ಯರಾಯಿನ ಡಾ.ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ, ಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೇರಳ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಕಾಸರಗೋಡು ಚಿನ್ನಾ, ಶ್ರೀ ಟಿ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಘವನ್ ಒಟ್ಟುಡುಲ್ಲೆರ್.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘ ಬೊಕ್ಕ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಗೋವಿಂದದಾಸ ಕಾಲೇಜು ಸುರತ್ಕಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್ 14-2-2004ನಾನಿ ಸುರತ್ಕಲ್‌ಡ್ ನಡಪಾಯಿನ 'ತುಳು ಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಡಾ.ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಲೇಜಿದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆರ್ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ರಾವ್ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಮದಿಪು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್

ಮಂಗಳೂರು - 575 003.

ಮುಡಿ -32

ಪೊನ್ನಿ - ಮಾಯಿ - ಸುಗ್ಗಿ

Madipu

A quarterly on Tulu Language, Literature and Culture :
Published by Karnataka Tulu Sahitya Academy,
Mangalore - 575003. ✆ : 2459389

Chief Editor	:	Dr. Vamana Nandavara
Editor	:	Dr. Palthadi Ramakrishna Achar
Managing Editor	:	S.H. Shivarudrappa
Cover Design	:	Gopadkar
Printed at	:	Tulunaad Press Kadri, Mangalore - 575 002
Pages	:	64
Vol.	:	8, 4
period	:	15 Jan. 2004 -14April 2004
ಬಿಲೆ	:	15/-
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ	:	50/-
ಆಜೀವ ಚಂದಾ	:	500/-

ಎದುರು ಪುಟ ಮಿತ್ತ್‌ವು : ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಬೊಕ್ಕ ಗೀತಾವಿಹಾರ ಕಾಸರಗೋಡು ಮೊಕುಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ 13 ಮಾರ್ಚ್ 2004 ದಾನಿ ನಡಪಾಯಿನ 'ದಾಸ ಕೀರ್ತನ' ಬೊಕ್ಕ *ಯಕ್ಷತೇರು ಪ್ರಭಾವಳಿ* ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಯಕ್ಷತೇರು ಪ್ರಭಾವಳಿನ್ ಯಕ್ಷತೇರು ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿನ ಕಾಸರಗೋಡು ಚಿನ್ನಾ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮೇರೆಗ್ ಒಪ್ಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ವಿ. ಜಿ. ಪಾಲ್, ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ, ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಕುಂಬ್ಳೆ ಸುಂದರ ರಾವ್,ಮಾಜಿ ಶಾಸಕೆರ್, ಮೇಯರ್ ಕೆ. ದಿವಾಕರ್, ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರಾ, ಜರ್ಮನಿದ ಫಾಬಿಯನ್ ಬಲ್ಟ್ ಬೊಕ್ಕ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಎದುರು ಪುಟ ತಿರ್ತವು : ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತುಳು ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸೇರಿಗೆಡ್ 18 ಜನವರಿ 2004 ನೇ ದಾನಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡಪಾಯಿನ *ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ ಕೋಡೆ-ಇನಿ-ಎಲ್ಲೆ* ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊತ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನ ಖ್ಯಾತ ನಾಟಕಕಾರೆ ಡಾ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ ಸದಸ್ಯೆ ವಿ. ಜಿ. ಪಾಲ್, ಒಕ್ಕೂಟದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಚ್ಯುತ ಕಲ್ಮಾಪು, ಕಾಸರಗೋಡು ಚಿನ್ನಾ, ರಂಗ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಬಾಸುಮ ಕೊಡಗು, ಜೀವನ್‌ರಾಂ ಸುಳ್ಯ, ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಖ್ಯಾತ ನಾಟಕಕಾರೆರಾಯಿನ ಕೆ. ಎನ್. ಟೇಲರ್, ಕೆ. ಆನಂದ ಗಾಣಿಗ, ಯು. ಆರ್. ಚಂದರ್, ಕೆ. ಜೆ. ಕೊಕ್ರಾಡಿ, ಒಕ್ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಪಿರವು ಪುಟ ಮಿತ್ತ್‌ವು : ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ 18ಬೊಕ್ಕ 19 ಮಾರ್ಚ್ 2004 ನೇ ದಾನಿ ಕುಡಲದ ಪುರಭವನೊಡ್ ನಡಪಾಯಿನ *ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮೀಳಾ - 2004* ಮಹಿಳಾ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟು ಸಾಧಕಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಸನ್ಮಾನೊ ಕೊರ್ಪೊಡು ಕುಲ್ದಿನಕುಲು - ಶೀಲಾ ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಲೀಲಾವತಿ ಬೈಪಡಿತ್ತಾಯ, ಲೋಲಮ್ಮ ಪಚ್ಚನಾಡಿ, ಮೂಕಾಂಬಿಕ ವಾರಂಬಳ್ಳಿ, ರತ್ನಾ ಜಿ. ಭಟ್, ಶೈಲಜಾ ಹೆಗ್ಡೆ, ಉಂತುದಿನಕುಲು ವಿ. ಜಿ. ಪಾಲ್, ಎಂ. ಮುನಿರಾಜು, ಹೆಚ್. ಪಿ. ರಾಮಲಿಂಗೇ ಗೌಡ, ಫಾ। ಡೆನ್ನಿಸ್ ಡೆಸಾ, ಡಿ. ಕೆ. ಚೌಟ, ಅಜಿತ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಮಾಲಡಿ, ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು, ಡಾ. ಹಿ. ಶಿ. ರಾಮಚಂದ್ರೇ ಗೌಡ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಹೆಚ್.ಜಿ. ಶಿವಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ, ದಿನಕರ ಉಳ್ಳಾಲ್, ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ಕೊಲ್ಲಾಡಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ರೈ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಪಿರವು ಪುಟ ನಡುತ್ತ್‌ವು : ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರ ಬೆಂಗಳೂರು ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಸ್ಥೆಲೆ ಸಹಯೋಗೊಡು ಕಾಳಿಕಾಂಬ ಯುವಕ ಮಂಡಲ ಕೊಣ್ಣೂರು ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೊಕುಲೆನ ವತಿಡ್ *ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದ, ಏಡ್ಸ್ ನಿವಾರಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಜನ ಜಾಗೃತಿ* ಸಲುವಾದ್ 22ಜನವರಿ 2004ನೇ ದಾನಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡ್ ನಡಪಾಯಿನ *ಡೊಳ್ಳು ಕುಣಿತ* ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಕಾಳಿಕಾಂಬ ಯುವಕ ಮಂಡಲ ಕೊಣ್ಣೂರು ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೊಕುಲು ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಪಿರವು ಪುಟ ತಿರ್ತವು : ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿ ರೋಟರಿ ಸಂಸ್ಥೆದ ಸೇರಿಗೆಡ್ 31 ಜನವರಿ 2004 ನೇ ದಾನಿ ಚಿಕ್ಕ ನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿಡ್ ನಡಪಾಯಿನ *ತುಳು-ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯ* ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊತ ಉದಿಪನ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ವಿ. ಜಿ. ಪಾಲ್, ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ರೊ। ಎಂ. ವಿ. ನಾಗರಾಜ ರಾವ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕುಲು ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಪುಂಡಿದುಲಯಿದ ಮದಿಪು

ಎದುರು ಕತೆ ಬೋಡು	- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	4
ಬಿಸು ಕಣಿ	- ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	6
ಮಾಜಂದಿ ನೆಂಪುದ ಸಾಜ ಕಲಾವಿದೆ : ದಿ. ರಾಮಣ್ಣ ರೈ	- ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ	8
ತೌಳವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ : ಒಂಜಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ	- ಉಷಾಕಿರಣ	11
ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ತುಳು ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗೊಳು	- ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ	17
ಮಂಜೇಶ್ವರೊಡೊಂಜಿ ಚತುರ್ಮುಖ ಬಸದಿ	- ಎ. ಸುರೇಶ್‌ಕುಮಾರ್ ಮಂಗಲ್ಪಾಡಿ	19
ಬ್ರಹ್ಮ ಬಲಾಂಡಿ	- ರಘು ಗುರುಪುರ	21
ಗುಟ್ಟು	- ಉಮೇಶ ರಾವ್ ಎಕ್ಕಾರು	23
ಗೊಬ್ಬುಲೆ ಗೊಬ್ಬುಲೆ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುಲೆ	- ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ	26
ಮದತ್ ಪೋಪಿನ ಮರಿಯಲದ ನೆನೆಪುಲು	- ಕೆ. ಯಶೋಧರ್ ಎನ್. ಆಚಾರ್ಯ	28
ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್	- ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರ್ ಸಾಲಿಯಾನ್	33
ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣಡ ಒಂತೆ ಕಷ್ಟೊ ಸುಕೊ	- ನಾಗೇಶ್ ಕಾಲೂರು	37
ಸ್ಪೊಲ್ಮೆಲು.... ಸೊಲ್ಮೆಲು	- ಕಾತ್ಯಾಯಿನಿ ರೈ	44
ಐನ್ ಪವನ್ ಬಂಗಾರ್	- ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಳಾಯಿ	45
ಎನ ಕಬಿತೆ ಎನಲೆಕನೇ	- ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಬೋಳೂರು	51
ತೂಯನಾ ಈ ತೂಯನಾ?	- ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ	52
ಭಾವನೆಲೆಗೊಂಜಿ ಪದೊ	- ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ	53
ಈ ದಾನ್ನೊ ತೆರಿವಾ	- ರಾಜೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ದೋಟ	54
ಕೋಲಾ	- ಜೋಕಿಮ್ ಎಫ್ ಡಿಸೋಜ	55
ತಿಂಗೊಳ್‌ದ ಬೊಲ್ಪು	- ದಿವ ಕೊಕ್ಕಡ	56
ಗುಂಡೊಡು ನಿಲೆ ಅಲೆ	- ಎಚ್. ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್	56
ಉಸುಲು ಉಸುಲು ಓಡೆ ಪೋಂಡ್ ?	- ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ	57
ಕಣನೀರ್ದ ಮುರ್ಯೊ	- ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ ಕೆಲಿಂಜ	58
ನಿನ್ನ ಗೇನೊಡೆ ಯಾನ್ ಉಪ್ಪುನಗೇಪೊಲ	- ಮೂಲ : ಪುರಂದರ ದಾಸ, ಅನು : ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ,	59
ತುಳುನಾಡ ಮದಿಮಲ್	- ಸಂಜೀವ ಟಿ. ಕರ್ಕೇರ	60
ಈ ಬರೆಪುನ ಬೂಕು	- ಉಷಾ ಪಿ. ರೈ	60
ಪತ್ತನಾಜೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್	- ಕೆ. ಕೆ. ಗಟ್ಟಿ	61

ಎದುರು ಕತೆ ಬೋಡು

ಮುರಾನಿ ಏರೋ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎಂಚಿನನೋ ನಾಡೊಂದು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜಿಂಡ್. ಆರೆನ್ ತೂದ್ 'ದಾನೆ ಬತ್ತರ್, ಎಂಚಿನ ಆವೊಡು?' ಕೇಂಡೆ. ಆರ್, 'ಎದುರುಕತೆ ಬೋಡು'?ಂದು ಕೇಂಡೆರ್. ಒವ್ವ ಬೇಲೆಗ್ ಪಿದಾಡ್ದಿನ ಆರ್ ಕೈಟ್ ಚೀಲ ಪತೊಂದು ಎನ್ನ ಮೋನೆಗೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

'ಎದುರು ಕತೆ ಪನೊಡೇ? ಈರ್ ಕೇನುವರ?' ಪಂಡ್ದ್ ಆರೆನ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಕೇಂಡೆ. ಆರ್ 'ಎದುರುಕತೆ ಉಪ್ಪುನ ಬೂಕು ಬೋಡು' ಪಂಡೆರ್. ಆತಾನಗ ಸುಮಾರ್ 42 ವರ್ಸೊಡ್ದುಂಬು ಮಣ್ಣಗುಡ್ಡೆ ನಾರಾಯಣ ಪನ್ಪಿನಾರ್ *ತುಳು ಒಗಟುಗಳು* (1962) ಪನ್ಪಿ ಬೂಕು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನ ವಿವರ ಕೊರಿಯೆ. ಅಂಚೆನೇ 33 ವರ್ಸೊಡ್ದುಂಬು ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನ *ತುಳು ಒಗಟುಗಳು* (1971)ಬೂಕುದಲಾ ಗುರ್ತ ತೆರಿಪಾಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನ 23 ವರ್ಸೊಡ್ದುಂಬು ಯಾನ್ ಪ್ರಕಟಮಲ್ತಿನ *ಓಲೆ ಪಟಾಕಿ* ಸ್ವತಂತ್ರ ತುಳು ಎದುರು ಕತೆಕುಲೆ (1980) ಪರಿಚಯಲಾ ಪಂಡೆ. ಆರ್ 'ಈ ಬೂಕುಲು ತಿಕ್ಕುಂಡೇ? ಕೇಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಯಾನ್ ಇತ್ತೆ 'ಐತ ಪತ್ರಿಕುಲ್ ಇಜ್ಜ. ಆಂಡ ಈರೆಗ್ ಓದ್ಯೆರೆ ಬೋಡಾಂಡ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರದ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರೊಡ್ ಆ ಬೂಕುಲು ಉಲ್ಲ.' ಪಂಡ್ದ್ ಅಂಚೆನೆ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಟ್ಟೆಡ್ ತೋಜ್ಪಾದ್ ಆತ್‌ಮಾತ ಬೂಕುಲೆನ್ ಗುರ್ತ ಪರಿಚಯ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆ. ಆಂಡ ಐಟ್ ವಾ ಬೂಕುಲೆನ್‌ಲಾ ಆರ್ ತೂಪುನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ಜೆರ್. 'ಎಂಕ್ ತುಳು ಎದುರುಕತೆಕುಲೆ ಬೂಕು ಬೋಡು' ಪಂಡೆರ್.

ಆರೆನ ಈ ಕೋರಿಕೆನ್ ಈಡೇರಿಸಾವು ಸ್ಥಿತಿಟ್ ಯಾನ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಆರ್ಂದ್ ಅತ್ತ್ ತುಳುಕು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದನ ಬೂಕು, ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲೆ ಬೂಕು, ಗಾದೆಲೆ ಬೂಕು, ಮಧು ಮದಿಪು, ಪಾರಿ ನುಡಿಕುಲೆ ಬೂಕು, ತುಳು ಸಿನೆಮಾ, ಭಜನೆ, ನಾಟಕ ಪದಕುಲು, ಬೂಕು, ಇಂಚ ಬಗೆ ಬಗೆತ ಬೂಕುಲೆನ್ ಉಂದೆಕ್ ದುಂಬುಲಾ ಕೇಡೊಂಡು ಬತ್ತಿನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಕುಲು ಕೇಂಡಿನ ಬೂಕು ತಿಕ್ಕಂದೆ ತರೆಕ್ಕ್ ಕೈ ದಿವೊಂದು ಅಂಚೆನೇ ಪೋತಿನಕುಲ್ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಆತ್ತ್‌ಂಡ ಬತ್ತಿನೆಕ್ಕಾದ್ ಒವ್ವಾಂಡ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ದೆತೊಂದು ಪೋತಿನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್.

ಇನಿದಾನಿಗ್ ತುಳುಟು ವಾ ವಾ ಅಭಿರುಚಿತ ಓದುಗೆರ್ ಉಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಉಂದು ಪನ್ಪುಂಡು. ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಡ್, ಅಲೋಚನೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥೊಲು, ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥೊಲು ಇಂಚಿನತ್ತಿನಕುಲೆ ಗೇನ ಅನುಭವದ ಅಂಗಲಾಪುನು ತಗ್ಗವುಜಿ. ಅಕುಲು ಬಯಕುನಂಚಿನ ಈ ನಮೂನೆದ ಎಲ್ಲ್ಯೆಲ್ಯ ಬೂಕುಲೆನ್‌ಲಾ ನಮ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೂಕು ಮಾರಾಟದ ಕಟ್ಟೆಡ್ ದೀವೊಡಾಪುಂಡು.

ಒಂಜಿ ಕತೆ, ಕಬಿತೊ, ಸಂದಿ, ಉರಲ್, ಎದುರು ಕತೆ ಪನ್ಲೆ ತೂಕ, ಪನ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ಬಚ್ಚೆಲ್‌ದೆಪ್ಪುನ, ಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲ್‌ದ, ಕೋಂಗಿ ಮಸ್ಕಿರಿದ, ಬೀರ-ಬಿತ್ತರದ ಒಟ್ಟುಡು ಅಕುಲೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಕೊಸಿ ಕೊರ್ಪಿನ ಪೊರ್ತುಲಾ ಆದುಪ್ಪುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಸ್ತ್ ಎದುರು ಕತೆಕುಲು ಉಲ್ಲ. ಅಂಚಾದೆ ಎದುರು ಕತೆಕುಲು ಬೋಡುಂದು ಆರ್ ಕೇಂಡಿನ ವು.

• ಅಲ್ಲಗೆಲ್ಲ್‌ಡ್ ಮುಲ್ಲೆ ಪಕ್ಕಿ, ಎಂಚಿನ?, • ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಬೇಲಿ ಪಾಡ್ದೆ ಸೂರ್ಯೊಂಕೊಲ್‌ದ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ದೆ, ಅರ್ತ ಗುರ್ತ ಪಂಡರ್‌ಂಡ ಅರ್ಧರಾಜ್ಯ ಬುಡ್ದು ಕೊರ್ಪೆ. • ಏಕುಂಡು ಕುದುರೆ, ನೂಕುಂಡ ಪೊಪುಜಿ, ಒವ್ವವು ಕುದುರೆ ? • ಕತ್ತಿ ಇಜ್ಜಂದೆ ಕಾಡ್ ಕಡ್ತ್‌ದೆ, • ಸಾರ ಗಿಳಿಕ್ಕ್‌ಲೆಗ್ ಒಂಜೇ ಕೋಕಯಿ, ದಾದವು? • ಮುಳ್ಳುದಾಂತಿ ಕಾಡ್‌ಡ್, ಎಲುದಾಂತಿ ಮುರ್ಗ ಮೇಪುಂಡು, ವಾ ಮುರ್ಗ ಅವು? • ಚುಂಯ್ ಚುಂಯ್ ಪಕ್ಕಿಗ್ ಸಾರತ್ತೊಂಜಿ ಕಣ್ಣ್, ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪೆಗೆ? • ಕೂಲಿ ಇಂಜ್ಜಂದಿ ಎರ್ಮೆ ಪಂತಿ ಇಜ್ಜಂದಿ ಪದ್ಪುಡ್ ಮೇಯೊಂದುಂಡು?, • ಆಕಾಸೊಡು ಬೆನ್ನಿ ಬೆದುರ್‌ಡ್ ಸಾದಿ, ಎಂಚಿನಗೆ? • ಎನನ್ ಪತ್ಯಂಡ ನಿನನ್ ಬುಡಯೆ, • ಬಂಜಿಡಿತ್ತಿ ಬಾಲೆ ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿಂತ್‌ಂಡ್, • ಅಂಕಣಂಕಣ ಪದ್‌ರಡಂಕಣ ಸಿರಿಮಂಡಲ ಪೂ ಪೋತುಂಡು, • ಕಿನ್ನಿ ಬಿಸಲೆಡ್ ಕುರ್ತೆಲ್ ಕಜಿಪು, • ಆ ಊರಿಡಿಜ್ಜಿ ಈ ಊರಿಡಿಜ್ಜಿ ಆಚಾರಿ ಕಟ್ಟೆಡಿಜ್ಜಿ, ಆ ಊರ್ದ ಅರಸು ಕೊರೊಡು, ಈ ಊರ್ದ ಅರಸು ತಿನೊಡು, •ಪಂಚನಂಗಡಿ ಪದ್ಮನಂಗಡಿ, ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಬನ್ನಗ ಡೊಂಬೆರಾಟ, • ಬೈತಡಿ ಬಾಪೆಲೆ, ತೋಡು ಕೆರೆಪೆಲೆ, ಬಾನೊಡು ರಾಪೆಲೆ, ಊರೂರು ತಿರ್ಗೆಲೆ, • ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕಡೆಯಿ ಬಂದ ಅತ್ತ್, ಓಡುಡು ಪತ್ತಯಿ ರೊಟ್ಟಿ ಅತ್ತ್, • ದೋಂಟಿ ಪೊಣ್ಣು ದಗಣೆ ಪೊಣ್ಣು, ಪುದರ್ ಕೇಂಡ ಮದರು ಪನ್ಪಾಲ್, ಎದುರುದಂಗಡಿಡ್ ಉದುರಿ ಮಾರುವಲ್, • ಪೆದ್ದ್ ಪೆದ್ದ್‌ದ್ ಉದ್ದ ಬಳಪುವಳ್ ಪದ್ದಕ್ಕ, • ಕಿನ್ನ್ಕಂಡ ಮೆನ್ನ್ಕುಂಡು ಕೈಟಿತ್ತಿ ಕರಡಿಗೆ

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬುದ್ಧಿ ಸಾಮರ್ತ್ಯೊದ ಪಾತೆರೊಲ್, ಕುಸಾಲ್ ಚಮತ್ಕಾರೊದ ಸವಾಲುಲ್, ತರೆ ಕರ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನ ತಾಕತ್ತ್ ಇತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಕಸರತ್ತ್‌ದ ಕೆಲಸ ಕೊರಂದೆ ಕುಲ್ಲಾಯ.ಉಂದು ಮಾತ ಎದುರು ಕತೆಕುಲು, ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಎದುರು ಕತೆಕೊಂಜಿ ಪಿರಾವುದ ಕತೆಕುಲು, ಓಲು ತಿಕ್ಕುವ, ಏರೆಡ ತಿಕ್ಕುವ ಪನ್ಪುನವು ಇನಿ ಆತ್ ಸುಲಬೊ ಇಜ್ಜಿ. ಅವೆನ್ ಮಾತ ಪಂಡೊಂದು, ಪಟ್ಟೊಂದು, ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ನಲ್ತ್‌ದ್ ಕೆಲಸದ ಕೂಟೊಲೆಡ್ ಕೊಸಿ ಪಡೆಯೊಂದು ಇತ್ತಿನ ತುಳುವೆರ್ ಇನಿ ತಿಕ್ಕಾಯೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಎದುರು ಕತೆಕುಲೆನ್ ನಾಡ್‌ದ್, ಪೆಜ್ಜಿದ್, ತುರಿದ್ ಕೋಪೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀಂಡ ಬೋಡಿತ್ತಿನಕುಲು ಅವೆನ್ ಪಡೆಯೊನೆರೆ ಇಡೆ ಇಂಬು ಆಪುಂಡು. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಗ್ರಹಲಾ ಆಪುಂಡು. ಆಂಚನೇ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಚ ಮಿಂಚಿದ್ ಬರ್ಪ್‌ಂಡು ಪನ್ಪುನಲಾ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಮುಲ್ಪ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತಿನ ಒಂಜಾತ್ ಎದುರು ಕತೆಕುಲೆನ್ ತೂಲೆ. ಐತ ಅರ್ತ ಗುರ್ತ, ತೆರಿಂಡ, ತಿರ್‌ಂಡ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಲೆ, ನನದ ಮದಿಪು ಸಂಚಿಕೆ ಬರ್ಪಿನೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಈ ಎದುರು ಕತೆಕುಲೆ ಅರ್ತ ಗುರ್ತ ತೆರಿಪಾಯಿನಕುಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಪಂತೊಡು ಗೆಂದಿನಕುಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಎಡ್ಡೆ ಇನಾಮು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ನಿಕುಲೆ ಜವಾಬು ಉತ್ತರೊನು *ಸಂಪಾದಕೆರ್ ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಹಾ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು-575 003.* ಈ ಪರಿಚಯ ಪತ್ತೆಗ್ ಅಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಲೆ.

ಅಂಚ, ಬಜೀ ಕತೆ ಅತ್ತ್! ಎದುರು ಕತೆಲಾ ಬೋಡು, ಪಿರವು ಕತೆಲಾ ಬೋಡು, ಪಿರವು ಕತೆದಾಂತೆ ಎದುರುಕತೆ ಏರೆಗ್‌ಬೋಡು? ಎದುರುಗು ಸವಾಲ್ ಕೇಂಡ್ನೇ ಎದುರು ಕತೆ ದಾಯೆ ಬೋಡು? ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ನಂಕ್ ಜವಾಬು ತಿಕ್ಕೊಂಡು.

• ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಬಿಸು ಕಣಿ

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ನಮ ಜನ ಪೂರ ಸೌರಮಾನ ಪದ್ಧತಿದ ಆಚರಣೆದಕುಲು. ಸೌರಮಾನ ಪ್ರಕಾರ ಪೊಸ ವರ್ಸೊ ಮೇಷ ತಿಂಗೊಳುಡ್ದು ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಮೇಷ ಪಂಡ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಪಗ್ಗು. ಪಗ್ಗು ತಿಂಗೊಳುದುದ್ಯೊದಾನಿ ಪೊಸ ವರ್ಸೊದ ಸುರುತ ದಿನ. ಆನಿದ ದಿನೊನು ಬಿಸು ಪನ್ಪೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ವಿಷು ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊದ ಪುದರ್ಲಾ ಉಂಡು.

ಬಿಸುತಾನಿ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಕಣಿ ದೀಪುನ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಬೂಡು, ಗುತ್ತು, ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್, ಸಿರಿವಂತೆರೆ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಮಾತ್ರ ಕಣಿ ದೀಪೆದೆರ್. ದಣಿಕುಲೆ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಕಣಿದೀನೆನ್ ತೂಯೆರೆ ಕಾಣಿಕೆ ಪತೊಂದು ಒಕ್ಕೆಲ್‌ದಕ್ಲು ಪೋಪೆದೆರ್. ಇಲ್ಲ ಚಾವಡಿಡ್ ಅರಿ, ತಾರಯಿ, ಬಚ್ಚಿರೆ, ಬಜ್ಜೆಯಿ, ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಕನ್ನಡಿ, ಕೆಂಬುಡೆ, ತೌತೆ, ಮನೊಲಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಾಯಿ ಕಜಿಪು, ಕುಕ್ಕು, ಗೋಂಕು, ಗುಜ್ಜೆ, ಪರ್‌ಂದ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಫಲವಸ್ತ್ಲೆನ್ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಪೊರ್ಲುಡು ದೀದ್ ಸಾನತಿಗೆದ ದೀಪೊ ಪೊತ್ತ ದೀಪುನ ಪದ್ಧತಿ, ಇಲ್ಲಾಲ್ದಕುಲು ಕಾಂಡೆಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮಡಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೊಸದುಸ್ಯೆತ ಆವೊಂದು ಈ ನಟ್ಟಿ ಸಂಪೊತ್ತುಗು ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ದು ಅಲ್ಪ ದೀತಿನ ಕನ್ನಡಿಡ್ ತನ್ನ ಮೋನೆ ತೂವೊನೊಡು ಬೊಕ್ಕ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆ ಕಾರ್ ಪತೊನೊಡು, ದೈವಸ್ಥಾನ, ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋದು ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಬರೊಡು. ಉಂದು ಬಿಸುಕಣಿತ ಆಚರಣೆ, ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ಆನಿ ಬೆನ್ನಿದಕುಲು ಕಂಡೊಡು ಎರುಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಸುತ್ತು ಮಾದವೊಡು. ಒಂಜಿ ಬಟ್ಟಿಗೊಬ್ಬರ ಪಾಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿ ಬಿತ್ತ್ ಬಿರ್ಕೊಡು. ಆನಿಯೇ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಗ್ ಆರಂಬೊ. ಮದ್ಯನಗ್ ಪಾಯ್ಸೊದೊನಸ್. ಮದ್ಯನಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತಾರಯಿ ಕುಟ್ಟುನೆ, ಕೋರ್ದಕಟ್ಟ ಇಂಚ ಪಂತೊದ ಗೊಬ್ಬುಲು.

ತುಳುವೆರ್ ಪ್ರಕೃತಿದ ಆರಾಧಕೆರ್. ಅಕುಲು ಸುರುಕು ತರೆ ತಗ್ಗವುನೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಕೊರ್ಪಿನ ಸಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತ್‌ಗ್. ಪಿರವುದ ಪಜ್ಜೆ ತೂದು ದುಂಬುದ ಪಜ್ಜೆ ದೀವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಗಾದೆ ಉಂಡು. ಅಂಚನೆ ಬಿಸುತಾನಿ ಕನ್ನಡಿಡ್ ತನ್ನ ಮೋನೆ ತೂದು ಯಾನ್ ಎಂಚ ಉಲ್ಲೆಂದ್ ತೆರಿಯೊಂದು ನನ ಎಂಚ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿ ನಿರ್ದಾರೊ ಆನಿ ಕೈಕೊನೊಡು.

ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಉದಿಪನ ಆಯಿನ ಆಕಾಡೆಮಿಗ್ ಒರ್‌ಂಬೊ ವರ್ಸೊ ಕರಿದ್ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊ ಪತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬತ್ತಿ ಸಾದಿನೊರ ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂದು ಪತ್ತನೇ ವರ್ಸೊದ ವಿಶೇಷೊ ಕಜ್ಜೊಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಪಾದ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪದ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಪಾಡೊಡು. ಊರೊರ್ಮೆ ತುಳು ಪರ್ಬೊಲು ನಡಪೊಡು. ನೆಕ್ಕಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ತಯಾರಾವೊಂದು ಉಂಡು. ಈ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಯೊಗು ತುಳುವೆರೆನ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಬೋಡು. ಅವು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಲಾ ಸರಕಾರೊದ ದುಡ್ಡುದ ಬೆಂಬಲ ದಾಂತೆ ದಾಲ ಆಪುಜಿ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊ ನಂಕ್ ಮಾತ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನವೆ.

ಪೊಸ ವರ್ಸೊದ ಸುರುಕೇ ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಅಂಚನೆ ಕೇಂದ್ರೊಡು ಪೊಸ ಸರ್ಕಾರೊದ ರಚನೆಲಾ ಆಪುಂಡು. ಏರೆನ ಆಳ್ವಿಕೆ ಬರ್ಪುಂಡೋ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಏರೇ ಬರಡ್ ಬತ್ತಿನಕುಲು ತುಳುತ ಬಗೆಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಅಭಿಮಾನ ದೀವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಅಬುಲಾಸೆ ನಮ್ಮವು.

ಪೊಸ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ ದೀದ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಅನುದಾನ ಕೊರೊಡುಂದು ನಮ್ಮ ಬಯಕೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರೊದ ಮಿತ್ತ್ ನಮ್ಮ ಒಂಜಿ ಬೇಡಿಕೆ ಪಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆಲೆನ್ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಡ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರಾದ್ ತುಳುಕು ರಾಜ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊರ್ಪುನವು. ಕೆಲವು ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಈ ಬಗೆಟ್ ತುಳುವೆರೆನ ಹೋರಾಟ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರೊಗು ಗೆಂದ್‌ದ್ ಪೋಪಿನ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಮಾತ ಸದಸ್ಯೆರ್ಲಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯುತ್ನೊ ಮಲ್ಪೊಡು. ತುಳು ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಬಾಸೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಪುಟ್ಟುದು ಬತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಬಾರೀ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬಾಸೆ ಪನ್ಪಿ ಅಭಿಮಾನೊಡು ಆಯಿನ್ ಒರಿಪಯರೆಗಾದ್, ಬುಳೆಪಯರೆಗಾದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಕ್ಷ ಭೇದ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭೇದದಾಂತೆ ಪುನೆವೊಡು. ಆಕಾಡೆಮಿಗ್ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊ ದಿಂಜಿನಗ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ಲಾ ಮರ್ಯಾದಿದ ಮಣೆ ತಿಕ್ಕೊಡು. ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ಈಡೇರಿಕೆ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಭರವಸೆನ್ ನಮ ದೀವೊಂದು ದುಂಬುದ ಕೆಲಸೊಗು ಈ ದಿನೊನೇ ಪಿದಾಡ್ಗೊ. ಲೋಕೊದ ಮಾತಾ ಜನೊಕುಲೆಗ್ಲಾ ಸುಖ ಶಾಂತಿ ತಿಕ್ಕಡ್. ಉಂದು ಬಿಸುತ ಎಡ್ಡೆಪುದು ಬಯಕೆ.

• ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಮಾಜಂದಿ ನೆಂಪುದ ಸಾಜ ಕಲಾವಿದೆ : ದಿ. ರಾಮಣ್ಣ ರೈ

ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಬತ್ತಿನ ಕೆಲವೆರುಪ್ಪುವೆರ್ - ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ನಟನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ಮೆಲ್ಲ ಪಿರಜಾರುವೆರ್, ಅತ್ತಾ ಪಿರ ಬೂರ್ವೆರ್, ನನ ಕೆಲವೆರುಪ್ಪುವೆರ್, ಪ್ರತಿಭೆ ಪನ್ಪಿನವು ಉಪ್ಪಡ್, ಇಜ್ಜಾಂದ್ ಉಪ್ಪಡ್, ರಂಗೊಡು ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೋಪೆರ್. ತೀರ್‌ಂಡ ಕಾಸ್, ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಪುದಾರ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡ, ಪ್ರತಿಭಾವಂತೆ ರಾಯ್ನ ಕೆಲವೆರ್ ಸೊಂತಿಕೆನ್ ತೋಜಾವೆರ್, ತನ್ಕ್‌ತಾನೇ ಉದಾರ್ಮೆ ಆದ್ ಕಾಯ ಮಾಜಿಂಡಲಾ ಮಾಜಂದಿ ನೆಂಪು ಒರಿಪಾದ್ ಪೋಪೆರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಲಾಪ್ರತಿಭೆ -ಇಂಚಿಪ ತೆಕ್ಕಿನ ತುಡಾರ್ 'ರಾಮಣ್ಣ ರೈ.

ನಲ್ಪ ಒರ್ಸೊಡ್ದ್ ಪಿರವು ದಿ. ರಮಾನಂದ ಚೂರ್ಯೆರ್ನ ಊರೆಲ್ಲಾ ಹೇಳ್ಬೇಡಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಅಭಿನಯ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ಂಚಿ ರಾಮಣ್ಣ ರೈ ಟೇಲರೆರೆನ ನಾಟಕೊಲು ಅಂಚನೇ ಬಾಕಿದ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಹಾಸ್ಯ ಪಾತ್ರೊಲೆಡ್ ಮೆನ್ಕೊಂದೇ ಮಿತ್ತ್ ಏರ್ಯೆರ್. ದಿ. ರವಿಕುಮಾರ್‌ನ 6000 'ಶೋ' ಆತಿನ' ಕುಂಟೆರಾಮೆ' ನಾಟಕದ ಕುಂಟೆರಾಮ'ನ ಪಾತ್ರಡ್ದಾದ್ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರೆನ ಉಡಲ್ಡ್ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಕೆ. ಎನ್. ಟೇಲರ್‌ರೆಡ್ದಾದ್ ತುಳುತ್ತವುಲಾ ಸಿನೆಮೊಲು ಆವರೆ ಸುರಾನಗ ಅವೆತ ಬೆರಿಮುಲ್ಲುದಲೆಕ ರಾಮಣ್ಣ ರೈಲಾ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಬೊಳ್ಳಿ ದೋಟ (ಡಾ. ದಂಡೆಕೇರಿ), ಮಾರಿ ಬಲೆ, ಬದ್ಕರೆ ಬುಡ್ಲೆ, ಪೆಟ್ಟಾಯಿ ಪಿಲಿ, ಬಂಗಾರ್ ಪಟ್ಲೆರ್, ನ್ಯಾಯೊಗಾದ್ ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್, ಒಂತೆ ಅಡ್ಜೆಸ್ಟ್ ಮಲ್ಪಿ, ದಾರೆದ ಸೀರೆ, ಇಂಚ ಏತೋ ತುಳು ಸಿನಿಮೊಲೆಡ್ ರಾಮಣ್ಣ ರೈಕ್ಲೆನ ನೈಜ, ಅಪ್ಪಟ ಅಭಿನಯ. ಡಾ. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟಲಿನೆರೆನ ಅರುಣ್ ರೈಕ್ಲೆನ ನೈಜ, ಅಪ್ಪಟ ಅಭಿನಯ. ಡಾ. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟಲಿನೆರೆನ ಅರುಣ್-ಕಿರಣ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್‌ದ ಒರಿ ಕಾಯಂ ನಟೆ ಆದಿತ್ತಿನಾರ್ ರಾಮಣ್ಣ ರೈ.

ಆರ್ ನಾಟಕೊಡು ಸಿನೆಮೊಡು ಕಲಾವಿದೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ರೈಕ್ಲೆನ ವಿಶೇಷತೆತ ನನೊಂಜಿ ಅಂಶ ಪಂಡ ಆರ್ ಸಿನಿಮಾ ಸಂಭಾಷಣೆ ಬರೆಪಿನೆಟ್ ಬಾರೀ ಬಿಗಿನಾರ್. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಜಾನಪದ ಸತ್ವದಿಂಜಿನ ಗಾದೆ, ಎದುರ್ಕತೆ ಕಬಿತೆದ ನದ್ರ್‌ದ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್ ಶಬ್ದ ಜೋಡಣೆದ

ಸಂಭಾಷಣೆ ಬರೆಯಿನ ರೈಕುಲು ಬಾರಿ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯೊಂಡೆರ್. ದಿ. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರೆನ 'ಸತ್ಯ ಬತ್ತಲೆ ' ನಾಟಕೊನು ರಿಚಾರ್ಡ್‌ರ್ 'ಬಂಗಾರ್ ಪಟ್ಲೆರ್' ಸಿನಿಮಾ ಮಲ್ತೆರ್. ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ್, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲಚಿತ್ರೋತ್ಸವೊಗ್ಲಾ ಪೋಯಿನ ಈ ಸಿನಿಮೊದ ಸಂಭಾಷಣೆದ ಸಾಲ್‌ಲು ಇನಿಕ್ಲಾ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೆನ ನೆಂಪುಡು ಒರಿದ. ಅವು ರಾಮಣ್ಣ ರೈಕ್ಲೆನ ಸಿಷ್ಟಿ.

ತುಳು ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಸಿನಿಮಾರಂಗದ ಹೆಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ಮಾತ ಹಿರಿಯಾಯಿನಕ್ಲೆಡಲಾ ಒಡನಾಟೊಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು ದೀದ್ ಪೋಯಿನ ರಾಮಣ್ಣ ರೈ ಕರಿನ ಪತ್ತೊರ್ಸೊಗು ಪಿರವು, ಕುಡಲದ ಮಾತ ಸಂಪರ್ಕೊನ್ಲಾ ದಾಯೆಗಾ ಕಡ್ತೊಂದು ದೂರ ಪೋಯೆರ್. ಪುತ್ತೂರುದ ಒಂಜಿ ಹಳ್ಳಿ ಅನಂತಾಡಿಡ್ ನಿಲೆ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಅಂಚಾದೇ ಕಾಯಿಲೆ ಬೂರ್ದು ಆರ್ ಮುರಾನಿ ತೀರ್ದ್ ಪೋಪಿನ ದಿನೊಕುಲು ನಾಟಕರಂಗದ ಅಭಿಮಾನಿಲೆಗ್, ಒಡನಾಡಿಲೆಗ್ ತೆರಿಯಂದಿನವಾಂಡ್.

ಆರ್ ಈ ಲೋಕದ ಪಾತ್ರ ಮುಗಿತ್ತ್‌ದ್ ಸಂದ್ಯೆರ್‌ಂದ್ ಸುದ್ದಿ ಬತ್ತಿನಪಕ ಕುಡ್ಲಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್' ತುಳು ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಒಕ್ಕೂಟ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡಪಾಂಡ್. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಗು ಬತ್ತಿನ ತುಳು ನಾಟಕ ಸಿನಿಮಾ ರಂಗದ ನಿರ್ಮಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್, ಕಲಾವಿದೆರ್, ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್, ತಂತ್ರಜ್ಞೆರ್, ಅಭಿಮಾನಿಲು ಕಣನೀರ್ ಬುಡ್ಯೆರ್. ಉಡಲ್ ಉರ್ಕರುನ ಸಾಜದ ಪಾತೆರೊಲೆನ್ ಪಂಡೆರ್. ಮಲ್ಲಪುದಾರ್ದ ಅಶೋಕ್ -ಚರಣ್. ಸಂಗೀತಕೂಟದ ಚರಣ್‌ಕುಮಾರ್ (ರಾಗ್‌ದೇವ್) ತನ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ರಾಮಣ್ಣ ರೈಕ್ಲೆನ ನಟನಾ ಪ್ರತಿಭೆ ತೂಯಿನೆನ್ ನೆನೆತೆರ್. ಒಂಜಿ ಸಮಯೊಡಾರ್ ಅಶೋಕ್ ಕುಮಾರ್‌ನ ಸಂಗತೊಡು ಚೂರ್ಯೆರ್ನ ನಾಟಕ ಟ್ರೂಪ್‌ಡ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಗು ಪೋಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ನಾಟಕರಂಗೊಡು ಪುದರಾಯೆರ್. ಸಿನೆಮಾರಂಗದ ಅನುಭವೊನ್ಲಾ ಪಡೆತೊಂಡೆರ್. ಸಿಂಗಾಪುರ ಪ್ರವಾಸೊಡ್ಲಾ ಎಂಕುಲು ಒಟ್ಟುಗಿತ್ತ. ಎಂಕಲ್ನ ಕುಟುಮೊಗೆ ಆರ್ ಹಿತ್ಯೆಶಿ ಆದ್‌ತ್ತೆರ್. ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಈತ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್. ಸಿನೆಮೊಲೆಡ್ ಪುದರಾಯೆರ್. ಇನಿಕ್ ಪತ್ತೊರ್ಸ ಪಿರವು ಪುತ್ತೂರುಗು ಪೋದ್ ಸೆಟ್ಲಾಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಸಂಪರ್ಕ ಇಜ್ಜಾಂಡ್... ಇಂಚ ಚರಣಕುಮಾರ್ ಬುಲಿತೊಂದೇ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್.

'ಮಾರಿಬಲೆ'(ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರ್) ಸಿನೆಮೊಡು ರೈಕ್ಲೆಗ್ ಕುಟಿಲ ರಾಜಕಾರಣಿನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಹಾಸ್ಯ ಪಾತ್ರದ ಆರ್ ಅವೆಟ್ಲಾ ರೈಸಿಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಕುಟುಮದಲೆಕನೇ ಎಂಕ್ಲೆಡ ಇತ್ತೊಂದು ಯಾಪಲ ತೆಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್' ಇಂಚ ರಂಗ ನಟಿ ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಂಡೆರ್.

ಹಿರಿಯ ರಂಗನಟೆ ಸಿನಿಮೊ ಕಲಾವಿದೆ ರಾಂದಾಸ್ ದೇವಾಡಿಗೆರೆಗ್ ರಾಮಣ್ಣ ರೈಕ್ಲು ಬರೆತಿನ ತನ್ನ ಪಾತ್ರದ ಡೈಲಾಗುಲು ಮದತ್ತ್ ಪೋಪಿನವತ್ತ್ ... ಕಲ್ಜಿಗ ಎಂಚ ಕೋಡಿಗೆ ಎತ್ತ್‌ಂಡಾ ?! ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಡೈಲಾಗ್‌ಲೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತ್ ಪನ್ನಗ ದೇವಾಡಿಗೆರ್ ಪಿರ ಬಂಗಾರ್ ಪಟ್ಲೆರ್ ' ಸಿನೆಮೊದ ಪಾತ್ರನೇ ಆಯಿನಂಚ...

ಡಾ. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟಲಿನೊರೆಗ್ ರಾಮಣ್ಣ ರೈ ಬಲಕೈಯಾದ್ ಇತ್ತಿನಾರ್. " 1977ಡ್ದ್

95 ಇಸವಿ ಮುಟ್ಟ ಆರ್ ಎನ ಇಲ್ಲದ ಒರಿ ಮೆಂಬರ್ ಆದಿತ್ತಿನಾರ್ ... "ಇಂಚ ದಿಂಜ ಉಡಲ ಉಸುಲುಲು ಆರೆಗಿತ್ತ. ಅಂಚೆನೇ ಡಾ. ಪಿ. ಎಸ್. ದಂಡಕೇರಿದಾರೆಗ್ಲಾ 'ಬೊಳ್ಳಿದೋಟ' ಚಿತ್ರೀಕರಣದ ಪೊರ್ತು. ಕ್ಯಾಮರಾಮೆನ್‌ಗ್ ಕಲ್ಲ್‌ದೀದ್ ಕ್ಯಾಮರಂದ್ ಕನ್ಸ್‌ಕಟ್ಟಾದ್ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೆಲ್ಪಾದಿನ ಪೊರ್ತು ...ಆರ್ನ ಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲ್.... ಬೆಂದೆರ್, ಅಂಡ ರಾಮಣ್ಣ ರೈ ಕಾಸ್‌ದ ಪಿರವು ಬೂರಿನಾರತ್....

ಕೆ. ಎನ್. ಟೇಲರ್ ರೈಕ್ಲೆನ ತನ ಒಡನಾಟದ ಸೀಪೆ -ಕೈಪೆ,'ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯ' ಸಿನಿಮಾ 9ರೀಲ್ ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಆದ್ ದಬ್ಬೊಡೇ ಒರಿಯೊಡಾಯಿನ ಬೇನೆದ ಬೆಂಗ್ ಪಂಡೆರ್. ತುಳುನಾಟಕ ರಂಗದ ಹೆರಿಯಣ್ಣೆ - ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಒಕ್ಕೂಟದ ಗುರ್ಕಾರ್ರಾಯಿನ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ್, 'ಬದ್ಕೆರೆ ಬುಡ್ಲೆ ' ಸಿನಿಮಾ ಆರ್ನ ನಾಟಕದ ದಿನೊಕ್ಲೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಚಿತ್ರಭಾರತಿ 'ದ ಟಿ. ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್, ನಟ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಆರ್ಕೆ ಉಳ್ಳಾಲ್, ಭಾಸ್ಕರ ಕುಲಾಲ್, ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ, ಆನಂದ ಬೋಳಾರ್, ವಿ. ಜಿ. ಪಾಲ್. ಒರ್ಯೊರ್ಯಗ್ಲಾ ರಾಮಣ್ಣ ರೈಕ್ಲೆನ ಸಂಗತೊಡಿತ್ತಿನ ಒಂಜೊಂಜಿ ನೆಂಪುಲು...ನೆಂಪುಲು.

ಬೆಂಗಳೂರುಡುಪ್ಪುನ ತುಳು ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಸುಧಾಕರ ಬನ್ನಂಜೆ ಫೋನ್ ಮಲ್ತೆರ್ಗೆ, ಅನಂತಾಡಿ ಪಂಚಾಯತ್‌ದ ಜಯರಾಂ ಆಚಾರ್ಯೆರ್ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತಿನಾರ್ ರಾಮಣ್ಣ ರೈಕ್ಲೆನ ಇನಿಕೋಡೆದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ತಿತಿನ್ ತೆರಿಪಾಯೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬೊಳ್ಳಿಪಾಡಿ ಕುಟುಮದ ಹಿನ್ನಲೆ ಇತ್ತಿನಾರ್ ಆಂಡಲಾ ತನ ನಿಷ್ಠುರವಾದಿ ನಡಕೆ, ತನ್ನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಾದಿ .... ಒಂಜೇತ್ ಕಡೇಸ ಮದಿಮೆ ಆಯಿನ ರಾಮಣ್ಣ ರೈಕ್ಲೆನ ಬುಡೆದಿ, ಶಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನ ಮಗಲ್ ಅನಂತಾಡಿಡ್ ಎಲ್ಯ ಇಲ್ಲಡ್ ಬದ್ಕೊಂದುಪ್ಪುನು ಬಂಜೂಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್ದ್ ಆರ್ನ ಕಾಯ ಸೀದಾ ಮಸಣೊಗೇ ಪೋವೊಡಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಸುಸ್ಥಿತಿ... ಕಲಾವಿದೆ ಆದ್ ಏತ್ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ! ಆಂಡ ಆಕೇರಿದ ಬದ್ಕ್ ?.... ತಿರ್ಲ್‌ದ ಪಾತೆರೊನು ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದೆ ಜೀವರತ್ನ ಸನಿಲ್ ಪಂಡೆರ್, ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಕಡೆಗಾಣಿಸಾದ್ ಕಲೆ ಅತ್ತ್, ಕಲಾವಿದೆ ತಾನ್ ಆದರ್ಶ ಆದ್ ಬದ್ಕ್‌ದ್ ಸಮಾಜೊಗು ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾವುನಾಯೆ ಆವೊಡು.

ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗುರ್ಕಾರ್ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರೆರ್, ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಕಲಾವಿದನ ನೆಂಪು ಮಾಜಂದಿನಂಚ ಸಾಸ್ವಿತದ ದಾದಾಂಡ ಕೆಲಸ ಆರೆ ಪುದರ್ಡ್ ಆವೊಡು... ಮಾತೆರ್ಲಾ ಯೇಚನೆ ಮಲ್ಪುಗ...." ಪಂಡೆರ್.

ತುಳು ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾ ರಂಗೊಡು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಲಾವಿದೆ ಆದ್, ಸಂಭಾಷಣಾ ಚತುರೆ ಆದ್ ಸಾರಸಾರ ಅಭಿಮಾನಿಲೆನ್ ಪಡೆತೊನ್ನ, ತನ ನಿಷ್ಠುರವಾದಿ ಧೋರಣೆಡ್ದ್ ಪಗೆನಕೆಲೆನ್ಲಾ ಕಟೊಂದಿನ -ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುಗರ್ತೆ ಕಾಸ್‌ಗ್ ಬಯಕಂದಿನ ರಾಮಣ್ಣ ರೈ -ಇನಿ ಮಾಜಂದಿ ನೆಂಪು ಮಾತ್ರ ಆಯೆರ್.

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

- *ಹಿರಿಯ ಉದ್ಘೋಷಕೆರ್, ಆಕಾಶವಾಣಿ ಮಂಗಳೂರು -4*

ತೌಳವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ : ಒಂಜಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ

ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಶ್ರೀಮಂತ ಶಬ್ದ ಸಂಪೊತ್ತುಂಡು. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಲು ಉಂದೆನ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ವರ್ಗೊಗು ಸೇರ್ಪಾದೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ತುಳು ಕೊಡವ, ಕೊಂಕಣಿ, ಉರ್ದು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬಾಸೆಲುಲ್ಲ. ಅಂಚಾದ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ್ ಗುರುತಿ ಸೊಡಾಪುಂಡು. ಉಂದೆಡ್ಡಾತ್ರ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ನ್ಪಿನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ದುಲಾಯಿ 'ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಭಿನ್ನವಾದುಂತುಂಡು. ಉದಾ: ಆರಾಧನೆದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತೂಂಡ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ನಾಗಬೆರ್ಮೆರ್, ನಂದಿಗೋಣ, ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ದೈವೊಲೆನ, ಶಕ್ತಿಲೆನ ಆರಾಧನೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನವು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಧ್ಯಯನೊನ್ ಸುರುಟ್ಟು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಷನರಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇಶೀ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‌ದ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ದಿನವು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ.

ಆರಾಧನೆ, ಆಚರಣೆ, ಕಲೆ, ಪರ್ಬೊಲು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಲು ಇಂಚಿತ್ತಿನವು ಮಾತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಬರ್ಪುಂಡು.ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳು ಸಂಸ್ಕತಿದ ಬಗೆಟ್ ದಾದ ಮಾತ ಕೆಲಸ ಆತ್‌ಂಡ್ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್, ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿದಂಚಿತ್ತಿ ಕಲಾ ಮಾಧ್ಯಮೊಲು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಎಂಚ ತೊಜಪಾದುಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಸಮೀಕ್ಷೆನ್ ಮುಲ್ಪ ಮುಡೆಪಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತುದುಂಡ್. ಆಂಡ ಐತ ವಿಮರ್ಶೆನತ್ತ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮೂಜಿ ಬಗೆತ ಆರಾಧನೆಲು ಅಸ್ತಿತ್ವೊಡುಲ್ಲ. ಭೂತಾರಾಧನೆ, ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಬೊಕ್ಕ ಸಿರಿ ಆರಾಧನೆ. ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಬಗೆಟ್ ಸುರುಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ದಿನಕ್ಲು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮಿಷನರಿಲು. 1894 - 97ಟ್ ಎ. ಸಿ. ಬರ್ನೆಲ್ ಬರೆತಿನ ' The Devil worship of the Tuluvas' ಪ್ರಬಂಧ ಮಾಲಿಕೆಡ್ ಇರ್ವತ್ತಾಜಿ ಭೂತೊಲೆನ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡ್ ಕೊರ್ತೆರ್. 1886ಟ್ ಎ. ಮ್ಯಾನರ್ ಬೊಬ್ಬರ್ಯ, ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಜುಮಾದಿ, ಕಲ್ಕುಡ-ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಭೂತೊಲೆನ ಇರ್ವತ್ತೊಂಜಿ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದನೊಳು 'ನ್ಪಿನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ದೆರ್. ದೇಶೀ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಎಂ. ಗಣಪತಿರಾವ್ ಐಗಳ್ ಮೇರ್ 'ಅತ್ತಾವರ ದೈವೊಂಗುಳು' (1928), 'ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಳು '(1933), ಪನ್ಪಿನ ಕೃತಿಕುಲೆನ್ ಪ್ರಕಟಿಸಾದೆರ್. ಅಂಚನೇ ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ಟೆರೆನ ' Studies in Tuluva History and Culture (1975), ಬಿ. ಎ. ಸಾಲೆತ್ತೂರು ಮೇರೆನ 'Ancient Karnataka History of Tuluva' (1936), ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆನ 'ಭೂತಾರಾಧನೆ' (1976), ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರೆನ 'ಅವಿಲು' (1978), ತುಳು ಬದುಕು '(1984), ಡಾ. ಕೆ.ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡರೆನ ಭೂತಾರಾಧನೆ ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳು '(1983), ಭೂತಾರಾಧನೆ ಜಾನಪದೀಯ ಅಧ್ಯಯನ (1990), ಡಾ.ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಮೇರೆನ 'ತೌಳವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (1970), ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ (1985), ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಬೊಕ್ಕ ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೆನ 'Bhuta worship

- Aspects of a Ritualistic Theatre (1987),, ಪೀಟರ್ ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್ ಮೇರೆನ ಅನುವಾದಿತ ಲೇಖನ ಸಂಗ್ರಹ 'ತುಳುವದರ್ಶನ' (ಅನು : ಎ. ವಿ. ನಾವಡ, ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ 1984), ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮೇರೆನ 'ಸಿಂಗದನ' (1987), ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಜಾನಪದೀಯ ಅಧ್ಯಯನ (2001), ಮೋಹನ್ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಬೊಕ್ಕ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನರೆನ 'ತುಳುನಾಡ ಗರೋಡಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ (1990) ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಅನೇಕ ಕೃತಿಕುಲು, ಲೇಖನೊಲು ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರ್ಪೊ.

ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಅಧ್ಯಯನ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ತುಳು ಬಾಸೆಲೆಡತ್ತಂದೆ ಹೈಡ್ರೊನ್ ಬ್ರೂಕ್ನರ್ ಜರ್ಮನ್ ಬಾಸೆಡ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ದಿನ " Furstliche Feste: Texte and Rituale der Tulu Volkreligion an der westkuste Sudindiens (1995) ಗ್ರಂಥೊಡು ಪಾಡ್ದನೊಲು ಭೂತೊಲೆ ಆರಾಧನಾ ಸಂಕೀರ್ಣ, ಜನಪದ ಆಚರಣೆಲೆ ಸ್ವರೂಪ ಬೊಕ್ಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಿಷಯೊಲೆ ಚರ್ಚೆ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ಡಾವರ ಈ ಕೃತಿಲಾ ಮುಖ್ಯ ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಬಗೆಟ್ ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥೊಲು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಕಟ ಆತಿನವತ್ತ್ ಕಾವ್ಯ, ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿಟ್ಲಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಪ್ಪುನವು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ. ಉದಾ : ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯೆರ್ನ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ' (1930), ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ತೆರೆನ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಕತೆ' (1975) ಕೈಂತಜೆ ನರಸಿಂಹ ಭಟ್ಟೆರೆನ 'ತುಳುನಾಡ ಕಲಿಗಳು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ' (1975) ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರರೆನ 'ಅಮರ ಬೀರೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್' (1999), ಅಂಚೆನೇ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ ಮೇರೆನ 'ತೆಂಬರೆ' (1999) ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತೊ ಕಟ್ಟುನ ಪಂಬದ ಜನಾಂಗೊದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಚಿತ್ರಣ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ಡಾತ್ರ ಈ ಕಾದಂಬರಿಲಾ ಆರಾಧನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ದ್ ಮುಖ್ಯ ಆಪುಂಡು.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಿನ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಆಲಡೆಲೆಡ್, ಕುಡುಪು, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ನಾಗಮಂಡಲ, ನಾಗದರ್ಶನ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆರಾಧಾನ ಪರಂಪರೆಲೆಡ್ ನಡತ್ತೊಂದು ಉಂಡು. ಅಂಚನೇ ಕುಂದಾಪುರ ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕುಲೆಡ್ ಮೇರ ಜನಾಂಗದಕುಲು ನಡಪಾವುನಂಚಿನ ಕಾಡ್ಯನಾಟ ಇಂಚ ನಾಗಾರಾಧನೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೂಪೊಲು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಡುಲ್ಲ. ಕಾಡ್ಯ ನಾಟದ ಪಠ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ದಿನಕುಲು ಎ. ವಿ. ನಾವಡ ಬೊಕ್ಕ ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ. ಉಡುಪಿ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕುಡು ಮೇರ ಜನಾಂಗದಕುಲು ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ದ ಕಾಡ್ಯನ ಇಲ್ಲ್‌ಲೆಡ್ ಮೂಜಿ ರಾತ್ರಿ ಬೊಕ್ಕ ನಾಲ್ ಪಗೆಲ್ ನಡಪಾವುನ ಸಂಕೀರ್ಣ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಆಯಿನ ಕಾಡ್ಯ ನಾಟದ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿತ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಲ್ದಿನ ಕೃತಿ 'ಕಾಡ್ಯನಾಟ ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ' (1992) ಅಂಚನೇ ಎ. ವಿ. ನಾವಡರೆನ 'ಜಾನಪದ ಸಮಾಲೋಚನ' (1993) ಕೃತಿಟುಪ್ಪುನ 'ನಾಗಮಂಡಲ' ಪ್ರಬಂಧ ಇಡೀ ನಾಗಮಂಡಲದ ವಿಧಿ ವಿಧಾನೊಲೆನ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ ಮೇರೆನ 'ಕೂಡುಕಟ್ಟು' (1997) ಇಂಚಿನ ಏತೋ ಕೃತಿಕುಲೆ ಲೇಖನೊಲು ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗೆಟ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಿನೆನ್ ತೂವೊಲಿ.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಭೂತಾರಾಧನೆದಾತೇ ಮಹತ್ವ ಪಡೆಯಿನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ

ಮುಖ್ಯ ಆರಾಧನೆ ಸಿರಿ ಆರಾಧನೆ. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಆಲಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಶಿವ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಜಾತ್ರೆದ ಸಮಯೊಡು ಈ ಆರಾಧನೆ ನಡಪುಂಡು. ಸಿರಿ ಆರಾಧನೆತ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಸಿರಿಜಾತ್ರೆದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ 'ದಕ್ಷಿಣದ ಸಿರಿನಾಡು' (1992) ಡ್ಪ್ ಡಾ. ಕೆ. ಅನಂತರಾಮು ಮೇರೆನ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನೊಡು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಸಿರಿಜಾತ್ರೆ ಅತ್ತಾಂದೆ ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡೊದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಲೆನ್ ಬಿಂಬಿಸಾವುನಂಚಿನ ಭೂತಾರಾಧನೆ, ನಾಗಮಂಡಲ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕಂಬಳ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯೊಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತಿಕ್ಕುವ. ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ ಮೇರೆನ 'ಕರಾವಳಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನೆಲೆಗಳು' (1999) ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧೊಡುಪ್ಪಿನ 'ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿಯ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಸಿರಿ' ಪನ್ಪಿನ ಅಧ್ಯಾಯೊಡು ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನದ ಪ್ರದರ್ಶನೊದ ಸಂದರ್ಭ, ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊದ ಕಥಾನಕ, ಅಲೆನ ಅನನ್ಯತೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಿಷಯೊಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧವಾಯಿನ ಚರ್ಚೆಉಂಡು. ಎಸ್. ಆರ್. ಅರುಣ್‌ಕುಮಾರ್ ಮೇರೆನ 'ಜಾನಪದ ಅನುಶೀಲನ' (1997), ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ ಮೇರೆನ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಿರಿ' (2003) ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಅನೇಕ ಕೃತಿಕುಲೆನ ಲೇಖನೊಲು ಸಿರಿಜಾತ್ರೆ, ಸಿರಿ ಆರಾಧನೆದ ಬಗ್ಗೆ ತಾತ್ವಿಕವಾದ್ ವಿವೇಚನೆ ಮಲ್ಪುವ. ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಾಂದ್ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆತಿನ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊನೇ ವಿವೇಚನೆ ಮಲ್ದಿನ ಕೃತಿಕುಲು ಪಂಡ ಪ್ರೊ. ಲೌರಿ ಹಾಂಕೊ ಮೇರೆನ ಸಹಯೋಗೊಡು ಚಿನ್ನಪ್ಪಗೌಡ, ಅನೇಲಿಹಾಂಕೊ, ಬೊಕ್ಕ ವಿವೇಕ ರೈ ಮುಕುಲು ಗೋಪಾಲನಾಯ್ಕೆರೆಡ್ದ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಡ್ದ್ ಸಂಪುಟೊಡು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ದಿನ 'The Siri Epic as performed by Gopala Naika' (1998) ಬೊಕ್ಕ ಎ. ವಿ. ನಾವಡೆರ್ ಸಂಪೊಲಿಗೆ ಮಲ್ದಿನ 'ಗಿಡಿಕೆರೆ ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನ' (1999).

ಕೆ. ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಮೇರೆನ 'ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ' (1973), ಎನ್. ವಿ. ರಾವ್. ಮೇರೆನ ' ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ' (1984), ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ ಮೇರೆನ 'ಸಿರಿಕತೆ' (1994) ಎ. ವಿ. ನಾವಡೆರೆನ 'ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ' (1998)ಇತ್ಯಾದಿ ಕತೆ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್‌ಲಾ ಸಿರಿನ ಅನನ್ಯತೆ ವ್ಯಕ್ತ ಆತ್‌ಂಡ್.

ತುಳುವೆರೆಡ್ ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟಿನಪಗ ಅಮೆ ಸೂತಕ ಆಚರಿಸಾವುನು, ನಾಮಕರಣ, ಚೌಲ, ಮದಿಮೆ ಅಂಚನೇ ಪೊಣ್ಜೋಕುಲು ಋತುಮತಿ ಆಂಡ, ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆಂಡ ಆಚರಿಸುನಂಚಿನವೇ ಆಚರಣೆಲುಲ್ಲ. ಅಂಚೆನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಲ್ಪುನ ಬೊಜ್ಜ, ಉಲಾಯಿಲೆಪ್ಪುನ, ಕುಲೆಕ್ಕ್ ಬಳಸುನೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಆಚರಣೆಲೆನ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ತುಳುವೆರ್ ಆಚರಿಸುವೆರ್. ಇಂಚಿನ ಆಚರಣಾಕ್ರಮೊತ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕವಾದ್ ಅಧ್ಯಯನೊಲಾ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಉದಾ : ಬಿ. ಪಕಿರ ಮುಲಯ ಮೇರೆನ 'ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ ಶುಭಾ ಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು' (1926) ಕೃತಿಟ್ಟ್ ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದಕ್ಲು ಆಚರಿಸಾವುನಂಚಿನ ಜನನ, ನಾಮಕರಣ, ಚೌಲ, ಋತುಶಾಂತಿ, ಸೀಮಂತ, ಮದಿಮೆ, ಬೊಜ್ಜೊದ ಕ್ರಮ ಇಂಚಿನ ಆಚರಣೆಲೆನ್ ವಿವರಿಸಾದೆರ್. ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್ ಮೇರೆನ 'ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು'(1994) ಕೃತಿ ಆಣ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕ್ಷೌರ ಮಲ್ಪುನ ಆಚರಣೆ (ಕಜಂಬು ಮದಿಮೆ) ಮದಿಮೆ, ಬಯಕೆ, ಬೊಜ್ಜ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಆಚರಣೆಲೆನ ವಿಧಿ ವಿಧಾನೊನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್ ಮೇರೆನ 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತುಳುನಾಡು' (1994) ಕೃತಿಲಾ ತುಳುವೆರೆನ

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಏತೋ ಆಚರಣೆಲು, ಅಂಚನೇ ತುಳುವೆರೆನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪರ್ಬೊಲು, ಕಲೆ ವಿನೋದ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಲೆನ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುಂಡು.

ತುಳುವೆರ್ ಆಚರಿಸಾವುನಂಚಿನ ಪರ್ಬೊಲೆನ್ ಗಮನಿಸಾಂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರ್ಬೊಲು ಬೇಸಾಯೊಗು ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನವು. ಉದಾ : ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುನ ಪರ್ಬ, ಪುದ್ದಾರ್, ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣ, ಪರ್ಬ (ದೀಪೊಲಿ), ಕೆಡ್ಡಸ, ಬಿಸು ಉಂದುಮಾತ ನೇರವಾದ್ ಕೃಷಿಕ್ಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನವು. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಮೇರೆನ' ಜಾನಪದ ಮಿನದನ' (1997) ಕೃತಿಟುಪ್ಪುನ ಲೇಖನ 'ಹಬ್ಬ ಬಂತೆಂದರೆ ಹಿಗ್ಗುವರು ತುಳುವರು' ತುಳುವೆರೆನ ಪರ್ಬೊಲೆನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮೇರೆನ 'ಸಿಂಗದನ' ಕೃತಿಡುಪ್ಪುನ 'ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಹಬ್ಬಗಳು' ಲೇಖನ ತುಳುವೆರೆ ಜನಪದ ನಂಬೊಲಿಗೆಲು ಪರ್ಬೊಲೆ ಆಚರಣೆದ ಪಿರಾವು ಎಂಚ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುಂಡೂನ್ಪಿ ಸಂಗತಿನ್ ತೆರಿಪಾವುಂಡು. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರೆನ' ತುಳು ಬದುಕು ಕೆಲವು ಮುಖಗಳು '(1984) ಎಸ್. ಆರ್. ಅರುಣಕುಮಾರೆರೆನ 'ಸೀಮೆ' (1995) ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಕುಲೆಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಆಚರಿಸುನ ಪರ್ಬ, ಆಚರಣೆಲಾಯಿನ ಕೆಡ್ಡಸ, ಪುದ್ದಾರ್, ಆಟಿ ಇತ್ಯಾದಿಲೆನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ವಿಧಿ -ವಿಧಾನಲೆನ್ ಬಿಂಬಿಸಾವುನಂಚಿನ ಲೇಖನೊಲುಲ್ಲ.

ಜನಪದ ವಿನೋದಲೆನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಡ್ ಬರ್ಪುನಂಚಿನ ಕಂಬಳ, ಕೋರಿಕಟ್ಟ, ಚೆನ್ನೆಮಣೆ, ಚೆಂಡಾಟ, ತೂಟೆದಾರ ಇತ್ಯಾದಿಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೆರೆ ಮುಖ್ಯ. ಉಂದುಮಾತ ಮನರಂಜನೆಗೇ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊರಂದೆ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಬಗೆತ ಆಚರಣೆದೊಟ್ಟುಗು ಸಮ್ಮಂದ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಇಂಚಿನ ಜನಪದ ವಿನೋದಲುಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮಾಹಿತಿಲೆನ್ ಒದಗಿಸಾವುಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ನಗುಲೆನ ವಾದ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಜನಪದ ವಿನೋದೊಲು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕಟ್ಟುನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುವಾಂದೇ ಪನೊಲಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಿನೋದ ಕಲೆತ ಅಧ್ಯಯನೊದ ಹಿನ್ನಲೆಡ್ ರಸಿಕ ಪುತ್ತಿಗೆ ಮೇರೆನ 'ಕಂಬಳ ಕೋಳಿ ಅಂಕ '(1983) ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೇರೆನ 'ಕಂಬಳ' (1983), ಅಂಚೆನೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ ಮೇರೆನ 'ಕರಾವಳಿ ಜಾನಪದ'ಡುಪ್ಪುನ 'ಕಂಬುಳ'ದ ಬಗ್ಗೆ ಉಪ್ಪುನ ಲೇಖನ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರ್ಪೊ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡುಪ್ಪುನ ಜನಪದ ಗೊಬ್ಬುಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರವಾದ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪಿನಾರ್ ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್. ಮೇರೆನ 'ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಆಟಗಳು' (2000)ಪನ್ಪಿನ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧೊಡು ಜನಪದ ಗೊಬ್ಬುಲೆ ಮುಖಾಂತರ ಸಂವಹನಗೊಳ್ಳುನಂಚಿನ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯ ವಿವೇಚನೆ ನಡಪಾಯಿನ ಸಂಗತಿ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಜನಪದ ನಲಿಕೆ, ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಿನೆಮಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಲಾ ಮಾಧ್ಯಮೊಲು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬಿಂಬಿಸಾವುನೆಡ್ಡಾತ್ರ ಉಂದು ಮಾತ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ದುಲಾಯಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆತೊನುವ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಮೇರೆನ 'ಜನಪದ ಕುಣಿತಗಳು' ಕೃತಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪ್ರಮುಖ ನಲಿಕೆಲಾಯಿನ ಆಟಿಕಳೆಂಜ, ಹೋಳಿ, ಮಾಯಿದ ಪುರುಷ, ಚೆನ್ನು, ಕರಂಗೋಲು,

ಪಿಲಿಪಂಜಿ, ಸಿದ್ಧವೇಷ, ಕಂಗಿಲು, ಮಾದಿರ ಇತ್ಯಾದಿ ಕುಣಿತೊಲೆನ ಅಧ್ಯಯನನ್ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಡಾ. ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ ಮೇರೆನ 'ಆಟಿಕಳೆಂಜ' (1993) ಕೃತಿಟ್ಟ್ ಆಟಿಕಳೆಂಜನ ಕುಣಿತ ಅತ್ತಾಂದೆ ಕಳೆಂಜನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸಾದ್ ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಹಿನ್ನಲೆಡ್‌ಲಾ ಆಟಿಕಳೆಂಜನ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಡಾ. ಅಭಯಕುಮಾರ್ ಕೌಕ್ರಾಡಿ ಮೇರೆನ 'ಮುಗೇರರು ಜನಾಂಗ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ' (1997) ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧೊಡು ಮುಗೇರ ಜನಾಂಗದ ಅಧ್ಯಯನದೊಟ್ಟುಗು ಅಕುಲೆನ ಆಚರಣಾತ್ಮಕ ಕುಣಿತೊಲಾಯಿನ ಆಟಿಕಳೆಂಜ, ಕರಂಗೋಲು, ಪಿಲಿಪಂಜಿ, ಚೆನ್ನು, ಮನರಂಜನಾ ಕುಣಿತೊಲು, ಅಂಚನೇ ಮುಗೇರರೆನ ಕುಣಿತ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ದಲಿತೆರೆನ ಕುಣಿತೊಲೆನ ತೌಲನಿಕ ವಿವೇಚನೆ ನಡಪಾದೆರ್.

ಕೆಲವೊಂಜಿ ತುಳು ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ವ್ಯಕ್ತ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ಅವೆನ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಲ್ಪುನ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರೆನ 'ತುಳು ನಾಡ ಕಲ್ಕುಡೆ' (1989), 'ಗೋಂದೊಳು' (1980), 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ', ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಎನ್. ಮೇರೆನ 'ಕಲ್ಕುಡ - ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ' (1984), ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೇರೆನ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ' (1978) ಇಂಚಿನ ಏತೋ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದೇ ಪನೊಲಿ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡೊಡೇ ಭಾರೀ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಲೆಯಾಯಿನ 'ಯಕ್ಷಗಾನೊ'ಡು ಪುರಾಣ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಪದದಂಚಿನ ವಿಷಯದ ಮಿತ್ತೇ ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಉದಾ:ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರೆನ 'ಅಮರ ಶಿಲ್ಪಿ ವೀರ ಕಲ್ಕುಡ' (1979), ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ ಮೇರೆನ 'ತುಳುನಾಡ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ' (1994), ಪೇರೂರು ಜಾರು ಮೇರೆನ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ' (2001)ಬಿ. ಮಧುಕುಮಾರ್ ನಿಸರ್ಗ ಮೇರೆನ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ' (2003) ಇಂಚಿತ್ತಿಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆಡ್ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆರಾಧನಾ, ಆಚರಣಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ಗುರ್ತಿಸಾವೊಲಿ.

ತುಳುಟ್ಟು ಇದಮುಟ್ಟ ಸುಮಾರ್ ಇರ್ವತ್ತೈಡ್ದ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚ ಸಿನೆಮಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅವು ಮಾತ ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ತುಳುತ್ತ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬಿಂಬಿಸಾಂಡಲಾ ಎಂಕುಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕೆಲವು ಘಟಕೊಲಾದ್ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಲ್ದಿನ ಹಿನ್ನಲೆಡ್ ಗಮನಿಸೊಡಾಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಮಾತ ತುಳು ಸಿನೆಮೊಲೆನ್ ಗಣನೆಗ್ ಗೆತೊನುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಮುದ್ದು ಸುವರ್ಣರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊದ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ' (1973) ಬೊಕ್ಕ ಕೆ. ಎನ್. ಟೇಲರ್ ಮೇರೆನ ನಿರ್ದೇಶನದ 'ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ' (1976) ಈ ರಡ್ಡ್ ಸಿನೆಮೊಲೆನ್ ಗೆತೊಂಡ, ಈ ರಡ್ಡ್ ಸಿನೆಮೊಲೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆರಾಧನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿದುಲಾಯಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆತಿನಂಚಿನ ಪುರುಷೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸ್ತ್ರೀನ ಕಥಾನಕ ಇಪ್ಪುನೆಡ್ದಾತ್ರ ಈ ಸಿನೆಮೊಲೆಗ್ 'ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ದುಲಾಯಿ ಮಹತ್ವ ಉಂಡು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ, ಕಲಾಮಾಧ್ಯಮದ ಮುಖಾಂತರ ಮಾತ್ರ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡತಿನವತ್ತ್. ತುಳುವೆರೆನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಲು ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಉದಾ:ತುಳುಕೂಟ (ಉಡುಪಿ/ಬೆಂಗಳೂರು,) ಅತ್ತಾಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಪಿದಾಯಿ ಉಪ್ಪುನಂಚಿನ ತುಳು ಸಂಘ (ಮುಂಬೈ, ಬರೋಡ, ನಾಸಿಕ)

ತುಳುನಾಡ್ ಸಂಘ (ಮೀರಜ್ -ಸಾಂಗ್ಲಿ, ಸೋಲಾಪುರ) ಅಂಚನೆ ಪರದೇಶಡುಪ್ಪುನ ತುಳುಕೂಟ (ಯು. ಎ. ಇ. ಮಸ್ಕತ್)ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಸಂಘ -ಸಂಸ್ಥೆಲು ತುಳು ಪರ್ಬ, ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ, ಕೆಡ್ಡಸ, ಬಿಸು ಇತ್ಯಾದಿ ಪರ್ಬ-ಉತ್ಸವೊಲೆನ್ ಏರ್ಪಾಡಿಸಾದ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆನ್ ದುಂಬುದ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ವರ್ಗಾಯಿಸಾವುನಂಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನದೊಟ್ಟುಗೇ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವೈಭವೊಲೆನ್ ದೇಶೀ ಬೊಕ್ಕ ವಿದೇಶಿ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವೊಂದುಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಕುಲೆಗ್ ತುಳು ಜಾನಪದ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರೊಂದುಂಡು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಡುಪ್ಪುನ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜು ನಾಥೇಶ್ವರ ತುಳು ಪೀಠದ ಮೂಲಕ ತುಳು ಜಾನಪದ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಮುಲ್ಪದ ಜಾನಪದ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರೊಡುಪ್ಪುನ ಅಪೂರ್ವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಕರೊಲು ನಮ್ಮ 'ತೌಳವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ದ ಉನ್ನತಿಗೆನ್ ಕಲ್ಪಿಸಾವೆರೆ ಉತ್ತಮ ಆಕರ ಸಾಮಾಗ್ರಿಲಾದುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪರಿಕರೊಲೆನ್ ಎಸ್. ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಲೇಜ್‌ದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರೊದ 'ತುಳು ಬದ್‌ಕ್' ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಡುಪ್ಪುನ 'ಮಂಜೂಷ' ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯೊಡು ತೂವೆರೆ ಸಾಧ್ಯ. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ನನಲಾ ಏತೋ ಸಂಸ್ಥೆಲು 'ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ 'ಅಧ್ಯಯನೊಡು ತೊಡಗಿಸಾವೊಂದು ಬೂಕುಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಅತ್ತಾಂಡೆ ತುಳುವೆರೆ ಸಮಾಜ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದೊಟ್ಟುಗು ಸಮ್ಮಂದ ಪಡೆತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆ ಏರ್ಪಾಡಿಸಾದ್ ಆ ದಿಸೆಟ್ಟ್ ಬೆನೊಂದುಲ್ಲ.

ಪತ್ರಿಕೆ, ಆಕಾಶವಾಣಿ, ದೂರದರ್ಶನ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮೊಲು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಪಸರಿಸುನೆಟ್ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸ್‌ದ. ತುಳುಸಿರಿ, ತುಳುಕೂಟ, ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಬೊಳ್ಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬಿಂಬಿಸಾವುನಂಚಿನ ಲೇಖನ, ಕತೆ, ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದ, ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ದೂರದರ್ಶನ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಪದೊಕುಲು, ನಾಟಕ, ನಲಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ವಸ್ತುವಾದ್ ಗೆತೊಂದಿನಂಚಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆನ್ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ ಪನ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿ.

ಇಂಚ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪನ್ನಗ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನೊಗು ಬೋಡಾಯಿನ ತಳಪಾಯ ಪಾಡಿನಕುಲು ವಿದೇಶೀ ಮಿಷನರಿನಕುಲಾಂಡಲಾ ಅವೆನ್ ಮುಂದುವರಿಸಾವೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಗೌರವೊ ತುಳುವೆರೆಗೇ ಸಂದುಂಡು. ಆಂಡ ಕೇವಲ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ವಲಯೊಡು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಾಂಡೆ ಕಲಾಮಾಧ್ಯಮ, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು, ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆನ ಮುಖಾಂತರೊಲಾ 'ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಅಧ್ಯಯನ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಸಾರ ಸಮಗ್ರವಾದ್ ನಡತೊಂದುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರೊನು ಎಂಕುಲು ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೊಡಾಪುಂಡು.

• ಉಷಾಕಿರಣ, *ಸಂಶೋಧನ ಸಹಾಯಕಿ,*
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು -575 003

ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ತುಳು ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗೊಳು

ನಮ ಎಂಕ್ಲ್ ಈರ್

ತುಳುತ್ತ ನಮ (ನಮೊ, ನಮ್ಮ) ಶಬ್ದೊಗು, ಕನ್ನಡೊದ 'ನಾವು 'ತಾವು ಈತೇ ಅರ್ಥ ಅತ್ತ್. ಯಾನ್ ಈರ್ ಸೇರ್‌ದ್ ನಮ. ಗೌರವ ಸೂಚಕವಾದ್ 'ನಮ' ಉಂಡು. ಉದಾ: 'ನಮ ಅಂಚ ಮಾತ ಎಲ್ಯ ಬುದ್ಧಿ ತೋಜಾವುನಾರತ್ತ್" ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಅನುಸಾರವಾದೇ, ನಂಕ್, ನಾವು (ಉಡುಪಿ ತುಳುಟ್ಟು) ನಮಕ್ಕ್-ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಶಬ್ದೊಳುಂಡು. ಇಂದೇ ಸಾದಿಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಬಹುವಚನ 'ತಾನ್ಕುಳು'. ಉಂದುಲಾ ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ, ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ (ನೀವು, ತಾವು) ಇಂಚ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಆವೊಳಿ.

ಅಮ್ಮ, ಅಕ್ಕೆರ್

ತುಳುಟ್ಟು ಅಮ್ಮ ಪಂಡ ಅಮ್ಮೆರ್, ತಂದೆ, ಫಾದರ್. ಪ್ರಾಚೀನ ಹಳೆಗನ್ನೊಡೊಡ್ಲಾ ಇಂಚನೇ ಉಂಡು. (ಉದಾ-ಎನಗೆ ಅಮ್ಮನ್ ಅರ್ಹತ್ಪತಿ)

ಗೌರವೊಡು ಪಣ್ಣಗ ತುಳುಟ್ಟು ಅಮ್ಮೆ ಸ್ತ್ರೀವಾಚಕವಾದ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಉದಾ: ಸೋಲಮ್ಮ, ಹೊನ್ನಮ್ಮ. 'ಅಕ್ಕೆ'ಲಾ ಇಂಚನೆ ತುಂಗಕ್ಕೆ, ರತ್ನಕ್ಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಶಬ್ದೊಲು ಬಾಸೆ ಬದಲಾನಾಗ, ಬೇತೆ ಬಾಸೆಗ್ ಪೋನಗ ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಪುಂಡು. ಮರಾಠಿಡ್ 'ತಾಯಿ' ಪಂಡ ಅಕ್ಕ. ಉದಾ: ಸುಧಾ ತಾಯಿ, ಜಯದೇವಿ ತಾಯಿ ಅಮ್ಮ (ಅಪ್ಪೆಗ್)

ಮರಾಠಿಡ್ ಆಯೀ, ಆಯ್ಯೆ ಪನ್ಪಿ ಶಬ್ದೊಲು ಉಂಡು.

ಪರಮೋಸ, ಪರಾಮೋಸ್

ತುಳುತ್ತ ಒಂಜಿ ಶಬ್ದ -ಪರಮೋಸ ಉಂದೆತ್ತ ಮೂಲ, ಪರ -ಮೋಸ (ಹಳೆ -ಮರ್ಲೆವು) 'ಮೋಸ' (ತಪ್ಪು) ಅಂದ್ ತೋಜು ಆಂಡಲಾ, ಪರಾಮೋಸದ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದ ಅಂದ್ ಪಂಡ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆವು. ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ಉಂದೇ ಅರ್ಥೊದ 'ಪ್ರಮೋದಶ' ಶಬ್ದ ಉಂಡು.

ಇಂಚ ಶಬ್ದೊಳೆನ, ಬಾಸೆದ ಸಾದಿ, ಗತಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದುಪ್ಪುಂಡು.

ತುಳುಟ್ಟು ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಿದ್ಯಾಮಾನೊಳೆನ್ ನನಲಾ ತೂದು ಅಭ್ಯಾಸ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೊಳಿ.

ಒವ್ವೇ ಬಾಸೆಗ್, ಅಂಚನೇ ಆ ಬಾಸೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಡ್ನ ಬಾಸೆದ ಕುಟುಮೊ (Language group or family) ಗ್ ತನ್ನವಾಯಿನ ಲಕ್ಷಣೊಳು, ವೈಚಿತ್ರ್ಯೊಳು, ಇಪ್ಪುಂಡು. ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ದೆತೊನ್ನಾಗಲಾ, ತನ್ನ ಸುಬಾವುಗು ಸರಿಯಾದ್ ಅವ್ವೆನ್ ಬಗ್ಗಾದ್, ದೆತೊನುಂಡು. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಲೆನ್, ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ್ ಬಾಸೆ, ವ್ಯಾಕರಣೊದ ಆಸಕ್ತರೆನ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾದ್ ಮೂಲು ಬರತೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತೆರಿದಿನಕ್ಲು ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕುವೆ.

ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ದ 'ರ'ಕಾರ ಕಳೆಪುನ ಕ್ರಮ

ತುಳುಟ್ಟು 'ರ' ಕಾರೊ, ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಬಹುವಚನ ಸೂಚಕ ಉದಾ: ಆರ್, ಮೇರ್, ಯಜಮಾನ್ಯೆರ್, ರಾಯೆರ್, ಬಟ್ರ್, ಸಾಯ್ಬೆರ್, ಪೂಜಾರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ತೂಲೆ. ಇಂಚ ರ, ರ್ ಸೇರ್‌ನಗ ಗೌರವಾರ್ಥಕ ಬಹುವಚನ ಆಪುನ ಲೆಕ್ಕೊಡು, ರ ಇತ್ತಿನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್

ಶಬ್ದೊಲೆಡ್ದ್ 'ರ' ಬುಡ್ದು ಪಾತೆರುನ ಕ್ರಮ ತುಳುಟ್ಟು ತೋಜುಂಡು.

ಉದಾ : ಮೆನೇಜರ್ -ಮೆನೇಜೆ, ಮಾಸ್ಟ್ರ -ಮಾಸ್ಟ್ರೆ, ಎಂಜಿನೀಯರ್ -ಎಂಜಿನೇ ಸಂದರ್ಭ

ಎಂಚ ಪಂಡ ಒರಿವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಏಕವಚನೊಡು ಲೆಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಸಂಬಂಧ ಆಂಡ, 'ರ'ಕಾರ ಬುಡ್ದು ಪನ್ಪೆರ್.

"ಈರೆನ ಮಗೆ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್ "?

"ಆಯೆ ಬೇಂಕ್‌ಡ್ ಮೆನೇಜೆ ಆದುಳ್ಳೆ"

ಕಾರಣ ಮೆನೆಜರ್' ಅಂದ್ ಪಂಡ, ಮಗಕ್ಕ್ ಆರ್ ಮೇರೆಂದ್ ಬಹುವಚನ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕಾಂಡತ್ತ್ ? !

ಇಂಚನೆ-ಇನಸ್‌ಪೆಕ್ಟೆ, ಸುಪರ್‌ವೈಸೇ ಇಂಚ ಮಾತ, ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಹಳ್ಳಿದ ತುಳುತ್ತ, ಒಂಜಿ ರೂಢಿ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆ ಉಂದು ಬದಲಾವೊಂದುಂಡು.

ಏಕವಚನ -ಬಹುವಚನ -ನಿತ್ಯಬಹುವಚನ

ಬೇತೆ ಬಾಸೆಡ್ ಏಕವಚನ ಇತ್ತಿನ ಶಬ್ದೊನು, ಗೌರವೊ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್, ಬಹುವಚನ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ. ಉದಾ -

'ಈರೆನ್ ಒರ್ತಿ ಪೊಂಜೊವು ಕೇಣೊಂದು ಬತ್ತೆರ್'

'ಈರೆನ್ ಒರಿ ಒರ್ತಿ ಲೇಡೀಸ್ ಕೇಣೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.'

'ಒರ್ತಿ ಲೇಡೀಸ್ ಅಂಚಿ ಪೋಯೆರ್.'

ಮೂಳು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ದ 'ಲೇಡೀಸ್'ಪಂಡ ಸಂಖ್ಯಾ ಬಹುವಚನ, ಗೌರವ ಬಹುವಚನ ಅತ್ತ್. ತುಳುಟ್ಟು ಅವು ಗೌರವಾರ್ಥಕ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚನೇ

'ಅವರೊಬ್ಬ ಸಿನಿಮಾ ನಟ'

'ಆರ್ ಒರಿ ಸಿನಿಮಾ 'ಏಕ್ಟರ್ಸ್'

ಉಂದೆನ್ ನಿತ್ಯ ಬಹುವಚನವಾದ್‌ಲಾ ಎಣ್ಣೊಳಿ

ನಿತ್ಯ ಬಹುವಚನೊಗು ಉದಾರ್ಮೆಲು

ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡ್ 'You', ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ದಾರಾ'(ಬುಡೆದಿ -ಬುಡೆದ್ಯಾಳ್ಳು) ಅಂಚನೆ ನಮ್ಮ ಊರುಡು ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ತಿಂಡಿ 'ಬನ್ಸ್' ಎಣ್ಣೆಡ್ ಕಾಯ್ತಿನವು. ಉಂದೆಟ್ಟ್ 'ಬನ್ನ್' ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಾಂಡಲಾ ಬನ್ಸ್ ಬನ್ಸೇ. ಬೇಕರಿದ ಬನ್ನ್ ಆಂಡ್ -ಬನ್ನ್, ಬನ್ಸ್ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಪ್ರಯೋಗ ಉಂಡು.

•ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ

ಪೀಸ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಪಿಂಟೋಲೇನ್, ಕದ್ರಿ ಕಂಬಂಳ, ಮಂಗಳೂರು - 3

ಮಂಜೇಶ್ವರೊಡೊಂಜಿ ಚತುರ್ಮುಖ ಬಸದಿ ...!

ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಕಾಸರಗೋಡು ತಾಲೂಕ್‌ದ ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಪುದರ್ ಕೇಂಡಿ ಪಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮಕ್ಕ್ ಗೇನೊಗ್ ಬರ್‌ಪ್ಪುನೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕವಿಯಾಯಿಂಚಿನ ಗೋವಿಂದ ಪೈಗುಳೆನ ಪುದರ್. ಆಂಡ ಅಲ್ಪ ಉಪ್ಪುನ ಭಾರೀ ಪಿರಾಕ್‌ದಲಾ ಅಂಚೆನೇ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಯಿಂಚ್ಚಿನ ಒಂಜಿ ಚತುರ್ಮುಖ ಪಂಡ ನಾಲ್ ಮೋನೆದ ಜೈನ ಬಸದಿನ್ ತೂನಾಗ ಜೈನ ಸಂತಾನ ಮುಲ್ಪ ಇತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಪನಿಯೆರೆ ಆಧಾರ ಆಪುಂಡು. ಈ ಜಾಗೆಡ್ ಇಚಿಂತ್ತಿನ ಏತೋ ಕಾರಣಿಕದ ಜಾಗೆಲು ಮಾತಾ ಬಾರಿ ಪುದರ್ ಪೋಂಡಲಾ ಈ ಬಸದಿದ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಯಾಂದೆಲೆ ಪೋಯಿನ ವಿಚಾರ ಬಾರೀ ಬೇಜರೊದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ. ಬಡಕ್ಕಾಯಿ ಬಾರಕೂರ್‌ಡ್‌ದ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ನೀಲೇಶ್ವರ ಮುಟ್ಟ ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿಂಚಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಏತೋ ಚರಿತ್ರೆಲಾ, ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಲು, ಮುತ್ತೈದೆ ಪೊಣ್ಣುನ ಮುಂಡಡ್ ಕುಂಕುಮ ವಾ ರೀತಿ ಶೋಭಿಸುಂಡಾ, ಅವ್ವೇ ರೀತಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆಲು ಶೋಭಿಸೊಂದುಂಡು. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಈ ಜೈನ ಬಸದಿಲಾ ಸೇರೊಡ್ ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಈ ನಾಲ್ ಮೋನೆದ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬಸದಿನ್ ಅಯಿತ್ತ ಪರಂಪರೆ, ಕಾರಣಿಕನ್ ಒರಿತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಒಂಜಿ ಪೂಲ್ ಪೊಲಿಗೆದ ಜಾಗೆ ಮಲ್‌ಪೆರೆ ಕೇರಳ ಸರಕಾರ ದುಂಬು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೇರಿಸಾಯ ಮಲ್‌ಪೊಡುಂದ್ ಈ ಬಸದಿದ ಗುರಿಕ್ಕಾರೆರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಮಂಜೇಶ್ವರಡ್‌ದ್ ಸುಮಾರ್ 2. ಕಿ. ಮೀ. ದೂರ ಪೋನಗ ಪೊಸಂಗಡಿದ ನಾಲ್ ಮಾರ್ಗೊಲ್ ಸೇರುನ ಜಾಗೆದ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಬಾಗೊಡು ಪೀಂಜೀ ಬಂಗ್ರ ಮಂಜೇಶ್ವರಂದ್ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ಈ ಬಸದಿ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಈ ಚತುರ್ಮುಖ ಬಸದಿ 16ನೇ ಶತಮಾನದ್ದವು. ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಕೇರಳಡ್ ಉಪ್ಪಿನ ಒತ್ತೆ ಒಂಜಿ ನಾಲ್ ಮೋನೆದ ಬಸದಿ ಪಂಡ ಈ ಬಸದಿಯೇ ಇಂದೆನ್ ಬುಡುಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ಕಳೊಡ್ ಈ ರೀತಿದ ಬಸದಿನ್ ತೂವೊಲಿ.

ಈ ಜಾಗೆನ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ ಬಂಗರಸೆರ್ ಕಾರ್‌ಬಾರ್ ಮಲ್‌ತ್ತೊಂದಿನ ಕಾರಣ ಈಡೆಗ್ ಬಂಗರ -ಬಂಗ್ರಂದ್ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅವು ಕ್ರಮೇಣ ಬಂಗ್ರಮಂಜೇಶ್ವರಾಂದ್ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಚರಿತ್ರೆಡ್‌ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್‌ಪುಂಡ್. ಆನಿದ ಕಾಲೊಡ್ ಈ ಬಸದಿಡ್ ಪೂಜೆ -ಪುರಸ್ಕಾರ ಮಾತಾ ನಡೊತ್ತೊಂದ್‌ತ್ತ್‌ಜೀ. ಆಂಡ 1940ಡ್ ಶ್ರೀ ಗುಮ್ಮಣ್ಣ ಶೆಟ್ರೆನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ದೇಜಮ್ಮ ಆರೆನ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಒತ್ತೂರೂಮೆಡ್‌ದಾದ್ 'ಪಂಚ ಕಲ್ಯಾಣ'ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಮಹಾಕಾರ್ಯಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮುಲ್‌ಪ್ಪ ದಿನಕ್ಕ್ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಪೂಜೆ -ಪುರಸ್ಕಾರ ನಡೊತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಇತ್ತೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮೂಡಬಿದಿರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗ್ ಬರುಪ್ಪುಂಡ್. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ ಬಂಗರಸರೆನ ಕಾರ್‌ಬಾರ್ ವಿಟ್ಲ ಸೀಮೆ ಮುಟ್ಟಲಾ, ಮೂಡಬಿದಿರೆ ಮುಟ್ಟ ಚೌಟೆರ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಯಿಂಚಿನ ಈ ಬಸದಿನ್ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ನಾಭಿರಾಜ್‌ರ್‌ಲಾ ಆರೆನ ಪರಿವಾರದಕ್ಕುಳುಲಾ ನಡಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಸರಕಾರದ ವಾ ಒಂಜಿ ಸಹಾಯ ತಿಕ್ಕಂದೆ

ಗುರಿಕ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ನಾಭಿರಾಜ್‌ರ್‌ಲಾ, ಆರೆನ ಪರಿವಾರದಕ್ಕ್‌ಲ್‌ಲಾ ಮುಲ್ಪ ಮಾತಾ ಕಾರ್ಯ ನಡಪ್ಪುನ ವಿಚಾರ ಬಾರಿ ಮೆಚ್ಚೊಡಾಯಿನವು. ಕೇರಳ ಸರಕಾರ ಮುಲ್ಪ ಒಂಜಿ ಬೋರ್ಡ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕೈದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ.

ಈ ಬಸದಿ ವಾ ಸಮಯಡ್ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಸರಿಯಾದ್ ಪನಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿಂಡಲಾ ಮುಲ್ಪ ತಿಕ್ಕಿನ ಜಿನ ಮೂರ್ತಿಲೆನ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೂನಗ ಅನಂತನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರೆನ ಪೀಠದ ಮಿತ್ತ್ ಶಕ - 162- 6ನೇ ತಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ಮೇಘ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿ (1705 ಜನವರಿ 23) ಂದ್ ಬರೆದಿತ್ತ್‌ನವು ಈ ಬಸದಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಪನಿಯೆರೆ ಆಧಾರ ಆಪುಂಡು. ಈ ಚತುರ್ಮುಖ ಬಸದಿಡ್ ಆದೀಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ, ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಸ್ವಾಮಿ, ಶಾಂತಿನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ, ವರ್ಧಮಾನ ಮಹಾವೀರ ಸ್ವಾಮಿ (ಜೈನ ತೀರ್ಥಂಕರೆನ) ಗುಳೇನ ಮೂರ್ತಿಲು ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಕಾರ್ಕಳದ ಭೈರರಸನಲಾ ಬಂಗೆರ್‌ನಲಾ ಮೈತ್ರಿ ಸಂಬಂಧದ ಫಲವಾದ್ ಕ್ರಿ. ಶ. 1498 ಡ್‌ದ್ 1501 ಇಂದೆತ್ತ ವುಲಯಿ ಕಾರ್ಕಳದ ವೀರಭೈರರಸೆರೇ ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಕ್‌ಲೆನ ಅರಸೆನೇ ಈ ಬಸದಿನ್ ಕಟ್ಟಾಯೇಂದ್ ನಂಬುನಂಚಿನ ನಂಬಾನಿಕೆ. 24 ತೀರ್ಥಂಕರೆನ ಪೈಕಿ 1,8,16,24ನೇ ತೀರ್ಥಂಕರೆನ್ ಕ್ರಮವಾದ್ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಬಾಗೊಡ್‌ಪ್ಪುನ ಕಂಬಿಗ್ ಬಂಗಿ ರೂಪಡ್ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಈ ಮೂರ್ತಿದ ಗುರುತ್ತ್ ಪತ್ತಿಯೆರೆ ಬೊಡಾಯಿದ್ ಅಯಿತ್ತ ಕಾರ್‌ದ ಗಿಟ್ಟ ಅಯಿತ್ತಯಿತ್ತ ಯಕ್ಷ -ಯಕ್ಷಿಳೆನ ಆಕೃತಿನ್ ಉಂತಾಯಿನ ರೂಪಡ್ ಚಿತ್ರ ಬುಡುಪಾಯಿದ್‌ಂಡ್.

ವಾ ಒಂಜಿ ಸರಕಾರಾಂಡಲಾ ಈ ಜಾಗೆನ್ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆದ ಜಾಗೆ ಮಲ್‌ಪೆರೆ ದುಂಬು ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಎಂಕುಲೆನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರಲಾ, ಬೇರಿ ಸಾಯಲಾ ಕೊರುಪ್ಪುಂದ್ ಈ ಜೈನ ಬಸದಿದ ಪ್ರಧಾನ ಗುರಿಕಾರೆರಾಯಿನ ಎಂ. ಕೆ. ನಾಭಿರಾಜ್‌ರ್ ಪನ್‌ಪೆರ್ ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಈ ಜಾಗೆನ್ ಒಂಜಿ ಬಾರಿ ಲಾಯಿಕ್‌ದ ಜಾಗೇದ್ ಮಲ್ತ್‌ತ್‌ದ್, ಅಯಿತ್ತ ಕಾರಣಿಕನ್ ಒರಿತ್ತ್‌ದ್, ಅಯಿತ್ತ ಪರಂಪರೆನ್ ದೆರ್‌ತ್ತ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಜಾಗೆದ ಪುದರ್‌ನ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸೆರಂಗ್‌ಡ್ ಪಾಡಿಯೆರೆ ಬೊಡಾದ್ ಊರುದಕ್ಕುಲೇನಲಾ ಸಹಕಾರ ಅವಶ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಮಾತ್ರ ಈ ಜಾಗೆನ್ ಪತ್ತ್‌ಜನ ತೂಪುನಂಚಿನ ಜಾಗೆ ಮಲ್‌ಪೊಲೀಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಸತ್ಯ. ಆ ಮೂಲಕ ಅವು ಚರಿತ್ರೆದ ಪುಟ ಸೇರಿಯರೆ ಆಪುಂಡು.

- ಎ. ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಮಂಗಲ್ಪಾಡಿ *"ಶ್ರೀ ಸದನ" ಮನೆ ಪ್ರತಾಪ ನಗರ, ಮಂಗಲ್ಪಾಡಿ ಕಾಸರಗೋಡು.*

ಬ್ರಹ್ಮ ಬಲಾಂಡಿ

ಮಂಗರದರಸು ದೇವ ಬನ್ನಾಯೆ ನಾಡೂರ ನಾಗಬೆಮ್ಮೆರ್ ಅಂಚೆನೇ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಸನ್ನಿಧಿಗ್ ಪರಕೆ ಸಂದಾಯೆರೆ ತನ್ನ ಇಷ್ಟೆ ಸದರ್ನಾಡುನು ಜೊತೆಟ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಮನಸ್ ಮಲ್ತೆ. ಪುಟ್ಟುನಗನೇ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆನ್ ಕಳೆವೊಂದಿನ ನಾಡು ನಾಸ್ತಿಕೆಯಾದ್ ಬುಳೆದಿತ್ತೆ. "ಸಾದಿದ ಬಚ್ಚೆಲ್ ತೆರಿಯಂದಿನಂಚ ಏಲ್ಯೊ ಕಳೆಯೆರೆ ಯಾನ್ ಇರೆನೊಟ್ಟುಗೆ ಬರ್ಪೆ" ಪಂಡಿನ ನಾಡು ಅರಸು ದೇವ ಬನ್ನಾಯೆರೊಟ್ಟುಗೆ ಪಿದಾಡ್‌ದ್ ಬತ್ತೆ. ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ದಾಂಟ್‌ದ್ ನಾಡೂರ ಬೈಲ್‌ಗ್ ಬನ್ನಗ ಅಲ್ಪ ಒರಿ ಬಡಬೆರಣೆ ಚಂಡಿಕುಂಟು ತುತುದು ಕಡ್ಪ ಕಲ್ಲ್‌ದ ನಾಗ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಮೂರ್ತಿಗ್ ಮಂಡಿಯೂರುದು ಆರತಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ತೂದು ದೇವ ಬನ್ನಾಯೆ ಬಾವುಕ ಭಕ್ತಿಡ್ ತರೆತಗ್ಗಾಯೆರ್. ಅರಸು ನಾಡುಡ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಪುರ್ಸದ ದೆತೊನೆರೆ ಪಂಡಿಪೊರ್ತುಗು "ಚಂಡಿ ಕುಂಟುದ ಬೆರಣಗ್ ಮಂಡೆ ತಗ್ಗಾವಯೆ. ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮೂರ್ತಿಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್ ಎಲ್ಯ ನರಮಾನಿಯಾನಾವಯೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯೆ ಮಂಡೆ ಬೀಜಾಯೆ. ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಬೆರಣನ ಕೋಪ ಒರನೆ ನೆತ್ತಿಗೇರ್‌ಂಡ್. "ದೈವ ದೇವೆರೆಗ್ ವಂದನೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ನಿಂದನೆ ಮಲ್ತಿನ ನಿನನ್ ಪಿರಬನ್ನಗ ತೂವೆ " ಪಂಡಿನ ಬೆರಣೆ ಮಾಯದ ಮದೆಕ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ನಾಡು ಬೊಕ್ಕ ದೇವ ಬನ್ನಾಯೆರ್ ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಸನ್ನಿಧಿಗ್ ಎತ್ತುವೆರ್. ರಾಜೆ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಾಜೊಡು ದೇವೆರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಂಡಲಾ, ನಾಡು ಮೋನೆಡ್ ಗೆಲ್ಮೆನ ದಾಂತಿಲೆಕೊ ಗೋಡೆ ತೂವೊಂದು ಉಂತೊನುವೆ. ಪೂಜೆ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಬೊಲ್ಯ ಕುದುರೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುದು ಅರಮನೆತ ಸಾದಿಪತ್ಯೆರ್. ನಾಡೂರ ಬೈಲ್‌ಡ್ ಬನ್ನಗ ನಾಡು ಬೊಕ್ಕ ಆಯನ ಕುದುರೆ ನಾಗ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಮಾಯದ ಉರ್ಲುದುಲಯಿ ತಿಕ್ಯೆರ್. ದೇವ ಬನ್ನಾಯೆರ್ ಕಣ್ಣ್‌ಮುಚ್ಚಿದ್ ಬುಲವೊಡಾಂಡ ನಾಡು ಕುದುರೆದೊಟ್ಟು ಮಾಯವಾದ್ ನಾಗ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಬಲ ಪುಂಡಿ ದುಲಯಿ ಸೇರೊಂಡೆ. ದೇವಬನ್ನಾಯೆರೆ ಕಣನೀರ ಧಾರೆಗ್ ಕಡೆದಾಂತೆ ಪೋಂಡು.

ಆರ್ ಅಕಿಲಾಸದೆತ್ತೊಂದು ನಾಡ ಗುತ್ತುದ ಎಲ್ಯಣ್ಣ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆ ಅರಮನೆಕ್ ಬರ್ಪೆರ್. ರಾತ್ರೆ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆದ ಸಮಯ ನಾಡೂರ ನಾಗ ಬೆಮ್ಮೆರ್ ಕನೊಟು ತೋಜಿದ್ "ದೇವ ಬನ್ನಾಯ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕೊಡಿ ದುಃಖ ದೆಪ್ಪಡ ಸದರ್ನಾಡು ಮಾಯವಾಯಿನ ಜಾಗೆ ಲಾಡಿ ಪನ್ದ್‌ಲಾ ಆಯನ ಕುದುರೆ ಮಾಯವಾಯಿನ ತಾನೊ "ಕುದುರೆ ಗುಂಡಿ" ಪನ್ದ್‌ಲಾ ಪುದರ್ ಪಡೆವಡ್. ನಾಡು ದೈವವಾದ್ ಎನ್ನ ಬಲಪುಂಡಿಡ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ದುಂಬುಗು "ಬಲಾಂಡಿ"ಪನ್ಪಿನ ದೈವವಾದ್ ಮೆರೆಪೆ. ಬಲಾಂಡಿಗ್ ಗುಡಿ ಗೋಪುರ ಕಟ್ಟಾದ್, ನೇಮ ನೆರಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಸುಖೊಟು ಬದ್ಕ್‌ಲೆ" ಪನ್ಪಿನ ಮದಿಪು ಕೊರ್ಯೆರ್. ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಅಭಯೊದ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ಬಲಾಂಡಿಗ್ ಗುಡಿ ಗೋಪುರ ಕಟ್ಟಾದ್ ದೇವ ಬನ್ನಾಯೆ ಕಾಶೀ ಯಾತ್ರೆಗ್ ಪಿದಾಡುನ ಅಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಬಲಾಂಡಿ ತಾನ್ ಪುಟುದು ಬುಳೆಯಿನ ಗುರುಪುರದ ದೋಣೆಂಜೆ ಗುತ್ತುಗು ಬರ್ಪೆ. ಅವುಲು ದುಂಬೇ ನಿಲೆಯಾದ್ ಇತ್ತಿನ ವೈದ್ಯನಾಥ (ಮುಡದಾಯೆ) ಬಲಾಂಡಿನ್ ಉಲಯಿ

ಪೊಗ್ಗೆರೆ ಬುಡ್ಪುಜೆ. "ನಿಕ್ಕ್ ಪೆರ್ರದೂರುಡು ನೇಮನೆರಿ ಸಂದದ್. ಆ ಸಮಯೊ ಒಂಜಿ ದಿನತ ಜಳಕೊಗು ಈ ಗುರುಪುರೊಗು ಬಲ" ಪನ್ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರ್ಯೆ. ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಬಲಾಂಡಿ ಬೈಲ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪುವೆ. ಅಲ್ಪ ಕೋರ್ದಬ್ಬು ದೈವೊ ನರಮಾನ್ಯ ರೂಪೊಡು ಮಂಡೆಗ್ ಅಡ್ಡ ಮುಟ್ಟಾಳೆ ದೀದ್ ಕಂಡದ ಪುಣಿಟ್ ಪಜಿರ್ ಕೊಯ್ಯೊಂದಿತ್ತೆ. "ಓ ಮಾಣಿ! ಈ ಬೈಲ್ ಎಂಚ ಉಂಡು!" ಮುಲ್ಪ ಪೇರ್ ತಿಕ್ಕುವಾ?" ಬಲಾಂಡಿ ಕೇನುವೆ. "ಈ ಬೈಲ್‌ಡ್ ಬಲಿಪೆ ಉಂಡು ಪೆರ್ರದ ಬೈಲ್‌ಡ್ ಪೇರುಂಡು ಈ ಅಡೆ ಪೋಲ" ಪನ್ದ್ ಬಬ್ಬು ಪನ್ನಗ ಬಲಾಂಡಿ ಬೈಲ್ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಗುಡ್ಡೆ ಏರ್ಯೆ. ಉಂದೆನ್ ತೂಯಿನ ಬಬ್ಬು ಅಬ್ಬರೊಡು ತೆಲಿಪುವೆ. ತನನ್ ಬಬ್ಬು ಎಲ್ಯ ಮಲ್ತೆಂದ್ ಎನ್ನಿನ ಬಲಾಂಡಿ "ಓ ಬಬ್ಬು! ಪೆರ್ರದ ಊರುಡು ನಿನ್ನ ಸಂತಾನದಕ್ಲು ಬದ್ಕಂದೆ ಬಾಳಂದೆ ಪೋವಡ್" ಪನ್ಪಿನ ಶಾಪ ಕೊರ್ದು ದುಂಬು ಪೋಪೆ. ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ದುಂಬು ಬನ್ನಗ ಎಕ್ಕಾರ್ದ ಕೊಡಮಣಿತ್ತಾಯ ದೈವ ಮಲ್ಲಬಕ್ಕಾರ್ ದೀದ್ ಬಲಾಂಡಿನ್ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟುಂಡು. ಇರುವೆರೆಗ್ಲಾ ಏಳ್ ರಾತ್ರಿ ಎಣ್ಮ ಪಗೆಲ್ ಭೀಕರ ಲಡಾಯಿ ನಡಪುಂಡು. ಬಲಾಂಡಿ ಮಲ್ಲ ಯುದ್ಧೊಡು ಕೊಡಮಣಿತ್ತಾಯಿನ ಮುಂಗೈಕ್ ಗುದ್ದುನಗ ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಮಾಯವಾಯಿನ ದೈವೊ "ಎಕ್ಕಾರ್ದ ಗುಡ್ಡೆಡುಂತುದಾಂಡಲಾ ವರ್ಷೊಗೊರ ನಿನ್ನ ನೇಮದ ಕದಿನದ ಪುಗೆ ಅಕ್ಕಸೊ ಮುಟ್ಟುನೆನ್ ತೂವೆ"ಪನ್ಪಿನ ವಾಕ್ ದೀಪುಂಡು. ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಪಿದಾಡಿನ ಬಲಾಂಡಿ ಮುಂಡೊಟ್ಟುಗುತ್ತುದ ಧರ್ಮಿಷ್ಠೆದಿ ಕೊರತಾಯಿ ಬಲ್ಲಾಳ್ತಿನಡೆ ಬರ್ಪೆ. ನರಮಾನ್ಯ ಒರುವಾದ್ ಅಲೆಡ ಸಿರಿಗಿಂಡೆದ ಪೇರ್ ಕೇನ್ಯೆ. ಆಲ್ ಕೊರಿನ ಪೇರ್ ಪರ್ದ್ ಮಾಯಡ ಮದೆ ಸೇರ್ದ್ ರಾತ್ರಿಡ್ ಅಲೆಗ್ ಕನೊಟು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪೆ, "ಯಾನ್ ಬಲಾಂಡಿ ದೈವೊ ಎನನ್ ನಂಬಿನಡೆ ಇಂಬುಕೊರ್ದು ದುಂಬುಗು ರಾಜ್ಯ ಮಾಗಣೆನ್ ಪೂತ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ದ ಲೆಕೊ ಕಾಪುವೆ " ಪಂಡೆ.

ಕಾಶಿದ ವಿಶೇಷ ಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಬನ್ನಗ ದೇವ ಬನ್ನಾಯನ ಪಿರವುಡು ಸಾರಮಾನ್ಯ ಭೂತೊಲು ಪೆರಡೆದೊಟ್ಟು ಕಿನ್ನಿಲು ಬತ್ತಿ ಲೆಕೊ ಬತ್ತ. ಅವೆನ್ ತೂಯಿನ ಬಲಾಂಡಿ "ಬನ್ನಾಯೆರೇ ಸಾರಮಾನ್ಯ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಎನ್ನವುಲು ಜಾಗೆ ಇಜ್ಜಿ. ಈರ್ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನೊಟ್ಟು ಸೇರೊನ್ಲೆ ಪಂಡೆ" ಅಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜೊಂಜೇ ಕೇಪುಲ ಪೂತ ಎಸಲ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಮಂತ್ರ ಮಲ್ತ್ ಒಂಜೊಂಜೇ ಭೂತೊನು ಗಿಡಪುವೆ. ಆಂಡ ಪಿಲಿಚಂಡಿ ಪನ್ಪಿನ ದೈವೊ ಬಲಾಂಡಿನ ಕೈಡ್ದ್ ತಪ್ಪಾದ್ ನೇರವಾದ್ ಪೆರ್ರ ಗುತ್ತು ಪೊಗ್ಗುದು ನೇಮಕೇನ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ಪದ ಸೇವಂತೆರ್ ಬಲಾಂಡಿನ ಮದಿಪು ಕೇಂಡಿನ ಪೊರ್ತು "ಎನ್ನ ನಡಾವಳಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ದಿನತ ನೇಮ ಪಿಲಿಭೂತ ಪಿಲಿಚಂಡಿಗಾವಡ್. ಪಿದಯಿದ ಆಯ ನ್ಯಾಯ ಪಿಲಿಚಂಡಿ ತೂವಡ್ " ಪಂಡೆ. ಇಂಚ ಕಲೆ ಕಾರ್ನಿಕೊನು ತೋಜಾಯಿನ ಬಲಾಂಡಿ ಬಜಪೆದ ಕೈತಲಿತ್ತಿನ ಪೆರ್ರದೂರುಡು ನಿಲೆಯಾದ್ "ಬ್ರಹ್ಮ ಬಲಾಂಡಿ" ಪನ್ಪಿನ ದೈವೊವಾದ್ ಮೆರೆಯೆ.

• ರಘು ಗುರುಪುರ, *ಬಯೊಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ವಿಭಾಗ, ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸೆಂಟರ್*

ಮಂಗಳೂರು - 575 001

ಗುಟ್ಟು

ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬಾರಿ ರಶ್. ನೂಕು ನೂಕುದು ಕಂಡೆಕ್ಟರ್ ಜನ ಜಿಂಜಾವೊಂದಿತ್ತೆ. ದುಂಬು ಪೋಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿರಾವುದ ಬಾಕಿಲ್‌ಡ ಒರ ಪಂಡ ಕುಡ ಒರ ಎದುರು ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಿರಪೋಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಜನ ಸೇರ್ಸಾವೊಂದಿತ್ತೆ. ಕರ್ಬ ಗಟ್ಟಿ ಪತ್ತಿ, ಟಿಕೆಟ್ ಆತ್‌ಂಡಾ, ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಜಾಗ ಕೊರ್ಲೆ, ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಮೆಂಟ್ರಿ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆ. ಕಾಲೇಜ್ ಬುಡ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಗ ಬೊಕ ಊರುದ ಸಂತೆ ಒಟ್ಟುಗ್ ಆನೆತಾನಿ ಜನನೇ ಜನ. ಮಾತೆರೆನ ಕೈದ್ ಕಾಸ್ ದೆತೊಂಡಲಾ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊರ್ರೆ ಪುರುಸೊತ್ತು ಇಜ್ಜಿ. ನಮ್ಮ ಸೀನೆ ರಶ್ ಇತ್ತಿನ ಬಸ್ಸ್‌ದ ಖಾಯಂ ಗಿರಾಕಿ ... ಸೀನೆ ಇನಿ ಅಮಸೊರೊಡ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪೋದಾಂಡ್. ಕತೆ ದಾದ ಗೊತ್ತೆ ಸೀನೆ ಕಾಲಿಪೋಲಿ ಜನ ಅತ್ತ್. ಮಲ್ಲ ಪೋಲಿ ಜನ. ಎಡ್ಡೆ ದುಸ್ತ್‌ಐತ ಆದ್ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬನ್ನಗ, ಬಾರಿ ದುಡ್ಡುದ ಜನ ಪಂಡ್‌ದೇ ಜನ ಎಣ್ಣುನಿ. ಆಂಡ ಆಯನ ಕತೆ ಅಂಚತ್ತ್. ಪಕೀಟ್ ಲಕ್ಕಾವುನ ಕೆಲಸ. ಆಯನ ದೋಸ್ತಿಲು ಆಯನ್ ಪಿ. ಪಿ. ಸೀನೆ ಪಂಡ್‌ದೇ ಗುಟ್ಟುಡ್ ಲೆಪ್ಪುನಿ. ಪಿ. ಪಿ. ಪಂಡ ಪಿಕ್ ಪೋಕೆಟ್ ಸೀನೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥ. ಇನಿಲಾ ಅರ್ಜೆಂಟ್‌ಡ್ ಜತ್ತಿ ಪೋಯೆ. ಒಂಜಿ ಪಕೀಟ್ ಪತೊಂದೇ ಜತ್ತ್‌ದೆ. ಬಜ್ಜೆಯಿ ಮಾರ್‌ದ್ ಮನದಾನಿ ಮಾಮಿ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋವೆರೆ ಕಾಸ್ ಪತೊಂದು ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬೈದಿನ ಮಾಲಿಂಗಣ್ಣನ ಪಕೀಟ್. ರಶ್‌ಡ್ ಆರೆಗ್ ತನ್ನ ಕಿಸೆಟ್ ಪರ್ಸ್ ಪೋತುಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದಿಜಿ. ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದು ಕಿಸೆಕ್ ಕೈ ಪಾಡುವೆರ್. ಪಕೀಟ್ ಇಜ್ಜಿ. ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಫಲ ಇಜ್ಜಿ. ಲಕ್ಕಾದಿನಾಯೆ ಸೈತೇ ಪೋವಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಶಾಪ ಕೊರಿಯೆರ್. ಶಾಪ ಕೊರಿಯರೆ ಇಮ್ಬೆರ್ ಏರ್? ದೇವೆರಾ? ಸೀನೆ ದೂರ ಪೋದು ಪಕೀಟ್ ದೆತ್ ತೂಪೆ ರಡ್ಡ್ ಸಾರ. ಐನೂದೆತ ನಾಲ್ ನೋಟು. ಕುಡ ಒರ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪೋನಗ ಬಾರಿ ಫ್ಯಾಶನದ ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಣ್ಣು. ಟಕು ಟಕು ಪಂಡ್‌ದ್ ನಡಪುನ ಎತ್ತರದ ಮುಟ್ಟು ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಿನ ಸೋನಾಲಿನ ಪಿರಾವುಡೇ ಬಸ್ಸಡ್ ಉಂತಿಯೆ. ಬಾರಿ ರಶ್ ಆಲೆನ ವ್ಯಾನಿಟ್ ಬ್ಯಾಗ್‌ಗ್ ಮೆಲ್ಲ ಕೈ ಪಾಡ್‌ದ್ ಪರ್ಸ್ ದೆತ್ತೆ. ಆಲ್ ರಪಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿರ ತೂದ್ ಗಟ್ಟಿಡ್ ಇಂಬ್ಯನ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ಯೋಲ್. ಕಲ್ವೆ ಕಲ್ವೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡಿಯೊಲು. ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಕಾಲೇಜಿದ ಪೊಣ್ಣುಲು ಆಣುಲು ಪೂರಾ ಒಟ್ಟಾಯೆರ್. ಬರ ಬಡುಟು ಪರ ಎರುಕ್ ನೋತಿ ಲೆಕ್ಕ ಸೀನಗ್ ನೋತೆರ್. ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಶನ್‌ಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಕೊರಿಯೆರ್. ಪರ್ಸ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನಿ ಪತ್ತ್ ರೂಪಾಯಿ. ಆಂಡ ತಿಂತಿನ ಪೆಟ್ಟ್ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸ ಮರಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆ ಸೀನಗ್ ನೋತಿನ ಬಾರಿ ಗುರ್ತ.ಆಲ್ ಇತ್ತಿ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪೋಪುಜೆ. ಆಂಡ ಆಲ್ ಮಲ್ಲ ರಾಪುದ ಪೊಣ್ಣು. ಜವಣೆರ್ ಮಾತ ಆಲೆನ ದೋಸ್ತಿಲು. ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಡಿಯೊಲ್‌ಡ ಪಾರ್ಕ್, ಸಮುದ್ರದ ಬರಿ ಮಾತ ಜವಣೆರೆ ಒಟ್ಟುಗ್ ತಿರ್ಗುನಿ. ಸೀನಗ್ ಆಲೆನ ರಾಪುದ ಪೂರಾ ಕತೆ ಗೊತ್ತುಂಡ್ ಆಂಡ ದಾದ ಮಲ್ಪುನಿ? ಮರ್ಯಾದೆ ಪೋಂಡು. ನನ ಊರುಡ್ ಎನ್ನ ಬೇರ ಪುರೆಸಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೆಂಗಳೂರುಗು ಪೋಯೆ. ಅವುಲು ಜಾದು ಜಾರಪ್ಪನ ಗುರ್ತ ಆಂಡ್. ಜನಕುಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಾವಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಪರ್ಸ್ ಜಾರಾವುನ ಜಾದು

ವಂತೆ ಕಲ್ತೆ. ಆಂಡ ಪೇಂಟೆದ ಜನಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಕಾಸ್ ಪತೊಂದು ತಿರ್ಗುಜೆರ್. ಐನ್ ಪತ್ತ್ ರೂಪಾಯಿ ಉಂದು ದಾಲಾ ಲಾಭದ ಕೆಲಸ ಅತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಣ್ಣಿಯೆ. ಪೇಂಟೆದ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಕಾಸ್‌ಗ್ ಕೈ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಅಕುಲು ಕಾರ್‌ದೆನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಾದುಕಾ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಸೀನನ ಮಂಡೆಗ್ ಪೊಸ ವಿಸಯ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಲಬಾರದ ಜ್ಯೋತಿಷೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಬೋರ್ಡ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆ. ಪರಬೆರ್‌ನ ಮೋಣೆ ತೂದು, ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಕೈ ಪತ್‌ದ್ ಬಲಿಮೆ ಪಂಡೆ. ಬೇರ ಎಡ್ಡೆನಡತ್‌ಂಡ್. ಸೀನನ ಕೈ ಚಲಕ್‌ದ ಲೆಕನೆ ನಾಲಗೆಲಾ ಸಪಾಯಿ, ಆಯನ ಅಪ್ಪೆ ಎಡ್ಡೆ ಬಜೆ ನಕ್ಕಾದೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಂಜಿದ ಜನ ಒರಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಲಿಮೆ ಕೇಂಡೆರ್. ಆರೆಗ್ ದೈವ ದೇವೆರೆಡ ಬಾರಿ ನಂಬಿಕೆ. ಆರ್ ಶಾಸಕೆರ್‌ಗೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಾರ್‌ಗೆ. ಎಂಕ್ ಏಪ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ತಿಕ್ಕುಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಸೀನೆ ಬಯ್ಯದ ಪೇಪರ್‌ಡ್ ಓದುದೆ. "ಇತ್ತಿನ ಸರ್ಕಾರ ಬೂರುಂಡು. ಬೇತೆ ಸರ್ಕಾರ ಬರ್ಪುಂಡು." ಸೀನೆ ಪಂಡೆ "ಎಲ್ಲೆ ಈರೆನ ಸರಕಾರ ಬರ್ಪುಂಡು." ಅಂಚೆನೆ ಆಂಡ್. ಶಾಸಕೆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಸಂತೆಸ. ಸೀನಗ್ ಒಂಜಿ ಕೈಕ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಬಳೆ ದೀಯೆರ್. "ಈರ್ ಪಂಡಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಆಂಡ್. ಯಂಕ್ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ಏಪ ತಿಕ್ಕುಂಡು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಕಾಪೋಡಾವು. "ಯಾನ್ ತಾರಾಯಿ ಮಂತ್ರಿದ್ ಕೊರ್ಪೆ ಅವೆನ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ಲೆ ಈರ್ ನಂಬಿನ ಕೆಲಸ ಜಯ ಆಪುಂಡು" ಪಂಡೆ ಅಂಚೆನೆ ಆಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಸೀನೆ ಬಲಿಮೆದಾರ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಸೀನ ಜೋಯಿಸೆರ್. ಮಂತ್ರಿಲು ಜೋಯಿಸೆರೆ ಪ್ರಚಾರ ಕೊರಿಯೆರ್. "ಮೇರ್ ಐನ್ ವರ್ಸ ಹಿಮಾಲಯೊಡು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಬೈದಿನಾರ್. ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಪೂರಾ ಆಪುಂಡ್." ಅಂಚ ಬಾರಿ ಬೇರ. ಕಾವೆ ಕುಂಟು ತುತುದು ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಬುಡಾರಲಾ ಆಂಡ್. ವಾ ಜನಯೇ! ಸಿನೆಮಾದಾಕುಲು ಆಲ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರೊಡು ಯಾನ್ ಮಿತ್ತ್ ಬರೊಡು. ಆಂಚ ಕೆಲವೆರ್ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ತಿರ್ತ್ ಜಾರಿಯೆರ್. ಜಾರಿನಕುಲು ಕುಡ ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ರೆ ಸಾಲ ಮಲ್ತ್‌ದಾಂಡಲಾ ಕಾಸ್ ಪತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸ್ವಾಮಿಲೆಡ ಬಲಿಮೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೇಂಡೆರ್.

ಮಂತ್ರಿಲೆಗ್‌ಲಾ ಬಾರಿ ಕಾಸ್ ಆಂಡ್ ಸ್ವಾಮಿಲೆನ ವಿಸಯೊಡು. ಆರ್ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಸಿನೆಮಾದಕುಲು, ಕಂಟ್ರಾಟ್‌ದಕುಲು, ಪೆಟ್ಟ್‌ದಕುಲು ಪೂರಾ ಸ್ವಾಮಿಲೆಡ ಬಲಿಮೆ ಕೇನೆರೆ ಬತ್ತೆರ್. ಕಾಸ್ ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೂರುಂಡು. ಮಂತ್ರಿಲು ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಒರ್ತಿ ಸಿನೆಮಾದಾಲ್ ತನ್ಕ್ ಬಾರಿ ಚಾನ್ಸ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುಲೆ ಪಂಡದ್ ಸ್ವಾಮಿಲೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೊಲು. ಸ್ವಾಮಿಲು ಆಲೆಗ್ ಮನಸಾರೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಬೋರ್ಡ್‌ಡು ಪಿ. ಪಿ. ಸೀನ ಸ್ವಾಮಿಲು ಪಂಡ್‌ದೇ ಬರೆಯೆರ್. ಪಿ.ಪಿ. ಪಂಡ ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥ. ಮಂತ್ರಿಲೆನ ದಾಲಾ ಕೆಲಸ ಆವೊಡಾಂಡ ಸ್ವಾಮಿಲೆನ್ ಪತ್ತ್‌ಂಡ ಆಂಡ್. ಇರ್ವೆರೆಗ್‌ಲಾ ದಕ್ಷಿಣೆ. ಆಂಚ ಸ್ವಾಮಿಲು ಊರುದ ಜನಕೊಂಜಿ ಹೋಟೇಲ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಪೂಜೆಗ್ ಸ್ವಾಮಿಲು ಉದ್ಘಾಟನೆಗ್ ಮಂತ್ರಿಲು. ಮಂತ್ರಿಲೆನ ಕೃಪೆ ಸ್ವಾಮಿಲೆನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಬಲೊಟು ಹೋಟೇಲ್‌ಡ್ ಬಾರಿ ಬೇರ. ಲೇಡೀಸ್ ಬಾರ್

ಸುರು ಆಂಡ್.

ಈ ಬಾರ್ ಹೋಟೇಲ್‌ದ ಯಜಮಾನೆ ನಮ್ಮ ಊರುದಾರ್. ಕಾಸ್ ಆಂಡ್. ಬೇರ ಎಡ್ಡೆ ಉಂಡು. ಮದಿಮೆ ಆಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಣ್ಣು ತೂಯೆರ್, ಮದಿಮೆಲಾ ಆಂಡ್. ಪೊಣ್ಣು ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಂ. ಪುದರ್ ಸೋನಾಲಿ, ಲೆಪ್ಪುನಿ ಸೋನಿ ಪಂಡ್‌ದ್. ಬಂಗಾರ್‌ದನೇ ಬಣ್ಣ. ಲೇಡೀಸ್ ಬಾರ್ ಇತ್ತಿನ ಕಂಡನಿ. ನಮ್ಮ ಬಲಿಮೆದ ಸ್ವಾಮಿಲು ರಾತ್ರಿ ಮಂಡೆಗ್ ಮುಂಡಾಸ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಗುರ್ತ ಮರೆಪಾವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಲೇಡೀಸ್ ಬಾರ್‌ಡ್ ಅಮಲ್ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಬೆಂಗಳೂರುಗು ಬತ್ತಿನ ಸಾಹುಕಾರ್ ಆರೆನ ಬೊಡೆದಿ ಸೋನಾಲಿ ಬಲಿಮೆದ ಸೀನ ಸ್ವಾಮಿಲೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆರ್. ಬುಡೆದಿಡ ಪಂಡೆರ್ ಮೇರ್ ಎನನ್ ಉದ್ಧಾರ ಮಲ್ತಿನ ಪಿ. ಪಿ. ಸೀನ ಸ್ವಾಮಿಲು. ಸ್ವಾಮಿಲು ಸೋನಾಲಿನ ಮೋನೆ ತೂಯೆರ್. ಆಲ್ ಮೇರೆನ ಮೋನೆ ತೂಯೊಲು ಆನಿ ಎನ್ನ ವ್ಯಾನಿಟಿ ಬ್ಯಾಗ್‌ದ ಪರ್ಸ್ ಲಕ್ಕಾಯಿನ ಪಿ. ಪಿ. ಶೀನ. ಪಿಕ್ ಪಾಕೆಟ್ ಶೀನೆ ಇತ್ತೆ ಪಿ. ಪಿ. ಸೀನ ಸ್ವಾಮಿ ಪಂಡ ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ ಶೀನ ಸ್ವಾಮಿ! ಊರುಡು ಕಳ್ವೆ, ಪರವೂರುಡು ಸ್ವಾಮಿ. ಸ್ವಾಮಿಲೆಗ್ ಗುರ್ತ ತಿಕ್ಂಡ್. ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಗಡ ಗಡ ನಡ್‌ಗ್‌ಯೆರ್, ದರ್ಶನ ಸುರು ಆಂಡ್. ದರ್ಶನೊಡೆ ನಾಲ್ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. "ಪಿರಾವುದ ಕತೆ ಕೇನಡೆ. ಪಂಡ ತೆರಿಂಡ ಕೈತ ಎಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಮುಟ್ಟು. ಋಷಿ ಮೂಲ ಸ್ತ್ರೀ ಮೂಲ ಕೇನೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಟಿ ಮುಚ್ಚಿದಿತ್ತ್ಂಡ ದಾದ ಉಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಯಿಂದ್, ಬಿರೆಲ್ ಬುಡುಪಾಂಡ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ತೆರಿವುಂಡು. ಮೌನ ಪನ್ಪಿನ ಬಂಗಾರ್. ಸೋನಾಲಿ ಗೊತ್ತಾಂಡ. ಯಾನ್ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋನಗ ಜವನೆರೊಟ್ಟುಗು ತಿರ್ಗೊಂದಿತ್ತೆ. ಅವೆನ್ ಕಂಡನ್ಯಡ ಪಂಡ ಯಂಕ್ ಸೋಲು. ಸ್ವಾಮಿಲು ಊರುಡು ದುಂಬು ಪಿಕ್‌ಪಾಕೆಟ್ ಮಲ್ತಿನ ಕತೆ ತಾನ್ ಪನೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಹೋಟೇಲ್‌ದಾರ್ ಎಣ್ಣೆನ್ ಬೇತೆನೆ. ಸ್ವಾಮಿಲು ಬಾರಗ್ ಮುಂಡಾಸ್ ಕಟ್‌ದ್ ರಾತ್ರಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕತ್ತಲೆಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ಅಮಲ್ ಪಾಡುನ ಪಣೆರೆ ತಾನ್ ಬಲ್ಲಿ. ಸೋನಾಲಿ ತರೆ ಗದ್ದಾಯೊಲು. ಸಾವುಕಾರ ಆವು ಪಂಡೆರ್. ದರ್ಶನ ಉಂತುಂಡು. ಸ್ವಾಮಿಲು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತೆರ್. ಮನದಾನಿ ಸಾಹುಕಾರೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಸ್ವಾಮಿಲು ಪೋನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಾಹುಕಾರ ಹೋಟೇಲ್‌ಗ್ ಪೋತೆರ್ ಪಂಡಿನ ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್. ರಿಕ್ಷಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೋದು ಸೋನಾಲಿಡ ಪಂಡೆರ್. "ಈ ಎನ್ನ ಕತೆ ಪನಡ. ಈ ಜವನರೊಟ್ಟುಗ್ ತಿರ್ಗ್‌ದಿನ ಕತೆ ಯಾನ್ ಪನ್ಪುಜಿ. ನಿನ್ನ ಪಂಚಾಂಗ ನಿನ್ನ ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಯಾನ್ ತೆರಿಪಾವುಜಿ" ಪಂಡೆರ್. ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಒಪ್ಪಿಯೆರ್. ಪಿ. ಪಿ. ಶೀನ ಸ್ವಾಮಿಲೆನ ತಿಗಲೆಡ್ ಬಜಿಲ್ ಎಡ್ಪುನ ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ್. ಗುಟ್ಟು ಗುಟ್ಟಾದೇ ಒರಿಂಡ್. ಮಾತೆಡ್ದ್ ಮರ್ಯಾದಿ ಮಲ್ಲೆ.

• *ಉಮೇಶ್ ರಾವ್ ಎಕ್ಕಾರು.*
'ಸರಸ್ವತಿ ಸದನ' ಎಕ್ಕಾರು ವಯಾ ಪೆರ್ಮುದೆ ಮಂಗಳೂರು - 574 509

ಗೊಬ್ಬುಲೆ ಗೊಬ್ಬುಲೆ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುಲೆ

'ತುಳು ಬೊಳ್ಳಿ" ಪಿ. ಎಸ್. ರಾವ್‌ನ ಪೇಪರ್ದ ಪತ್ತೊಂಜನೆ ಪುಟ್ಟು ಪರ್ಬದ ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಗ್ ಉಡ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಟೆಲ್ಡ್ ಕೂಡ್ದಿ ಸಂದರ್ಬೊ. 'ಪೊರ್ಲುಡು ಬದುಕುನಾನೇ ಒಂಜಿ ಕಲೆ ಅತ್ತೇ'. ಕುಲ್ದಿ ಎನ್ನ ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ನಾಟಕದ ಅಗ್ರಗಣ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಎಸ್. ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಬರಿಟ್ ಪೇಪರ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಭಟ್. ಇಂಚೆನೆ ಲೋಕಾಭಿರಾಮ ಪಾತೆರೊಂದು ತೆಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ನಾಟಕದ ಸುದ್ದಿಲಾ ಬತ್ತ್. ಎನ್ನ ಬಾಯಿಡ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್ ನಿಕುಲೊಂಜಿ ಪೊಸ ನಾಟಕ ಬರೆಲೆ. "ಗೊಬ್ಬುಲೆ ಗೊಬ್ಬುಲೆ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುಲೆ" ಅಕ್ಲು ಅಂದ್‌ಂದ್ ತರೆ ಯಾಡಯೆರ್. ರಂಗ್‌ದ ಪುದರ್ ಆವುಂದು ಇಬ್ರಾಹಿಂಲಾ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್.ಪುರ್ಸೊತ್ತಾನಗ ಬರೆಯೆರೆ ತೂಪೆ ಪಂಡೆರ್. ಈ ನಾಟಕ ಬರೆಯೆರೆ ಎಚ್ಚ ಕಷ್ಟ ಇಜ್ಜಿ. ನಿಕ್‌ಲೆ ನಿಕ್‌ಲೆ ರಂಗ ಭೂಮಿದ ಮಕ್ಕರ್, ತೆಲಿಕೆ, ಕಷ್ಟ, ಸುಖತ ಅನುಭವೊನು ಬರೆಂಡನೇ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಮಕ್ಕರ್ ಕುಸೆಲ್ದ ನಾಟಕ ಆವು ಪಂಡೆ. ಬೊಕ್ಕಲ ಬೋಡಾಂಡ ಪತ್ತ್ ಜನ ಕಲಾವಿದರೆನನಾ, ಬರೆಪುನಕ್ಲೆನನಾ ಅನುಭವ ಗೆತೊಂದು ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪೊಲಿಂದ್ ಒತ್ತುದು ಪಂಡೆ. ತೂಲೆ, ಯಾನ್ ಈ ರಂಗ ಭೂಮಿಗ್ ಪದ್‌ರಾಡನೆ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯೊಡು 'ಆವಾ ಈ ಮದ್ಮೆ 'ನಾಟಕ ಬರೆದ್ ಕಾರ್ ದೀಯೆ. ಎನ್ನನೆ ನಿರ್ದೇಶನ, ಯಾನೇ ನಟೆ. ಯಾನೆ ಕಟ್ಟಿ 'ವೈಲೇಟ್ ಗೇಮ್ಸ್ ಟೀಮ್'ದ ವರ್ಷದ ಪರ್ಬ. ಅತ್ತಾವರದ ಸಾರಗಟ್ಲೆ ಜನ. ಕೂಡು ಮೈದಾನ್‌ಡ್ ನಾಟಕ. ಎಂಕುಲೆ ದೊಂಪ ಕಟ್ಟುನಿ, ರಂಗ ಮಂಚ ಕಟ್ಟುನಿ, ಕುರ್ಸಿ ತುಂಬುನಿ ಮಾತ ಎಂಕುಲೆ. ಪಂಡ ಎಂಕುಲು, ಜೋಕುಲ್ಲಾ, ಜವಾನಿಯೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ. ಗುಲ್ವಾಡಿನ ಪರ್ದೆ, ಶೇಕರ್ ಅತ್ತಾವರ್, ಸುವಾಸಿನಿ ಬಂಗೇರ್ನ ಪದ. ನಾಟಕ ನಡತೊಂದು ಪರ್ದೆ ಮಿತ್ತ್ ಪೋನಗ ಪೊನ್ನ ವೇಷದಲೆನ ಟೋಪಿನ್ಗ್ ಪರ್ದೆ ತಿಕ್ಕೊಂದು ಟೋಪನ್ ಮಿತ್ತ್. ಜನೊಕ್ಲೆನ ತೆಲಿಕೆನೇ ತೆಲಿಕೆ.ಮಕ್ಕರೇ ಮಕ್ಕರ್. ನಾಟಕದ ಗೌಜಿ ಮುಗಿಂಡ್. 3-4 ದಿನ ಮುಟ್ಟ ಗುಲ್ವಾಡಿನ ಪರ್ದೆ ಅವುಲೆ. ಪರ್ದೆಪಿರ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಕಾಸಿಜ್ಜಿ. ಕಡೆಕ್ ಎನ್ನ ಒಟ್ಟೆ ಸೈಕಲ್ ಮಾರ್ದ್ ಕಾಸ್ ಕೇಂಡಿನೆಕ್ ಒರಿ ದಾನಿ ಕೊರಿ ಕಾಸ್‌ಡ್ ಪರ್ದೆ ಎಂಚಲಾ ಮುಟ್ಟಾಂಡ್. ಅವ್ವು ನೆರಡನೇ ನೆರಡೆ. ಬೊಕ್ಕೊರ ದಂಡೆಕೇರಿನ ಟೌನ್ ಹಾಲ್‌ಡ್ ನಾಟಕ, ಯಾನ್ ಕ್ಲಬ್ಬುದ ಸೆಕ್ರಟರಿ. ಎಂಕ್ಲೆ ಅಂಗಿಕುಂಟು ಪೂರಾ ಬೊಲ್ದು ಪಂಡ ಡಾಕ್ಟ್ರೆಲೆಕ. ಯಾನಪಗ ಲತ್ತ್ ಜವಾನಿಯೆ. ನಾಟಕ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಡಾಕ್ಟ್ರೆನ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ಪೆರೊಂಜಿ ಜನ ಬೋಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಪುಗೆಲ್ಡ್ ಸ್ಟೆತೋಸ್ಕೋಪ್ ದೀದ್ ರಂಗೊಗು ಪೋದು ಸ್ಟೆತೋಸ್ಕೋಪ್ ಕೆಬಿಕ್ ತಿಕ್ಕದ್ ಜೈದಿ ಸೀಕ್‌ದಾಯನ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂಡ್ ಕೊರ್ದು ಎನನ್ ನೂಕಿಯೆರ್. ಯಾನ್ ಕೀ ಕೊರ್ತಿನಾಯನಲೆಕ್ಕ ಸೀದಾ ಪೋಯೆ, ಸ್ಟೆತೋಸ್ಕೋಪ್ ಎಂಚ ಪುಗೆಲ್ಬುಂಡಾ, ಅಂಚೆನೆ ಕೆಬಿಕ್ ದೀವಾಂದೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ತೆ. ಜನೊಕ್ಲೆ ತೆಲಿಕೆನೇ ತೆಲಿಕೆ. ಬೊಬ್ಬೆನೆ ಬೊಬ್ಬೆ. ಯಾನ್ ನೆಂತೆ ಎನ್ನ ನಟನೆ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತಾಟಿ ಬೊಟ್ಟುದು ತೆಲಿಪುನಿಂದ್. ಉಲಾಯಿ ಬತ್ತಿನೆ ದಂಡಕೇರಿನ ನೆರಡೇ ನೆರಡೆ. ಏರೆಗ್ ಬೋಡು.ಇಂಚ ಮಾತ ಅವಸ್ಥೆ.

ಇಂಚಿಪೊಗು 'ವಿಜಯ ಕಿರಣ' ಪೇಪರ್ದ ಸಂದರ್ಶೊನೊಡು ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆ. ನಾಟಕ ರಂಗ ವಾಣಿಜ್ಯೋಕರಣ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್. ದಾಯೆ ಪಂಡೆ ಪಂಡಾ, ತೂಲೇ ದುಂಬು ಅಲ್ಪ ಅಲ್ಪ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ತನ್ನ ವರ್ಷೊದ ಪರ್ಬದ ದಿನತಾನಿ, ಅಕುಲಕುಲೇ ನಾಟಕ ಬರೆದ್ ಅತ್ತ್

ಬರೆಪುನಕ್ಲೆ ಬೂಕು ಕಂತ್‌ದ್ ಆ ಜವಾನಿಯೆರೇ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಪೊಸ ಪೊಸ ಜವಾನಿಯೆರೆಗ್ ಬರೆಪಿನ ಬಣ್ಣ ಪಾಡುನ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಅಲ್ಪ ಮುಲ್ಪ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಪುಟೊಂದು, ಹಳ್ಳಿಡ್ ಡೆಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕೊ ಮಲ್ಲ ಪರ್ದೆದಡಿಕ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎಂಕುಲುಲಾ ಅಂಚೆನೆ ಬತ್ತಿನತ್ತೆ. ಇನಿಕಾನಗ ಉಂದು ಮಾಯಾಂಡ್. ಕಾಲದ ಮಯಿಮೆ, ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಕಮ್ಮಿಯಾವೊಂದು ಬತ್ತ. ದಾಯೇ? ಸುರೂಕು ಜವಾನಿಯೆರೆನ ಸೋಕಿ ಬದ್‌ಕ್. ಹಾಳ್ ಅಬ್ಬೆಸ. ರಡ್ಡನೆ ಟಿ.ವಿ. ದೆದುರು ಕುಲ್ದು ಸಮಯ ಬುದ್ದಿನ್ ಕೆರ್ಪುನಿ. ಇನಿ ಏರ್ಲಾ ಕಷ್ಟ ಬರಿಯರೆ ತಯಾರಿಜ್ಜೆರ್. ಕುಲ್ಲಿನವುಲೆ ತಿಕ್ಕೊಡು. ದೇವೆರ್ ಕೊರ್ಪೆರ್‌ಂದ್ ಕುಲ್ಲುಂಡಾಪುಂಡಾ?ಮೈಕೈ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೆಂದ್‌ಂಡನೇ ಇಷ್ಟ ತಿಕ್ಕು. ಏರೆಗ್ ಬೋಡು ತತ್ವ ಬೋದನೆ. ಇನಿ ಎಂಕ್ಲ್ ಸಮಾಜೊಡು ಉಂತಿನಿಂದಾಂಡ, ಅಯಿಕ್ ಎಂಕ್ಲ್ ಬೆಂದಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಎಂಕ್ಲ ಮಲ್ತಿ, ಎಂಕ್ಲ ಬರೆತಿ ನಾಟಕ. ಕಷ್ಟನಾ ನಷ್ಟನಾ ಸೊಂದು ಬೆಂದಿನೆಟ್ಟ್ ಅನುಭವದ 45 ವರ್ಷೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕಲಾ ಒರಿದ. ಕಷ್ಟ ಉಂಡು ಆಂಡಾ ಇಷ್ಟಲಾ ಉಂಡು.

ಇನಿ ಸುಲಭದ ಸಾದಿ ಪಂಡ ವರ್ಷದ ಪರ್ಬೊಗು ಪಂಡ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವೊಗು ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬು ಕೂಟದಕ್ಲೆ ಪರಕೆದ ಆಟ ಗೊಬ್ಬಿಲೆಕ್ಕ ಅಕ್ಲ್ ಪಂಡಿ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ದು ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾದ್ ಕೈ ದೆಕ್ಕೊನುವೆರ್. ಕಷ್ಟ ಇಜ್ಜಿ ಸುಲಬೊಡಾಪುಂಡು. ಆಂಡಾ ಏರ್ ಎನ್ನಿದೆರ್ ಉಂದೆಡ್ದಾತ್ರ ನಮ್ಮ ರಂಗ ಭೂಮಿಗ್ ಪೆಟ್ಟುಂಡು, ರಂಗಭೂಮಿ ಬುಲೆವುಜಿಂದ್. ಏರೆಗ್ಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ. ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲ್ ಅಯಿಡ್ದುಂಬಿಜ್ಜೆರ್. ಇನಿಕ್ ತುಳು ಒರಿದಿನಿದಾಂಡ ಅವು ಸಾರ ವರ್ಷೊದ ಇತಿಹಾಸ ಉಪ್ಪುನ ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಇನಿಕಾನಗ ನಿಲೆ ತತ್ತೊಂದುಂಡು. ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುಲೆ ದುಂಬು ಏತೇತ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ನಾಟಕ ಬರೆಪಿನಕ್ಲೆತ್ತೆರ್, ಎಚೆಂಚಿ ಕಲಾವಿದೆರಿತ್ತೆರ್. ಇನಿಕಾನಗ ಓಲು ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕೆಲವು ತುಳು ನಾಟಕನಾ, ಕಬಿತೆನಾ, ಕಾದಂಬರಿಯಾ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅವುಲಾ, ಅಚ್ಚಿಯಾದ ಅತ್ತ್ ಪಂಥೊಡು ಗೆಂದ್‌ದಾ ಮೂಲೆ ಪಾಲಪುಂಡು. ಅವೇನ್ ಗೊಬ್ಬುನ, ತೂಪುನ, ಓದುನ, ಗೆತೊನುನ ಜನ ಓಲುಲ್ಲೆರ್, ಸಾಯ ಮಲ್ಪುನ ಜನ ಅಯಿಡ್ದುಂಬಿಜ್ಜಿ, ಲೆಕ್ಚರ್ ಕೊರ್ಪೆರ್ ತುಳು ಒರಿವೊಡು, ಬದುಕೊಡುಂದು. ಎಂಚಾ? ಪೂರ ಬಾಯಿಡ್ ರೈಲ್.

ಎಚ್ಚ ದಾಯೆ, ನಮ್ಮ ತುಳು ಎಡ್ಮನೆ ಪರಿಛೇದೊಡು ಸೇರ್ಸಯೆರೆ ಏತ್ ವರ್ಷೊಡ್ದಿಂಚ ಪೊನೆವೊಂದುಲ್ಲ, ಒದ್ದಾಡೊಂದುಲ್ಲ. ಆಂಡಾ? ದಾಲ ಆಯಿಜಿ. ಪನ್ಪೆರ್. ಕೃಷ್ಣೆ ಬಾಷೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ದೂಮೆ ಬಾಷೆ ಕೊರಿಯೆರ್ ಚಾವಡಿಡುಂತುದು. ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೇನುನ ಗತಿ ಇಜ್ಜಿ. ಉಂದು ತುಳು ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್. ತೂಪಿ ತೂಪಿಲೆಕ್ಕನೆ 2003 ಡಿಸೆಂಬರ್ಡ್ ನಡೆತ್ತಿ ಸಂಸತ್ತ್ ಸಭೆಟ್ ನಮ್ಮ ತುಳು ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ಬುಡ್ದು ಉತ್ತರದ ಎಲೆಲ್ಯಾ ಭಾಷೆಲಾಯಿ ಬೋಡೊ, ಮೈಥಿಲಿ, ಸಂತಾಲಿ, ಡೋಗ್ರಿ ಭಾಷೆಲೆನ್ ಸೇರ್ಸಯೆರ್. ನಮ ಬಾಣ ಮೂಸುಲೆಕ್ಕ ಬಾಣ ತೂಯ. ಏರ್ ಪೊರುಂಬುವೆರ್. ಪಂಡ್‌ಂಡಾ ಪನ್ಪೆರ್, ನಮ ತುಲುವೆ ಪೆಲಕಾಯಿಂದ್. ಒಟ್ಟು ಕೊರೆಪುನಿ, ಸಾಧನೆ ಇಜ್ಜಿ. ನನ ಏತ್ ವರ್ಷ ಇಂಚೆನೇ ಎಕ್ಕಂದೆ ದೆಪ್ಪೊಡು. ಪಂಡ್‌ಂಡ, ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಪ್ರೇಜನ ಇಜ್ಜಿ. ಒಟ್ರಾಸಿ ಎಂಕ್ಲೆ ಮರ್ಲ್‌ಗ್ ಪಾತೆರುನಿ. ನಮಸ್ಕಾರ.

- **ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ** ಸ್ವೀಕಾರ ಎಂಟರ್ ಪ್ರೈಸಸ್, ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು - 2

ಮದತ್ ಪೋಪಿನ ಮರಿಯಲದ ನೆನೆಪುಲು

ಮರಿಯಲ ಪಂಡಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಒಂತೆ ಬೇಗ ಬೇಲೆ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಚಳಿ ಕೈತೊಂದ್ ಮರಿಯಲ ಪೂರಾ ಖುಷಿಟಿಪ್ಪುನ ದಿನ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅರೆಗೊಲಡ್ ಪೂರಾ ಮರಿಯಲದಟ್ಟಣೆ ದುಂಬೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಕಂಡದ ಬೇಲೆ, ಕಿದೆತ, ತಪ್ಪು, ಬಿಜಕ್ರೆ, ಬೈ ತೂರಿಪರೆ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಕನಕ್ ಇಂಚೆನೆ ತಿನ್ಪಿನ ಸೊತ್ತ್‌ಲೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆರಾಮೊಡ್ ಮರಿಯಲದ ದಿನತ ಪೊರ್ಲು ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ನಮ ಬೇತೆಕ್ಲೆನ ಅನುಕರಣೆ, ಬೊಕ್ಕ ಪೇಂಟೆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ದಾವರ ಅರೆಗೊಲ, ಮರಿಯಲ ಪೂರ ಒಂಜೆ ಆತ್ತ್ಂಡ್. ದುಂಬುಡ್ ಆಜಿ ತಿಂಗಳ್‌ಲಾ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ಬರ್ಸ ಬರೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇಂಚ ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮ ಮರಿಯಲನ್ ಮದತ್‌ದ್ ಬುಡ್ತಾ ಪನ್ನಗ ಬಾರಿ ಬೇಜರದ ಸಂಗತಿ. 'ಮಾಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮರಿಯಲ ಆಟಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆಗೊಲ' ಪಣ್ಪಿನ ಇತ್ಯೆ ಮರಿಯಲಲಾ ಒಂತೆ ದುಂಬು ಪಿರ ಆವೊಂದುಂಡು.

ಧೋ.... ಪಂಡ್ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಮರಿಯಲದ ಬರ್ಸಟ್ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿ ರಡ್ ಕಂಬೊಲಿ ಪುದೆತೊಂದ್ ಪುಲ್ಯಲ್ಲು, ಎಲ್ಯ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಕುಲ್ಲಾವೊಂದ್, ಅಜ್ಜಿಕಥೆ, ರಾಜೆ-ರಾಣಿ ಮಂತ್ರಿನಕ್ಲೆನ ಕಥೆ ಇತ್ತೆಲಾ ಮರಿಯಲಡ್ ಕೇಣ್‌ಗಂದ್ ಆಶೆ ಆಪುಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಅವ್ವೇ ಕೆಲವು ಅಜ್ಜಿ ಪುಲ್ಯಲ್ಲು ಜೋಕ್ಲು ಮಾತ ಒವ್ವಾ T.V. ಚಾನೆಲ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆ ನಮೂನೆದ ಪಿಚ್ಚರ್, ಧಾರಾವಾಹಿ ತೂವೊಂದುಲ್ಲೆರಾ ದಾನ್ಯ.

ದುಂಬುದ ಮರಿಯಲದ ಆಟಿ ತಿಂಗಳ್ ಪನ್ನಗ ಭಾರೀ ಕಷ್ಟದ ತಿಂಗಳ್ಂದ್ ಪಣೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ್ಂಡ ದುಂಬುದ (ಇತ್ತೆಲಾ) ಆಟಿ ತಿಂಗಳ್‌ಡ್ ಏರ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಒವ್ವೆ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್‌ಕೆಲಸ, ಸೀರೆ ತುತ್ಯಾತದ ದೆಪುನ, ಬಂಗಾರ್‌ದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನ, ದೇವೆರ್ನ ಕೆಲಸೊನ್ನ ಮಲ್ಪುನವು ನಿಷಿದ್ಧವಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಕೆಲಸದಾಂತೆ ಕೈ ಕಟ್ಟುನ ಆ ಪೊರ್ತು ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಆ ಆಚರಣೆ ಮಾಂತ ಮಲ್ಪುನಕ್‌ಲ್ ಇಜ್ಜಿ, ಪಂಡ್ಂಡ ಕೇನುನಕ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಡ್ ಆಚರಣೆಡ್ ಉಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು. ಅಯಿಕ್ಕೆನಾ ದಾನ್ಯ ದುಂಬುದಕ್‌ಲ್ ಈ ಕಷ್ಟನ್ ತೂದ್ ಮದಿಮೆ ಆಯಿನಾಲ್ ಆಟಿಡೊರ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಪೊವೊಡುಂದು ಗಾದೆ ಕಟ್ಟಿದಿತ್ತಾರಾದಾನ್ಯ.

ಈ ಮರಿಯಲ ಪನ್ನಗ ನೆನಪಾಪಿನಿ ಮರಿಯಲಡ್ ಬೆಚ್ಚ-ಬೆಚ್ಚ ತಿಂಡಿ ತಿನಸ್‌ಲೆನ್ ಬಾಯಿಗ್ ಪಾಡೊಂದ್ ಕಟುಂ ಕುಟುಂ ಪಣ್ಪಿನ ಶಬ್ದ. ಎಕಡೇ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ದುಂಬುಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಮರಿಯಲದಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ ಬಾರಿ ದುಂಬು. ಅಯಿಟ್ ಕೆಲವು ಬಗೆತವು ಉಂಡು. ತುಳುವೆರ್ ಅರೆಗೊಲಡ್ ಕುಕ್ಕುದ ರಸನ್ ತಡ್ಪೆಗ್ ಪುಂಟ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದ್ ದೊಂಬುಡ್ ಸುಮಾರ್ ದಿನ ನುಂಗೆರೆ ಪಾಡ್ದ್ ಗಟ್ಟಿ ಆಯಿನವೇ ಅವೆನ್ ಮರಿಯಲೊಗುಂದ್ ದೀದ್ ಅವೆನ್ ಮರಿಯಲಡ್ ದೆಪ್ಪೆವೆರ್, ಉಂದೆನೇ ಮಾಂಬಲಾಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ನೆತ್ತ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತ್ಂಡ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲು. ಇತ್ತೆ ಮಾಂಬಲ ಪಣ್ನಗ ಒಂತೆ ಜನಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪುನವು. ಇಂಚನೇ ಶಾಂತನಿ ಪಣ್‌ದ್ ಪೆಲತರಿನ್ ಬೈಪಾದ್ ನುಂಗ್ಯೆರೆ ದೀದ್ ಮರಿಯಲಡ್ ಚಳಿ ಕೈಪುನೊಟ್ಪೆಗ್ ತಿಂದೊಂದಿಪ್ಪುವೆ.

ನನ ಕಿರೆಂಗ್‌ದ ಪೂಲ್, ಬೈಪಾದಿನ ಕಿರೆಂಗ್‌ನ್ ಅರೆಗೊಲೆಡ್ ನುಂಗೆರೆ ದೀದ್ ಮರಿಯಲಡ್ ತಿನ್ಪಿನ ಈ ಕಿರೆಂಗ್‌ದ ಪೂಲ್ ತಿಂದಿನಾತ್‌ಲಾ ಗಟ್ಟಿಯೇ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಉಪ್ಕರಿಲಾ ಮಲ್ಪೊಲಿ, ಕಜಿಪುಲಾ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ನನ ಪುಲ್‌ಕಟೇ ತಿಂದ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಕೂಲಿ ಬೇನೆ ಆಪಿನಾತ್ ಪೋಡಿಗ್ ಆಪುಂಡ್. ಅಂತೂ ಮರಿಯಲಡ್ ಪಿದಯಿಡ್ ತಂಪು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ತುಳುವೆರ್ ಬಾಯಿ ದುಲಯಿ ಬೆಚ್ಚ ಬೆಚ್ಚ ತಿಂಡಿಲೆನ್ ತಿನ್ಪೆರ್.

ನನ ಮರಿಯಲಡ್ ಉಪ್ಪಡ್ ಪಚ್ಚಿರ್, ರಚ್ಚೆ, ಪೆಜತ ನೀರುಪ್ಪಡ್, ಕುಕ್ಕುದ ನೀರುಪ್ಪಡ್, ಉಂದೆನ್ ಆಜಾದ್, ಕೊದ್ದೆಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಇಜ್ಜಾಂಡ ಖಾಲಿ ಮುಂಚಿ, ಉಳಿದರಿ ಪಾಡ್ದ್ ಆಯಿಟ್ ಉಂಡಿನಾಯನ ರುಚಿ ಆಯಗೇ ಗೊತ್ತು.

ಮರಿಯಲಡ್ ಒರಾಂಡಲಾ ತೇವುದ ಗಟ್ಟಿ, ತೇವುದ ಕಜಿಪು, ಪತ್ರೊಡ್ಡೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ನಮ ಬಂಜಿದುಲಯಿ ದಾಯಿತ ಒಂಜಿ ಕರಾವಂದಿನ ಕುಜಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ತೇವುದ ಸೊತ್ತು ತಿಂದಿನವೇ ಕರಾದ್ ಪೋಪುಂಡ್ ಪಣ್ಪಿನ ವಾಡಿಕೆ. ನನ ತೇಟ್ಲಾದ ಕಜಿಪು ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ರುಚಿ. ರುಚಿ ಇತ್ತಿನ ಪತ್ರೊಡ್ಯೆ. ಪತ್ರೊಡ್ಯೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ತೇವುದ ಇರೆ ದಿಂಜ ತಿಕ್ಕುನವು ಈ ಮರಿಯಲಡ್ ಮಾತ್ರ. ಮರಿಯಲೊಡ್ ಸೊಪ್ಪು ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುನ ಬಾರಿ ಖುಷಿ. ಅಯಿಟ್ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಧರ್ಮಗ್ ತಿಕ್ಕುನ ತೊಜಂಕ್‌ನ್ ಆಜಾದ್ ಬಾರಿ ಲಾಯಿಕ್‌ಡ್ ಉನ್ಪೆರ್. ನನಲಾ ಬಾಯಿ ಕುರುಂ ಕುರುಂ ಪಣೊಡುಂದಾಂಡ, ಅಟ್ಟಡ್ದ್ ಒಂಜಾ ರಡ್ಡಾ ಕಟ್ಟ್ ಕಿರೆಂಗ್‌ದ ಹಪ್ಪಳ, ಗುಜ್ಜೆದ ಹಪ್ಪಳ, ಮುಂಚಿದ ಹಪ್ಪಳ, ಉರ್ದ್, ಅರಿತ ಇಂಚ ಬಗೆ ಬಗೆತ ಹಪ್ಪಳ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಎಣ್ಣೆಡ್ ಕೈತ್‌ದ್ ತಿನ್ಪೆರ್. ಉಂದುಲಾ ಯಾವುಜಿ ಪಂಡ್‌ದಾಂಡ ಸಂಡಿಗೆನ್ ಎಣ್ಣೆಡ್ ಕೈತ್‌ದ್ ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸಾವೊಂದಿಪ್ಪುವೆರ್.

ನನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಮರಿಯಲಡ್ ಉನಿಯೆರೆಗ್ ಮುಡಿತ ಉಪ್ಪಡೇ ಆವೊಡ್, ಮುಡಿತ ಉಪ್ಪಡ್, ಬೆಂಞನ, ಅಲೆಮೈತ್‌ದ್ ಉಂಡ್‌ಂಡಾ ಬಾರಿ ಪರ್ನಾಮ ಅಕ್ಲೆಗ್. ಅವುಲಾ ಯಾಯಿಜಿಡ ತಿಮರೆ ಕನ್ತ್‌ದ್ ತಿಮರೆದ ಚಟ್ನಿಡ್ ಉಣ್ಪಿನ ನನೊಂಜಿ ಖುಷಿ.

ಕೆಲವೆರ್ ಅಟ್ಟೊಡ್ದ್ ಇತ್ತಿನ ನುಂಗೆಲ್ ಗೋಲೆತರು ಮೀನ್‌ನ್‌ಲ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಯದ್, ಗುದ್ದ್‌ದ್, ರಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಉಣಸ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಈ ಆಟಿ ತಿಂಗಳ್‌ಡ್ ಏರ್ಲಾ ದುಂಬುಡ್ ಇಲ್ಲಲ್‌ದ ಬಲೆ ದೆಪ್ಪುನ್‌ಲಾ ಕಡೆತ ಆಟಿದ ದಿನತಾನಿ ಆಡ್‌ತ್‌ದ್ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಟಿ ಪಿದಯಿ ಪಾಡಿನಿಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಈ ಮರಿಯಲಡೇ ಆಟಿದ ಅಮವಾಸೆದಾನಿ ಮರ್ದ್ ಪರ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮಲಾ ಉಂಡು. ತುಳುವೆರ್ ಈ ಆಟಿದ ಅಮಸೆದ ದಿನತಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಪುಲ್ಯನೇ ಸೀದಾ ಪಾಲೆದ ಮರತಡೆ ಪೋದ್ ಅಯಿತ ಕೆತ್ತೆನ್ ಬಜೀ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ಮರ್ದ್ ಪರ್ಪೆರ್. ಈ ಆಟಿದ ಅಮಸೆದಾನಿ ಮಾಂತಾ ಮರ್ದ್‌ಲ ಪೂರಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಾಲೆದ ಮರಟ್ ಕೂಡ್ದ್ ಇಪ್ಪುಂಡ್ ಪಣ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ. ಅಂಚಾದ್ ಬೇಗ ರಾತ್ರೆ ಕರಿನವೇ ಪುಲ್ಯ ಕೊಲೊಗ್ ಕುದ್ಕೆ ತಿನೊಡ್ದ್ ದುಂಬು ನಮ ತಿಂದಡಾ ಅವು ಚೀಪೆ ಇಪ್ಪುಂಡುಂದ್‌ಲಾ ಪಣ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ಮರ್ದ್ ಪರಿನವೇ ಉಷ್ಣ ಪಂದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್, ಆನಿಯೆ ನೈ ಮೈಯಿತ್‌ದ್ ಮೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿಲಾ ಬಂಜಿಗ್ ಸೇರುಂಡ್.

ಅರೆಗೊಲೊಡ್ ದಾದ ಮಲ್ತ್ ದೀಪೆರಾ ಅವೆನ್ ಮರಿಯಲೊಡ್ ತಿನಿಯರೆಂದ್ ದೀದ್ ಇಪ್ಪುವೆರ್. ಅಯಿಟ್ ಸೇಮೆಲಾ ಒಂಜಿ. ಸೇಮೆದ ಅಡ್ಯೆನ್ ಅರೆಗೊಲೊಡ್ ನುಂಗೆರೆ ದೀದ್ ಮರಿಯಲೊಡ್ ಬಾಣಲೆ ದಿಡ್ದ್ ಒಗ್ಗರಣೆ ಕೊರ್ದ್ ತಿನಿಯರೆ ಬಾರಿ ಸೋಕಾಪುಂಡ್. ನನ ಈ ಮರಿಯಲಡ್ ತೀಪೆ ನೀರ್‌ಗ್ ಬರ್ಪಿನ ಮೊಡಂಜಿ, ಕಲ್ಲುರ್ ಮೀನ್, ನರ್ತೆ, ದೆಂಜಿ ಪತ್ತುನ ಮರ್ಲ್ ಆಣ್ ಅಂಜೆವುಲೆಕ್ಕನೇ ಪೊಂಜೆವುಲಾ ದಾಲಾ ಕಮ್ಮಿಡ್ ಇಪ್ಪುಜೆರ್. ಏತೇ ಮೀನಾವಡ್ ಬಿಸಲೆ ನಿಲ್ಕೆ ಮೀನ್, ದೆಂಜಿ ತಿಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ತುಳುವೆರ್ ಮರಿಯಲಡ್ ಉಬರ್‌ಡ್ ಪತ್‌ದ್ ತಿಂತಿನ ಮೀನ್‌ದ ರುಚಿಯೆ ಬೇತೆಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ರಾತೋ ರಾತ್ರೆಗ್ ತೂಟೆ ಲೈಟ್ ಪತೊಂದ್ ಪೋದ್ ಮಾತ ಕಂಡದ ಓಣಿ, ಒರ್‌ಂಕ್ ನಾಡ್ದ್ ಮೀನ್ -ದೆಂಜಿ ನಾಡ್ದ್ ಆನಿಯೆ ಅವೆನ್ ಕೊದ್ದೆಲ್ ಮಲ್ತ್ ತಿಂದ್‌ಜಿಡ, ಆನಿ ನಿದ್ರೆ ಬರಂದ್ ಆಕ್ಲೆಗ್.

ನನ ಈ ಮರಿಯಲಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿನ ಲಾಂಬು, ಕಲ್ಲಲಾಂಬು ನೆತ್ತ ರುಚಿ ತೆರಿನಾಯಗೇ ಗೊತ್ತು. ಅಯಿಟ್‌ಲಾ ಕಲ್ಲಲಾಂಬ್‌ಗ್ ವಾ ತರಕಾರಿ ಎಂಚಿನವೇ ಬೆರಸಾಂಡಲಾ, ಅಯಿಟಪ ಉಂಡಿನ ರುಚಿಯೆ ಬೇತೆಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಕಲ್ಲ ಲಾಂಬ್ ಗರ್ಪುನಕ್‌ಲ್ ಏರುಲ್ಲೆರ್. ಪೆರ್ಗುಡ ಲಾಂಬು ಪಣ್ಪಿನ ಉಂಡ್, ಉಂದ್ ಒರಗ್ ಏಳ್ ಕಡೆಟ್ ಮೂಡ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಅವುಲಾ ಮಾಸೆಸನಾ ಜಿಡೆಡ್ದ್ ಉಂದ್ ಮೂಡ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡುಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಆಯಿಕ್ ನಿದರ್ಶನ ದಾಯಿತ ಪನ್ನಗ ಒರ ಒಂಜಿ ಪೊಂಜೆವು ದುಂಬುಡ್ ಈ ಲಾಂಬುದ ಬೇರ್ ಸಮೇತಾ ಒಯಿಪೊಡ್ ಪಂದ್ ಒಯಿಪುನ ರಭಸಗ್ ಮಾಸೆಸನೇ ಜಿಡೆದೆರ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ ಪಣ್ಪಿನ ಕಥೆ ಪಣ್ಪೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಇತ್ತೈಲಾ ಈ ಪೆರ್ಗುಡ ಲಾಂಬುದ ಬೇರ್ ಏತ್ ಗರ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ಬಾರಿ ಉಲಯಿ ಇಪ್ಪುಂಡ್. ಇಂಚ ಪೆರ್ಗುಡ ಲಾಂಬು ತೂಯಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಒಂಜೆ ಇಲ್ಲಲ್‌ದಕ್‌ಲ್ ತಿನಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಣ್ಪಿನ ವಾಡಿಕೆ ಉಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಪೆರ್ಗುಡ ಲಾಂಬ್ ತೂಯಿನ ಕೂಡ್ಲೆ ಕಲ್‌ಕ್‌ದ್ ಮಾಂತೆರೆನ್ಲಾ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಒಟ್ಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪಾಲ್ ಕಟ್ಟಿದ್ ತಿನೊಡುಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಮೂಡಿನ ಜಾಗೆ ದರಿದ್ರಂದ್‌ಲಾ ಪಣ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ಲಾಂಬುಡ್ ಕೆಲವು ಬಗೆತ ಲಾಂಬು ಉಂಡ್. ಇರೆಲಾಂಬು, ಮುಲಿಲಾಂಬು, ತಂದೊಳಿಗೆ ಲಾಂಬು ಪಣ್ಪಿನವು.

ನನ ಮರಿಯಲಡ್ ಮಣಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲೆರೆ ತುಳುವೆರೆಗ್ ತಡೆಪುಜಿ ದಾದಾಂಡಲಾ ಮಡಲ್‌ದ ತಟ್ಟಿ ಮುಡೆಪ್ಪುನಾ, ಮೈಪು ಒಯಿಪುನಾ, ಪಜೆ ಮುಡೆಪುನಾ, ಒಲಿತ ತೊಟ್ಟೆ ಮುಡೆಪುನಾ, ಉಂದ್ ಮಾತ ಮಲ್ತೊಂದ್ ತುಳುವೆರ್ ಮರಿಯಲದ ದಿನನ್ ಬಾರಿ ಖುಷಿಟ್ ಎದುಕೊನುವೆರ್. ನನ ಮರಿಯಲೊಡ್ ಆಟಿಡ್ ಅಗೆಲ್ ಪಾಡುನ ಪಣ್ಪಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯಲಾ ಉಂಡು. ಸೈತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಖುಷಿ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮಾಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ಎಚ್ಚಿನಕುಲು ಭೂತ ದೈವದ ಗುಂಡೊಗ್ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡಿಯೆರೆಡಾ ಸೋಣದಾನಿಯೇ ಬಾಕಿಲ್ ಜಪ್ಪುವೆರ್. ಈ ಆಟಿದ ಮರಿಯಲದ ದೊಂಬುಗ್ ಏಮೆದ ಓಡುಲಾ ಪುಡಾವುನಂಚಿನ ಆಟಿದ ದೊಂಬು ಪಣ್ಪಿನ ಸತ್ಯ. ಈ ಮರಿಯಲಡ್ ದೊಂಬುಲಾ - ಬರ್ಸಲಾ ಒಟ್ಟಿಗ್ ಬನ್ನಗ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಖುಷಿ. ಜೋಕ್‌ಲು ನಲಿತ್‌ದ್ ದೊಂಬುಲಾ ಬರ್ಸಲಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಕುದ್‌ಕಗ್ ಮದಿಮೆ, ಕೋರಿ ಕುತ್ತ್‌ದ್ ಜಾಲ್ ಪಾಡ್ಲೆ ಪಣ್ಪಿನ ಪದ್ಯ ಸುರು ಮಲ್ಪುವ. ಆತೇ ಆನಗ, ಬಾನೊಡ್ ಕಾಮನ

ಬಿಲ್ಲ್ ಮೂಡ್‌ನಗ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಖುಷಿಯೆ ಖುಷಿ. ಈತೆನಾ... ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಈ ನೀರ್ ದಿಂಜಿದಿನ ಮರಿಯಲಡ್ ಪಲ್ಲ ಕೆದುಟ್ ಮುರ್ಕ್‌ದ್ -ಕಂತ್‌ನ್ ಪನ್ನಗ ಬೊಕೊಂಜಿ ಖುಷಿ. ಬೊಡಿದಾಂತೆ ನೀಂದ್‌ಂಡಲಾ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಆಯಸನೇ ಆಪುಜಿ. ಕಡೆಕ್ ಕಣ್ಣ್ ಪೂರಾ ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು ಆನಗನೇ ಇಲ್ಲಲ್‌ದಕ್‌ಲೇ ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ಪೊಡ್. ಮರಿಯಲಡ್ ಕೆಲವೆರ್ ಗಾಡಿದಕ್‌ಲ್ ನೀರ್ ರಟ್ಟಾವೊಂದ್ ಪೋನಗ ನಮ ಅಂಗಿ, ಕೆಸರಡ್ದ್ ಕಡೆ ಆಪಿನೆಲಾ ಉಂಡು. ಓಲು ಜಾರುಂಡ ಅಲ್ಪ ಒಂಜಿ ಮಡಲಾ, ಬಿಜೆಕ್ರೆನಾ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಜಾರಂದೆ ಆರಾಮೊಡ್ ಪೋವೊಲಿ.

ಮರಿಯಲ್‌ಡ್ ಆಟಿಡ್ ಒರಾಂಡಲಾ ಪೊಣ್ಣಾಯಿನಾಲ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಪೋವೊಡುಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಪೋಯಿಜಿಡ ಪಣ್ಪೆರ್ "ಈ ಮರಿಯಲದ ಆಟಿಡ್ ಕೇಪುಳ ಪೂ ಸಮೇತ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಪೋಪುಂಡ್ ಈ ದಾನಿ ಪೊಪುಜಾ"ಂದ್ ತಮಾಷೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಈ ಮರಿಯಲೊಡ್ ಅಂಜೊವೆಗ್‌ಲಾ ಬೇಲೆದಾಲ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಜಿ. ಕಂಡದ ಬೇಲೆ ಮುಗ್ಗಿಂಡಲಾ ತಾರೆ-ಕಂಗ್‌ದ ತರಕಾರಿದ ಬೇಲೆ ಉಂಡೇ ಉಂಡು. ತಾರೆಗ್ ಮುದೆಲ್ ಪಾಡುನಿ, ಉಪ್ಪು ಪಾಡುನಿ ಇಂಚ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ರಸಗೊಬ್ಬರ ಪಾಡ್ದ್ ಫಲಭರಿತ ಬುಳೆ ಕೊರ್ಪಿಲೆಕ ಮಲ್ದ್ ಇಪ್ಪುವೆರ್.

ನನ ಈ ತುಳುವೆರಾ ಕಂಡದಂಚಿ ಪೋಂಡ, ಮರಿಯಲ ಸುರು ಆವೊಂದಿಲೆಕ್ಕನೇ ಕಂಡೊಡ್ ಎರುಕ್ಲೆನ್ ದಪ್ಪುನಗ ಕೇನುನಾ ಒರಲ್‌ದ ಸ್ವರ, ಕಂಡಡ್, ಗುಂಪು ಪೊಂಜೆವುಲೆನ ಬಗೆ-ಬಗೆತ ರಾಗ-ಧಾಟಿ ಲಯ ಬದ್ಧವಾದ್ ಕೇನುನ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪಾಡ್ದನ ಕೆಬಿಕ್ ಕೇನ್ಯೆರೆ ಇಂಪಾಪುಂಡ್. ಅಂಚಿ ತುಪ್ಪೆದ ಬಾರ್ ರಾಶಿ ಪಾಡ್ದ್ ಪೊಲಿಲೆಪ್ಪುನ ಪೊರ್ಲುಬೊಕ್ಕಲಾತ್ ಸೋಕ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಕಂಡನೇ ಬೆನ್ಪುಜೆರ್. ಎರುನೆ ಕಟ್ಟಂದೆ, ಕೆಬಿಕ್ ಕರ್ಕಶ, ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ಆಪಿನ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಟಿಲ್ಲರ್‌ಡ್ ದಪ್ಪುನ. ಆ ಒರಲ್ ಒಂಚಿ ಪೋತುಂಡಾ? ಆತೆನಾ? ಕೊರುನ್ನಲಾ ಬಿತ್ತುನಲಾ ಮೆಷಿನ್ ಬನ್ನಗ ಆ ಗುಂಪು ಪೊಂಜೆವುಲೆನಾ ರಾಗ ಧಾಟಿದ ಲಯ ಬದ್ಧವಾಯಿನ ಪಾಡ್ದನ ಒಂಚಿ ಪೋಪುಂಡಾ ಪನ್ನಗ ಬೇಜಾರ್ದ ಸಂಗತಿ ಆದಿಪ್ಪು. ಕಾಲ ಬದಲಾಂಡಲಾ ನಾಲ್‌ಕಾಲ. ಬರ್ಸಕಾಲ, ಸೆಕೆಕಾಲ, ಚಳಿಗಾಲ, ಬೇಸಿಗೆಗಾಲ ಏತ್ ಮಾತ್ರೊಗ್ಲಾ ಬದಲಾವಂದೆ ನಡತೊಂದೆ ಇಪ್ಪು ಪನ್ಪಿನ ಆಶೆ ನಮಡ ಉಂಡು.

ಅಂತೂ ಮರಿಯಲ ಪನ್ನಗ ತಿನಿಯೆರೆ, ಉನಿಯರೆ ಅಟ್ಟೊಡ್ ಆತ್, ತಿರ್ತ್‌ಡ್ ಆತ್ ರಾಶಿ ತೊಡಕ್, ತಿನಿಯರೆ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ತಿಂಡಿಲು ತಿನಸ್‌ಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮರಿಯಲದ ದಿನತಾತ್ ಪೊರ್ಲುದ ದಿನ ಬೇತೆ ವಾ ದಿನಟ್‌ಲಾ ತಿಕ್ಕಂದ್. ನನ ಮರಿಯಲಡ್ ಒಂತೆ ನೆನೆಂಡಲಾ ಶೀತ, ಜ್ವರ, ತೆಮ್ಮೊಲು ಪಣ್ಪಿನ ನಾಡೊಂದೆ ಬರ್ಪುಂಡ್. ಅಯಿಕ್ಕ್‌ಂದೆ ಎಡ್ಡೆ ಮುಂಚಿ, ನೀರುಳ್ಳಿ ಕಷಾಯ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್ ಇಪ್ಪುವೆರ್ ತುಳುವೆರ್. ಓಡೆ ಪೋಂಡಲಾ ಈ ಮರಿಯಲಡ್ ಕೊಡೆದಾಂತೆ ಪೋಂಡ, ಕಕ್ಕೆದಲೆಕ್ಕ ನನೆಪುನವೇ ಗತಿ. ಇಂಚ ಮರಿಯಲದ ಕಡೆಕ್ ಕೈ ಬೀಜಾದ್ ಲೆಪ್ಪುನಾ ಎಟ್ಟೆ ಮಿಲ್ಲುಲ್ ಚೌತಿ, ಕೊರಲ ಪರ್ಬ, ಪೊಸ ಅರಿ ಒಣಸ್, ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ, ಸೋಣ ಮಾರ್ನೆಮಿ ಒತ್ತೊತ್ತಾದ್ ಬನ್ನಗ ತುಳುವೆರ್ನ ಮರಿಯಲ ಕುಡ ಒಂಜಿ ವರ್ಷ ಪಿರ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಜೋರ್ ತೆಡಿಲ್ ಬರ್ಸ -ಬನ್ನಗ ಎನ್ನಜ್ಜಿ ಪಣ್ತಿನ ನೆನಪು

ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಪಣೊಂದುಲ್ಲೆ. ರಾಮ ರಾಮ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಮಲ್ತೊಂಡ ತೆಡಿಲ್‌ದ ಮಿಂಚ್‌ದ ಪೋಡಿಗೆ ಪೋಪುಂಡು. ತೆಡಿಲ್ ಬನ್ನಗ ಕರೆಂಟ್ ಸ್ವಿಚ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಬಡ್ಡ್ ಕತ್ತಿ ನೆಲಕ್ಕುರ್‌ಲೆಕ್ಕ ದಕ್ಕ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಇಂಚ ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಮ ಊರ್‌ಗ್, ಜನಕ್ಲೆಗ್, ಪೆತ್ತ, ಕೈಕಂಜಿ, ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲತ ಒಟ್ಟ್‌ಗ್ ಬುಳೆ -ಸೆಳೆಕ್ ಬರ್ಪಿನ ಕಷ್ಟ ದೂರ ಮಲ್ಪಡ್ ಪಣ್‌ದ್ ಆಟಿ-ಕಳೆಂಜಡ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೊಂಡಲಾ, ಇತ್ತೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ ಆದ್ ಏಸ ಪಾಡಿಯರೆ ಏರ್ಲಾ ತಯಾರಿಜ್ಜೆರ್. ಅಂತೂ ಕಡೆಕಾಂಡಲಾ, ಒಲ್ಪಾಂಡಲಾ, ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ ಬತ್ತ್‌ದೇ ಬರುವೆ ನಮನ ಮಾತ ಕಷ್ಟ ದೂರಾವಡ್‌ಂದೆ ಎನ್ನ ಆಶೆ.

• ಕೆ. ಯಶೋಧರ್ ಎನ್. ಆಚಾರ್ಯ ಮುಂಡ್ಕೂರು, ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕು - 576 121

Statement about ownership and other particular about Newspaper

Madipu

Form IV (See Rule B)

1.	Place of publication	:	Mangalore
2.	Periodicity of publication	:	Quarterly
3.	Printers Name	:	Tulunaad Press
	Nationality	:	Indian
	Address	:	Kadri, Mangalore -575 002.
4.	Publishers Name	:	S.H. Shivarudrappa
	Nationality	:	Indian
	Addrss	:	Karnataka Tulu Sahithya Acadamy City Corporation Building, Lalbagh, Mangalore - 575 003.
5.	Editors Name	:	Dr. Pelthadi Ramakrishna Achar
	Nationality	:	Indian
	Address	:	Nele, Bedrala, Narimogaru Puttur.
6.	Name and address of the individduals who own News paper and partner holders holding More than one percent of the total capital		Office of the Registrar Karnataka Tulu Sahitya Academi Lalbagh, City Corporation Bldg., Mangalore - 575 003.

I, S.H. Shivarudrappa here by declares that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Place : Managalore
Date : 31-3-2004

Sd/-
S.H. Shivarudrappa
signature of the Publisher

ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್

ಬದ್‌ಕ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಜೀವನ ಈ ಮೂಜಿ ಅಕ್ಷರ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ-ಮಲ್ಪಿ ಜೀವನ ಪಂಡ ಎಲ್ಯೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಈ ಸಮಯನೆ ನಮಕ್ ಬಾರಿ ಅಮೂಲ್ಯವಾಯಿನವು. ತನ್ನವೇ ಆಯಿನ ಲೋಕೊಡ್ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ಇಪ್ಪಿನ ಸಮಯ. ಈ ಸಮಯಡ್ ಅಮ್ಮೆ ಅಪ್ಪೆ, ಮೆಗ್ಗಿ, ಪಲೆ-ತಂಗಡಿ, ಅಜ್ಜಿ-ಅಜ್ಜೆ, ನಿರೆ-ಕರೆ, ಬಂಧು-ಬಳಗ ಮಾತೆರ್‌ನ ಒಟ್ಟಿಗೆಲಾ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೆಲಿತೊಂದು-ನಲಿತೊಂದು ಇಪ್ಪಿನ ಪೊರ್ತು. ಎಲ್ಯೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಬಾಯಿಡ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಮಾಂತ ಪಾತೆರಲಾ ಸತ್ಯವಾಯಿನವೇ. ಉಡಲ್‌ಡ್ ಕಲ್ಮಶ-ಮೋಸ-ಕಪಟ-ವಂಚನೆ ಒವುಲಾ ಇಜ್ಜಿ.

ಎಲ್ಯೆ ಇಪ್ಪುನಗ ಮಾತೆರ್‌ಡಲಾ ಹಿತವಾದ್, ಮಾಂತೆರ್‌ಡಲಾ ಪ್ರೀತಿ-ಮೋಕೆಡ್ ಮಾಂತೆರ್‌ಡಲಾ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಇಪ್ಪಿನ ದಿನ. ಸಮಾಜದ, ತನ್ನ ಪರಿವಾರದ, ಪಾತೆರ, ಭಾಷೆ-ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಗುಣ ನಡತೆ, ಮಾತೆರ್‌ನಲಾ ಅನುಸರಿಸದ್ ಬಾಲ್ಯ ಜೀವನ ಕರಿಪುಂಡ್. ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕುಟುಂಬಡ್ ಬಲತ್ತಿನ ಬಾಲೆ ಎಡ್ಡೆ ಬಾಲೆ ಆದ್, ಎಡ್ಡೆ ನರಮಾನಿಯಾದ್, ಉತ್ತಮ ನಾಗರಿಕೆ ಆದ್ ಮಾಂತೆರ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಾಲ್ ಜನಕುಲೆಗ್ ಬೊಡಾಯಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ್ ಬಳಪಿಯರ ಸಾಧ್ಯ. ಅವ್ವೆ ರೀತಿ ಒಂಜಿ ಹಾಳ್ ಸಂಸಾರೊಡ್ ಬಳತಿನ ಬಾಲೆ ಮಾಂತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಬೊಡ್ಚಾಂದಿನಾಯೆ ಆದ್ ನಾಲ್ ಬಾಯಿದ ಹಾಳ್ ಹರಟೆನ್ ಕೇನೊಂದು ಬದ್‌ಕಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು.

ಬಾಲೆ ಪೋದು 10-12ವರ್ಷದ ಸಮಯ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋದ್ ಮಾಂತಾ ಜೋಕುಲೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾದ್ ಇಪ್ಪಿನ ಸಮಯ. ಈ ಶಾಲೆದ ವಿಷಯಲ ಅಂಚನೆ ಎಡ್ಡೆ ಶಾಲೆಡ್, ಎಡ್ಡೆ ಮಾಸ್ಟ್ರನಕುಲೆನ ಕಯಿತ್ತಲ್ ಕಲ್ತಿನಾಂಡ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡೆ ಇಪ್ಪೊಲಿ. ಸಾಧಾರಣ 13-14 ವರ್ಷದ ಸಮಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಕರಿದ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗ್. ಪೋಪಿನ ಸಮಯ ಇಂಚನೆ 18-19ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಯಡ್ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋಪಿನ ಸಮಯ. ಕೆಲವುದಾಕುಲು ಇಲ್ಲಲ್ ಬಾಕಿ ಆಪಿನವುಲ ಉಂಡು. ಈ ಸಮಯೊಡು ಒರಿಯಾನ್ ಎಡ್ಡೆ ಮನ್‌ತೊನಿಯರಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪಿಯಾರಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಮೈ ನಿಲಿಕೆ ಬೆಚ್ಚ ನೆತ್ತೆರ್ ಬಳಿಪಿನ. ಸಮಯ. ಜೌವನದ ಸಮಯ. ಈ ಸಮಯಡ್ ತಾನ್ ಎಂಚಿನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ನಡಪುಂಡು. ಯಾನ್ ಈ ಸಮಯಡ್ ದಾದ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲೆ? ಯಾನ್ ಇಂಚ ಮಲ್ತಿನವು ಸರಿಯಾ? ತಪ್ಪಾ? ತನಕ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಾಂದೆ ಬೆಚ್ಚ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಕಾರ್‌ಬಾರ್‌ಡ್ ಕೆಲವು ಎಡ್ಡೆ ಕಾರ್ಯ-ಕೆಲವು ಹಾಳ್ ಕೆಲಸೊಳು ನಡಪಿಯರ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಉಂದು ನಡತ್‌ದೇ ನಡಪುಂಡು. ಇಂಚ ಕರಿನಗ ಏರೆಡಾ? ಎಂಚ ? ಓಲು, ಮನ್ಪಿನವೇ ಮದತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಉಂದು ಸಹಜವಾಯಿನವೇ. ಈ ಸಮಯಡ್ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಆನನ್ ಬಯಕುನ, ಆಣ್, ಪೊಣ್ಣನ್ ಬಯಕುನ ಪ್ರೀತಿ ಪನ್ಪಿ ಮರ್ಲ್ ಕುದುರೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಳ್ಳುದು ಬಳಿಪಿನ ಸಮಯ. ಪ್ರೀತಿ ಪನ್ಪಿನವು ಅಕ್ಷಯದ ವಸ್ತು. ಈ ವಸ್ತು ಬಾರಿ ಅಮೂಲ್ಯವಾಯಿನವು. ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಯಾ ಆನನ ಜೀವನ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣಾವಡ್ ಆನ್ ಆವಾಡ್ ತಾನ್ ಸರಿಯಾದ್ ಜೀವನ ಪನ್ಪಿನ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್

ಅಡಿಪಾಯ ಪಾಡಿಯರ, ತನ್ನ ಮನಸ್‍ದ ಆಸೆ ತೀರ್‍ಸಯರೆ ಉಂದುವೇ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಮಯ. ಉಂದು ತಿರ್‍ಗ್‍ದ್ ತಿಕಂದ್ ಮಾತ್ರ ಜಾಗ್ರತೆ.

ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಪ್ರಾಯಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತಾನ್ ಒಂಜಿ ಆನನ್ ಬಯಕುನವು ಸಹಜವೇ. ತನ್ನ ಜೀವನೊಡು ದಾದನಾ ಒಂಜಿ ಬೋಡು ಪನ್ಪಿನವು ತಾನ್ ಅಯಿನ್ ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಪಡೆಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಬಯಕೆ. ಈ ಸಮಯಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಆಯಿನಾಲ್ ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ಧಿ ಇತ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣು ಆದ್ ಇಪ್ಪೊಡು. ತಾನ್ ಪ್ರೀತಿಸವುನ ಆನ್ ದಾದ ಪಡೆಯರೆ ಬಯಕುವೆ? ಎನ್ನ ಬಾಳಸಂಗಾತಿಯಾದ್ ಮಲ್ಪೊಂಡ ಎಂಚ ? ಯಾನ್ ಬಾಳ ಸಂಗಾತಿಯಾದ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತಿನಾಯೆ ಸರಿಯಾದ್ ಎನನ್ ತಾಂಕುವೆನಾ? ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿದ್ ತನಕ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನ ಆನನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ತಿದ್ ತನ್ನ ಬಾಳಸಂಗಾತಿಯಾದ್ ಅರಿವೊನೊಲಿ. ಉಂದು ಬುದ್ಧಿ ಇತ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣನ ಮಹತ್ತರ ಕೆಲಸ. ಈ ಸಮಯೊಡು ರಡ್ಡ್ ರೀತಿದ ಪೊಣ್ಣುಲು ಇಪ್ಪುವೆರ್. ಸಾರಾ ವಿಚಾರನಲಾ ಮದತ್ತ್‌ದ್ ಜೀವನ ಪನ್ಪಿನ ದಾದಾ ಪಂಡ್‍ದ್ ತೆರಿಯಂದೆ, ಎಂಕ್ ದೇಹದ ಆಸೆ,ಸುಖ ಮಾತ್ರ ಯಾವು, ಎರೆಡಾಂಡ ದಾನೆ? ಎಂಚಾಂಡ ದಾನೆ? ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರ. ಈ ರೀತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಈ ಸಮಾಜ ಅಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಬಿಲೆ ಅಲೆನ್ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮಗ್ ತನ್ನ ನಿರೆ, ಕರೆತಕ್ಲೆಗ್ ಮಾಂತೆರ್‍ಗ್‍ಲಾ ತೂದು ಸಾಕಾಪಿನ. ಮಾಂತೆರ್‍ಲಾ ಕೈ ತೊಜಪಾದ್ ಪಾತೆರುನ ಹಾಳ್ ಪಾತೆರ ಕೇನ್‍ದು ಬದುಕೊಡು. ತನ್ನ ಇಲ್ಲಾಲ್ ನುಪ್ಪುಗ್ ಅರಿ ಇಜ್ಜಾಂಡಲಾ ಪೊರ್ಲು ಪೊರ್ಲುದ ಡ್ರೆಸ್ ಪಾಡೊಂದು ಶೋಕುಡೆ ಮೇಕಪ್, ಶೃಂಗಾರ ಮಲ್ಪೊಂದು ಪೇಂಟೆಡ್, ಜಾತ್ರೆ, ಸಿನಿಮಾ, ನಾಟಕ, ಭೂತದ ಕೋಲ ಇಂಚನೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತ್ತವುಲು ಇತ್ತ್‌ದ್, ಪೊರ್ತು ಅತ್ತಾಂದಿನ ಪೊರ್ತುಗ್ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಸೇರೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಈ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಸಮಾಜ ಕೊರ್ಪಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಪುದರ್ 'ಸೂಳೆ'.

ಈ ಜೀವನ ಪನ್ಪಿನ ಮೂಜಿ ಅಕ್ಷರದ ಗುಟ್ಟು ತೆರಿನಾಗ 'ಜೀ' ಪಂಡ ಬಾಲೆ 'ವ' ಪಂಡ ಜವ್ವನ 'ನ' ಪಂಡ ಪರಬ್ಬೆ ಉಂದುವೇ ಬೊಲ್ಪು, ಬಯ್ಯ, ರಾತ್ರಿ ಪನ್ಪಿ ಮೂಜಿ ಪೊರ್ತು.

ಒಂಜಿ ಆನ್ ಮಗೆ ಎಂಚ ಬದುಕೊಡು ಪಂಡ ತಾನ್ ಪ್ರೀತಿಸವುನ ಪೊಣ್ಣನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿದ್, ಅಲೆನ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಾಲ್‍ದಕುಲುನ ಮಾಂತೆರೆನಲಾ ತೆರಿದ್ ಪ್ರೀತಿಸವೊಡು. ಆ ಪೊಣ್ಣನ ಬದ್‍ಕ್‍ಡ್ ಕತ್ತಲೆನ್ ಕೊರಂದೆ, ಬೊಲ್ಪುನ್ ಕೊರುದು ಅಮ್ಮ-ಅಪ್ಪನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೂವೊಂದು ಪ್ರಾಯದ ಸಮಯಡ್ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮನ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪೊಂದು ಅಕ್ಲೆನ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ತೂವೊಂದು ಇಪ್ಪೊಡು. ಉಂದು ಅತ್ತ್ ತಾನ್ ಪ್ರೀತಿಸಾಯಿನ ಪೊಣ್ಣಡ್‍ದ್ ದೇಹದ ಸುಖ ಮಾತ್ರ ಯಾವು. ಆಲ್ ಎಂಚಾಂಡ ದಾನೆ? ಪಂಡ್‍ದ್ ತೆರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಮೂಂಕು ಮುಟ್ಟ ಪರೊಂದು ಇಲ್ಲಾಲ್ ಉಪದ್ರ ಕೊರೊಂದು ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಮನಸ್‍ಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಕೊರ್ದು ಬದ್‍ಕಿಯರ ಬಲ್ಲಿ. ನಮ್ಮ ಜೀವನೊಡು ಅಮ್ಮೆ ಅಪ್ಪೆ ಪನ್ಪಿನ ರಡ್ಡ್ ದೇವೆರೆನ್ ಮಾತ್ರ ತೂಯರೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅಕ್ಲೆನ ಸೇವೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಅವ್ವೆ ನಮ್ಮಭಾಗ್ಯ ಪಂಡ್‍ದ್ ತೆರಿದ್ ಬದುಕೊಡು.

ಇನಿ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್ ಎಲ್ಲೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್, ಎಲ್ಲಂಜಿ ತೈಪಿನ ನರಮಾನಿಗ್ ಕೋಪ, ಲಡಾಯಿ, ಪಗೆ, ಅಹಂಕಾರ ಉಂದು ಪೂರ ದಾಯೆಗ್? ತಾನ್ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಗೇಣ್ ಉದ್ದದ ಬಂಜಿಗ್ ಬೋಡಾದ್ ದಿನ ಇಡೀ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬದುಕುವ. ನಮ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಒಂಜಿ ಪೇಂಟೆದ ಅಂಚಿ ಪೋದು ತೂಂಡ (ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್ ಇತ್ತಿನಕುಲು) ಮಾರ್ಗದ ಬರಿಟ್ ನಟ್ಟುನಕುಲೆನ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಂಡ, ಅಕ್ಲ್ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ತುದ ತೆನಸ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಬರ್ಪಿನ ಕಷ್ಟ ಏತ್‌ಂದ್ ತೂಂಡ ಮನಸ್ ಇಡೀ ಕರಾದ್ ಪೋಪುಂಡು.

ತಾನ್ ತನ್ನ ಪರಿವಾರ, ನಿರೆ-ಕರೆತಕ್ಲೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎಡ್ಡೆಡೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಸರಿಯಾದ್ ಬದುಕೊಲಿ. ಬೇಜಾರಾಂಡ ಅಕ್ಲೆಡ ಪಾತೆರೊಂದು ತೆಲಿತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಸಂತೋಷಡೆ ಇಪ್ಪೊಲಿ. ಅಕ್ಲೆಡ ಪಗೆ, ಲಡಾಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಸುಖ ಪಡೆಯರ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡ? ತನ್ನ ಜೀವನೊಡು ಮರಣ ಪನ್ಪಿನ ಕಪ್ಪು ನಿರೆಲ್ ತನ್ನ ಬೆರಿಯೆ ಬಲಿತೊಂದು ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ತೆರಿಂಡಲಾ ತೆರಿಯಾಂದಿನಕುಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ಜೌವ್ವನ ಉಂಡು, ಜೀವೊಡು ಬೊಡಾಯಿನಾತ್ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡು ಯಾನ್ ದಾದ ಮಲ್ತಿಂಡಲಾ ನಡಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ತಿರ್ತ ಬುದ್ಧಿ ಏಪಲಾ ಇಪ್ಪರ ಬಲ್ಲಿ. ಏಪಲಾ ಜೌವ್ವನೆ-ಪರಬ್ಬೆ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂಡ ತನ್ನ ಜೀವನ ಪನ್ಪಿನವು ತೆರಿವುಂಡು.

ಬೆಚ್ಚ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಪರಿಣಾಮ ಬೊಕ್ಕ ಆಚಾರದಾಂತಿನ ನಾಲಯಿ ಸರಿಯಾದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಸರಿಯಾದ್ ಬದುಕೊಲಿ. ಹಿರಿಯಾಕ್ಲ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ನಮ ಪಾತೆರ್‌ನಗ ಹಿರಿಯಕ್‌ಲೆಗ್ ಬಿಲೆ ಕೊರ್ಪು ಪಾತೆರೊಡು. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದಾದಾ ಪಂಡ ಇತ್ತಿನಾಕ್ಲು ಅಮ್ಮೆ ಅಪ್ಪೆ ಪನ್ಪಿನ ದಾಯೆ ?ಉಂದು ಆಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಒಂರ್ಬ ತಿಂಗಳು ತುಂಬುದು ತಿಗಳೆದ ನೆತ್ತೆರ್ ಕೊರಿನ ಅಪ್ಪೆನ್ ಯೇಪಲಾ ಮದಪಿಯರ ಬಲ್ಲಿ. ಹಿರಿಯಾಕ್‌ಲೆಗ್ ತರೆ ತಗ್ಗಾದ್ ಕಿರಿಯಾಕ್‌ಲೆಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಪಂಡೊಂದು ಏಪಲಾ ಸರಿಯಾದ್ ಬದ್‌ಕೊಡು.

ಒಂಜಿ ಬಾಲೆದ ಪುಟ್ಟುನ ದಿನ, ತಮ್ಮನ -ಬಯಕೆ, ನಾಟಕ, ಆಟ, ಜಾತ್ರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಾಗೆಡ್ ಮಾಂತೆರ್‌ಲಾ ಸಂತೋಷವಾದ್ ಇಪ್ಪುವೆರ್. ಒಂಜಿ ವರ್ಗ ಅಂಚ. ಆ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಮಾಂತೆರ್‌ನಲಾ ಮೋನೆ ಬಾಡ್‌ದ್ ಬುಳಿಪು ಆಡೆ ಪೋದು ತೆರಿಯೋಡು. (ತೈಪಿನ ಪುಟ್ಟುನ ಪ್ರತಿ ಒರಿಯನ ಇಲ್ಲಾಡ್‌ಲಾ ನಡಪಿನವು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮೆ ಮಲ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿ) ಆಡೆ ಪೊಂಡಾ ನಮ್ಮ ಜೀವನನು ತಿರ್‌ಗ್‌ದ್ ತೂಂಡ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಕ್ ಮಸ್ತ್ ಕೀಳರಿಮೆ ಬರುಪುಂಡು. ತಾನ್ ತನ್ನ ಜೀವನೊಡು ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪುದ ಬಗ್ಗೆ, ಲಡಾಯಿ ಕೋಪದ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಚನೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಒಂಜೇ ಸರ್ತಿ ಸಾವಿರ ತೆಡಿಲ್ ಹಾಕಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು. ಅಲೆತ ಮಿತ್ತ್ ಅಲೆ ಬರ್ಪಿನ ಕಡಲ್‌ದ ರೀತಿ ಆಪುಂಡು. ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಬುಕ್ಕ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದಾದ ಪ್ರಯೋಜನ. ತನ್ನ ಜೀವನೊಡು ತಾನ್ ನನೋರಿಯಗ್ ತನ್ನ ಕೈಡ್‌ದ್ ಆಪಿನ ಉಪಕಾರ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅವ್ವೆ ಸಂತೋಷ. ತಾನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಪುನಕ್‌ಲೆಡ್‌ದ್-ತನನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಪಿನಕ್ಲೆನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಪೊಡು. ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಕಷ್ಟ-ಸುಖ,

ಗೇಲ್-ಸೋಲು, ಬಡತನ-ಸಿರಿತನ ಉಂದು ಪೂರ ದೈವ ದೇವೆರ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಬರವು ಬುಕ್ಕ ವಿಧಿ ಪನ್ಪಿ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುಯಿಲೆಕ್ಕ ನಮ ನಲಿಪಿನ ಗುಬ್ಬಿಗುಲು ಮಾತ್ರ. ಸೂತ್ರಧಾರಿ ಬ್ರಹ್ಮೆ ಆಂಡ, ಪಾತ್ರಧಾರಿಲು ನಮ.

ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣಾಂಡ "ಓ ದೈವ ದೇವೆರೆ ಜೀವನಡ್ ಎನನ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕುಟುಂಬಗ್ ಸೇರಲಾ, ಎಡ್ಡೆ ಕಂಡನಿಯನ್ ಒದಗಲಾ, ಮಾಂತೆರ್‌ನಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಜಾದ್ ಇಪ್ಪಿನ ಮನಸ್‌ನ್ ಕೊರುಲಾ. ಯಾನ್ ಪಿದಾಡ್‌ದ್ ಪೋಪಿನ ಇಲ್ಲ್‌ನ್, ಪೋದು ಪೊಗ್ಗುನ ಇಲ್ಲ್‌ನ್ ನಂದಾ ದೀಪವಾದ್ ಬೆಳಗಾವುನ ಆ ಭಾಗ್ಯನುಲಾ ಎಂಕ್ ಕೊರುಲಾ, ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಮಾಂತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಸಕಲ ಗುಣ, ಸಂಪತ್ತ್‌ನ್‌ಲಾ ಒದಗಲಾ" ಪಂಡ್‌ದ್ ನೆನೆತೊನುವಲ್. ದೈವ -ದೇವೆರ್ ಒದಗುವೆರ್, ನಮ ಮಾಂತೆರ್‌ಲಾ ಸರಿಯಾದ್ ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದು ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ಬದುಕೊಡು, ಬದ್‌ಕ್‌ಗ.

- *ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರ್,* ಸಾಲಿಯಾನ್, ಕೋಸ್ಟಲ್ ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಫಾರ್ಮ್ ದೊಡ್ಡ ಹೊನ್ನೂರು, ಬೈಲ್ಲಾ ಕೊಪ್ಪ, ಕುಶಾಲ್ ನಗರ.

ಮದಿಪುದ ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರೆರ್

253 ಡೋನಾಲ್ಡ್ ಡಿಸೋಜ
ಡಿ-30, ಪ್ಯಾಂಪೊರ್ ಎನ್‌ಕ್ಲೈವ್,
ನವದೆಹಲಿ - 11 0048

254 ಶ್ರೀಮತಿ ವಿದ್ಯಾ ಕೋಳ್ಯೂರು
6/17 ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಿವಾಸ
ಕೇಶವ ಪೆರುಮಾಲ್ ಸನ್ನಿಧಿ ಸ್ಟ್ರೀಟ್
ಮೈಲಾಪುರ, ಚೆನ್ನೈ

ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣಾಡ ಒಂತೆ ಕಷ್ಟೊ-ಸುಕೊ

ಒಹೋಹೋಹೋ ! ದಾನೆ ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣಾ? ಬಾರಿ ಬಾರೀ ಅಪುರೂಪೊ? ಈರ್ ಊರ್‌ಟ್ ಉಳ್ಳರಾ ಇದ್ಯರಾಂದ್ ಸಂಶಯ ಆತಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಮಾರಾಯರೆ. ಏತ್ ಸಮಯೊ ಆಂಡ್ ನಮೊ ಒರಿಯನೊರಿ ತೂವಂದೇ !

ಅತ್ತ್ ಮಾರಾಯರೇ ಒಂಜೇ ಊರ್‌ಟ್ ಇತ್ತೊಂದುಲಾ ಒರಿಯನೊರಿ ಈತ್ ಸಮಯೊ ತೂತ್‌ಜೋಂದ್ ಪಣ್ಣಾಗ ನಂಕ್ ಏತ್ ಮಾತ ವಿಷಯ ಪಾತೆರಿಯರ ಬಾಕಿ ಒರಿತ್ ಪೋತಿಪ್ಪು? ಈರೇ ಪನ್‌ಲೆ !

ಕರಿನ ವರ್ಷೊ ಜಾರ್ದೆಟೋ ಪೆರಾರ್ದೆಟೋ ಓಳೋ ಈರೆನ್ ತೂಯಿನವು! ಓಳಪ್ಪಾ ಇತ್ತೆ ಗೇನ ಬತ್ತ್‌ಂಡವೇ.... ಆ ಪರಬ್ಬೆ ಮರ್ದ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಸಯಿತ್ತ್ ಪೋಂಡವೇ ? ಆರೆನ ಸಾವುತಾನಿ ಈರೆನ್ ತೂಯಿನಾವು !

ಅಂದೇ, ಇಂಚ ಪನ್ಪೇಂದ್ ಮನಸ್‌ಡ್ ದಾಲಾ ಬೇಜಾರ ಮಳ್‌ತೊಣಡೇ! ಯಥಾರ್ತೊಗುಲಾ ಪಣೊಡೂಂದಾಂಟ ಈರ್‌ಲ ಓಳ್ಳ ಆ ಪರಬ್ಬಲೆಕ್ಕೊನೇ ಮರ್ದ್‌ಗಿರ್ದ್ ದಾಲ ದೆತ್ತೊಂಡುತು ಕೈಲಾಸೊ ಸೇರಿಯರಾಂದ್ ಮುರಾನಿಯೊರೊ ಎಣ್ಣಿಯೆ ಯಾನ್! ಅಂದೇ ಬೇಜಾರ ಮಳ್‌ಪಡೆ. ಎಂಕ್ ಈರೆನ ಮೋಣೆಗೊಂಜಿ ಬೆರಿಕೊಂಜಿ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಅಭ್ಯಾಸೊ ಇಜ್ಜಿ ಆವೇ! ಪಣ್‌ಪುಣೆನ್ ಎಂಚಿನೊ.ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮೋಣೆಗ್ ಹಾಕಿಲೆಕ್ಕ ಪಣೊಡು.

ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಕೇಣ್ಯೆ! ಆ ಪರಬ್ಬಲೆಕ್ಕೊನೇ ಈರೆಗ್‌ಲಾ ರಡ್ಡ್ ಜನ ಆಣ್ ಜೋಕುಳು ಅತ್ತೆ? ಆರೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ನಾವು ಈರೆಗ್ ಬರಂದ್‌ಂದ್ ಎಂಚ ಪಣೆಯರ ಆಪುಂಡು ಅತ್ತಾ?... ಅತ್ತ್ ಮಾರಾಯೆರೇ, ವಾ ಸೊರ್ಕು ಆ ಪರಬ್ಬಗ್‌ಂದ್? ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಳೆನ್ ಕೊರ್‌ನಗ ಯಾನ್ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಬದಿ ಕೊರಯೇಂದ್ ಹಠ ಮಳ್‌ತ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳೊಂಡ್ ಆ ಜನೊ. ಜವನೆರೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಬದಿ ದೆತ್ತೊನಾಂದೆ ಮದಿಮೆ ಮಲ್‌ಪಯೇಂದ್ ಕುಳ್ಳೊನವು ವಾ ನ್ಯಾಯೊ ಪಣ್‌ಲೆಗೆ?

ಪಾಪೊ! ಆರೆನ ಮಗೆ ಸಂಕರೆ ಎನಟನೇ ಪಂಡೆ. "ಅಂದೇ ಮಾಮಣ್ಣ, ಎಂಕ್ ಬದಿ ದೆತ್ತೊನುಪಿ ವಿಷಯ ಮನಸ್‌ಗ್ ಆತೊಂಜಿ ಕುಸಿ ಇದ್ದಿಂದ್" ನಿಜೊಕುಲ ಆಯೆ ಆಣ್ ಮಗೆನೇ! ದಾಯೆ ಗಪ್ಪಾಂದ್ ಏನ್ ಒಂತೆ ಕೆಣಕ್‌ತ್ ಆಯಟ ಕೇಣಿಯೆರ್‌ಲಾ ಕೇಂಡೆ "ಅತ್ತ್ ಮಗಾ, ಬದಿ ದೆತ್ತೊಂಡ ನಂಕ್‌ಲಾ ದಾದಲ ಒಂಜಿ ಕಾರ್ಯೊಗು ಆಪುಜಾ? ಆರಾತ್ ಕೊರ್‌ಪೇಂದ್ ಪಂಡೆರ್‌ಂಡ ಈಯಾತ್ ದಾಯೆಗ್ ಬೊಡ್‌ಚೀಂದ್ ಪಣ್‌ಪಾಂದ್!" ಅಯಿಕ್ ಆಯೆ ಪಣ್ಪೊವು ಕೇಂಡ್‌ತ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ ದಿಂಜ ಕುಸಿಯಾಂಡ್. ಎಂಚಲಾ ಆವಡ್ ನಮಕಾಲೊಟು ಎಂಚನೋ ಮಾತ ಕಾಲ ಕರಿಂಡ್. ದುಂಬ್‌ಗಾಂಡಲ ಜೋಕುಳೆ ಕಾಲೊಡು ಒಂಜಿ ತರೋ ಕ್ರಾಂತಿ ಆವೊಂತುಂಡತ್ತಾಂದ್! "ಅವು ಅಂಚತ್ತ್ ಮಾಮಣ್ಣ, ಬದಿ ದೆತ್ತೊವುಣೊವು ಮಲ್ಲೆ ಆತ್. ಎಲ್ಲೆತಾನಿಗ್ ಬುಡೆದಿ ಆನಾಳೆಗ್ ನಮೊ ಒಂಜಿ ಬೇಲೆತ ಜನೊತ ಲೆಕ್ಕ ಕಮ್ಮಿ ಆಪೊ. ಎಂಚಿನೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆಣ್ ಆನಾಯೆ ಬೆನೊಡು - ತಿನೊಡುದ್ ಪಂಡೆ ಅವೆ ಆಯೆ !

ಕುಸಿಯಾಂಡ್ ಎಂಕ್ ಅಯಿನ್ ಕೇಂಡ್‌ತ್ತ್. ಆಂಟ ಈ ಪರಬ್ಬೆ ಆಯಗ್ ಜೋರ್ ಮಳ್‌ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಈ ಅಮ್ಮೆನಾ? ಏನಮ್ಮೆನಾಂದ್ ಕೇಂಡ್‌ಂಡ್‌ಗೆ ! ವಾ ಹಾಂಕಾರೊ ಇಪ್ಪ ಪರಬ್ಬೆಗ್ ಈರೇ ಪಣ್‌ಲೆಗೆ! ಇತ್ತೆ ಏತೇ ಆವಡ್ ಪ್ರಾಯೊಗು ಬತ್ತಿ ಜವನೆರೆ ಪಾತೆರೆಗುಲಾ ಒಂಜಿ ಬೆಲೆ ಕೊರೊಡಾ ಬೊಡ್ಚಿಯಾ ಪಣ್‌ಲೆಗೆ ! ಅತ್ತ್, ಮೇರೆಗ್ ಅನುಭವೊ ಇದ್ದಿಂದತ್ತ್. ಅನುಭವೊ ಬೋಡನಾತ್ ಉಂಡು. ಆಯಿನ್ ಒತ್ತೊನುಗೊ. ಆಂಡಲ, ಏನ್ ಪತ್ತಿನ ಮೇರ್‌ಗ್ ರಡ್ಡೇ ಕಾರ್‌ಂದ್ ಪೆದಂಬು ಮಳ್‌ಪುಣಾವು ಏತ್ ಸರಿ? ಮಗಟ "ತೂಲಪ್ಪಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂಚ ಉಂಡು. ಬುಕ್ಕೊ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಾ"ಂದ್ ಆಯನೊವುಲಾ ಒಂಜಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಕೇಣೊಡಾ - ಬೊಡ್ಚಿಯಾ ? ಇತ್ತೆ ದುಂಬ್‌ತ ಲೆಕ್ಕೊ ಅತ್ತ್ ತೂಲೆ. ಜವನೆರೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯೋಂದ್ ಇಪ್ಪುಜಾ ?ಏನ್ ಅಮ್ಮೆ, ಅಂಬಿಯಗ್ ಎಂಚಿನೊ ಗೊತ್ತುಂಡೂಂದ್ ಸೊರ್ಕುದ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬಿಯರ ಆವಾ ?

ಬುಕ್ಕೊದ ಕತೆ ಈರೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ ಇದ್ದಿಯ? ಪಣ್‌ಪೆ ಕೇಣ್ಲೆ. ಸುರೂತ ಮಗೆ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕ ಪಾಲ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಬೇತೆ ಕುಳ್ಳೊನಾವು ಈರೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡು ಪಣ್‌ಕ. ಅಂಬಿಯೆ ಅಪ್ಪಮ್ಮನೊಟ್ಟುಗೇ ಇತ್ತ್‌ನಾಯೆತ್ತಾ ? ಮದ್ಮೆ ಆತ್ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಎಂಚನೋ ಆ ಪಾಪೊದ ಪೊಣ್ಣು ಕಷ್ಟೊಟು ದಿನ ಕರಿತ್‌ಂಡ್. ಈ ಪರಬ್ಬಗ್ ಏತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಯಾವಂದ್. ಅತ್ತ್ ಈರೇ ಪಣ್‌ಲೆಗೆ ... ಪೊಣ್ಣ್ ಜೋಕುಳೆನ್ ಪೆದ್‌ನ ತಪ್ಪುಗ್ ಏತ್‌ಂದ್ ನಮೊ ಸಹಿಸಾತ್ ಕುಳ್ಳೊಳಿ? ಒಂಜಿ ಲಕ್ಷ ಬದಿ ಕೊಣತ್‌ನೆನ್‌ಲಾ ಈ ಪರಬ್ಬೆ ಮಗಕ್ ಕೊರ್‌ಜಿ. ಆಡಳಿತ ಪೂರ ಪರಬ್ಬನ ಕೈಟೇ ! ಜೋಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಆಸೇಂದ್ ಇಪ್ಪುಜಾ ? ಪೋಪುಣಾಡೆಗ್ ಪೋವೊಡು, ಬರ್ಪುಣಾಡೆಗ್ ಬರೊಡು. ದಾಲ ಒಂಜಿ ವಸ್ತು ಕುಸಿಯಾಂಟ ದೆತ್ತೊನೊಡು. ಇಂಚ ಮಾತ ಆನಗ ಕೈಟೊಂಜಿ ನಾಲ್‌ಕಾಸ್ ಬೊಡ್ಚಾ? ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ಂಟ "ನಿನ್ನ ಬುಡೆತ್ತಿನ ಅಮ್ಮೆರ್‌ಟ ಕೇಂಡೊಣೂಂ"ದ್ ರೋಪ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ್‌ಗೆ ಪರಬ್ಬೆ. ಮಗೆ ಪಾಪೋ ಒಂತೆ ಸಾಧು ಸ್ವಭಾವೊತಾಯೆ. ಆ ಪೊಣ್ಣುಲಾ ದಾಲಾ ಒಂಜಿ ಬಾರೀ ಜೋರ್‌ತೊವು ದಾಲ ಅತ್ತ್. ಆಂಟ ಏತ್‌ಂದ್ ಸಹಿಸಾತ್ ಕುಳ್ಳೊಳಿ. ಪಣ್‌ಲೆಗೆ!... ಒರೋ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಆಳೆನ ಅಮ್ಮೆಗ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಪೊಣ್ಣ್. ಆರ್‌ಲಾ ಪಾಪೊ, ಮಗಳ್ ಮರ್‌ಮಾಯೆ ಎಂಚಲಾ ಬದ್‌ಕಡ್‌ಂದ್ ಒಂತೆ ಒಂತೆ ಕೈಟ್ ಇತ್‌ನೇನ್ ಕೊರ್‌ದ್ ಕಡಪುಡಿಯೆರ್. ಈ ಪರಬ್ಬಗೋ ಏತ್ ಕೊರ್‌ಂಡಲಾ ಯಾವಂದ್.

ಇಂದೆತ ಎಡೆಟ್ ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಸಂಗತಿ ಕೇಣ್‌ವರಾ? ಪರಬ್ಬನ ಸುರೂತ ಮಗಳೆನ್ ಒರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೇನೆಜರ್‌ಗ್ ಕೊರ್ದು ಮದಿಮೆ ಮಳ್‌ತೆರತ್ತೆ? ಆಳೆನ ಕೋಡಿತ್‌ಲಾ ಪರಬ್ಬಗ್ ಒಂತೆ ಹಿಂಸೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಳೆಗ್ ದುಡ್ಡುಗ್ ದಾಲ ಬರೊಲ ಇದ್ದಿ. ಆಂಟ ಆಸ್ತಿಟ್ ಒಂಜಿ ಹಕ್ಕ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಬೋಡೂಂದ್ ಆಳೆನ ಒಳೆಯಿತ ಒಂಜಿ ಆಸೆ. ಇತ್ತೆ ನಮೊ ಮೂಳ್ ಮಾತ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದಿಮೆ ಮಳ್‌ತ್ ಕೊರ್‌ದಾನಗ ಬುಕ್ಕ ಅಗ್‌ಳೆಗ್ ಆಸ್ತಿಟ್ ಮಾತ ಪಾಲ್ ಕೊರ್‌ಪಿ ಪದ್ಧತಿ ಇದ್ದಿ ತೂಲೆ ! ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಕಾನೂನ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಅಯಿತ ಪ್ರಕಾರೊ ಎಂಕ್‌ಲಾ

ಆಸ್ತಿಡೊಂಜಿ ಪಾಲ್ ಬೋಡೂಂದ್ ಪರಬ್ಬಗ್ ಉರಿಪಿಯರ ಸುರು ಮಳ್ತಳ್ ಆಳ್ ! ಈ ಪರಬ್ಬಗ್ ಒಂತೆ ಪಿತ್ತಾಳೆ ಕೆಬಿಲಾ! ಬುಕ್ಕ ಒಂತೆ ಆಳೆಟ ಮೋಕೆಲಾ ಜಾಸ್ತಿ. ಆಣ್ ಜೋಕುಳು ಎಂಚಾಲ ಸೈಯ್ಯಡ್, ಆಳೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಪಾಲ್ ಕೊರ್‌ಂಟ ದಾನೆಗೇಂದ್ ಈ ಪರಬ್ಬನ ಆಲೋಚನೆ.

ಅತ್ತ್ ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣ, ಈರೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ಪುಲೆ, "ಒಂಜಿ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಸುಣ್ಣೊ, ಒಂಜಿ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೊಣ್ಣೆ"ಯಿಂದ್ ಮಳ್ಪರ ಆವಾ? ಮಗಳೆನ್ ಕೊರ್‌ನವುಳು ಆಳೆಗ್ ಎಂಚಿನೊಂಜೆಗ್‌ಲಾ ದಾಲ ಕೊರತೆ ಇಜ್ಜಿ. ಬುಕ್ಕೊ ಬುಕ್ಕೊಲಾ ಆಸೆ ದಾಯೆಗ್ ಪಣ್‌ಲೆಗೆ ? ಅವ್ವೇ ಮಗನ ಬುಡೆತಿಗ್ ಮಾತ್ರ ಬೇತೆ ತರೊಟು ತೂನಗ ಏರೆಗಾಂಡಲ ಬೇಜಾರ ಆಪುಂಡಾ ಇದ್ಯಾ ಪಣ್‌ಲೆಗೆ ? ಮರ್‌ಮಾಳೆಗ್ ಒಂಜಿ ನ್ಯಾಯೊ, ಮಗಳೆಗ್ ಒಂಜಿ ನ್ಯಾಯೊ ಮಳ್ಪರ ಆವಾ ಪಣ್‌ಲೆ ?

ಬುಕ್ಕತ ಕತೆ ಕೇಣ್ಲೆ : ಈತಾನಗ ಸುರೂತ ಮಗನ ಬುಡೆದಿಲ ರಡ್ಡನೇ ಮಗನ ಬುಡೆತಿಲ ಒಂಜಾಯೆರ್. ಮಾಮೆ ಮಗಳೆಗ್ ಪಾಲ್ ಕೊರಿಯೆರ್‌ಟ ನಂಕ್ ಮೂಳ್ ಕಜಕ್ಕ್‌ಲಾ ಕೋಲ್‌ಲಾ ಆವೂಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕಂಡನೆಯಡಿಕ್ಕ್‌ಳೆ ಕೆಬಿ ತಿನ್ಪಿಯರೆ ಸುರು ಮಳ್ತೆರ್. ಅತ್ತ್ ಅವು ನ್ಯಾಯೊಲಾ. ಸುರೂತ ಮಗಕ್ ಮೂಜಿ ಪಾಲ್‌ಟ್ ಒಂಜಿ ಪಾಲ್ ಕೊರ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪರಬ್ಬೆ. ಇತ್ತೆ ಮಗಳೆ ಪಾತೆರೊ ಕೇಂಡೊಣುತು ಇಡೀ ಆಸ್ತಿಗ್ ಪುನ ಪಾಲ್ ಪಾಡ್‌ಕೋಂದ್ ಹರಟೆ ಮಳ್ಪೆರ ಸುರು ಮಳ್ತ್‌ತಾನಗ ಪುನಿಪ್ಪಾಂದೆ ಏರಾಂಡ್‌ಲ ಕುಳ್ಳುವೆನಾ? ರಡ್ಡ್ ಜನ ಮಗಡಿಕುಳ್‌ಲಾ ತಿರ್‌ಗ್‌ದ್ ಉಂತಿಯೆರ್. ಇಲ್ಲಾಳ್ ಏಪೊ ಏಪೊಗುಲಾ ಗಲಾಟೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮುಟ್ಟ ಪುಕಾರ್‌ಲಾ ಪೋಂಡು. ಪಂಚಾತಿಗೆ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಆಸ್ತಿನ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾಲ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪರಬ್ಬಗ್‌ಲ ಪರಬ್ಬುಗ್‌ಲಾ ಜೀವನಾಂಶ ಕೊರ್‌ಪುಣಾಂದ್ ತೀರ್ಮಾನೊ ಆಂಡ್. .. ಎಂಚಿನೋ ಒಂಜಿ ಗಾದೆ ಪಣ್ಪೆರ್ ತೂಲೆ, "ಪಾಡೊಂಡುತು ಉಣ್‌ಪುಣೆನ್, ಪಾಡ್ಪಾವೊಂಡು ಉಣೆಯರ ಮಳ್ತೊಂಡೆರ್"ಂದ್ ಅಂಚ ಆಂಡ್ ಕತೆ! ಒಯಿಕ್‌ಲ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊ ಇಪ್ಪುಂಡುಗೆ. ಪರಬ್ಬನ ಸೊರ್ಕು ಪೂರಾ ಇಂಚ ನೀರಾಂಡ್ ತೂಲೆ ! ಬತ್ತಿ ಕೋಪೊಡು ಪೋದು ಮರ್ದ್ ದೆತ್ತೊಂಡು ಪರಬ್ಬೆ ! ಪಾಪೊ! ಆ ಪರಬ್ಬುನ್ ತೂನಗ ಇತ್ತೆ ಬೇಜಾರೊ ಆಪುಂಡು. ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಮಲ್ಲ ಮಗನವುಳು ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಎಲ್ಯ ಮಗನವುಳು ಜೀವನೊ ಮಳ್ಪೊಡು ಪರಬ್ಬು! ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಕರಿತ್ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಜಾಸ್ತಿ ಆಂಡಲಾ ಮಲ್ಲ ಮರ್‌ಮಾಳ್ "ಮಾಮಿ ಗಾಡಿ ಕಟ್ಟೊಳಿ"ಂದ್ ಎಚ್ಚರ ಮಳ್ಪುಂಡುಗೆ ! ಎಂಚಿನ ಒಂಜಿ ದುರವಸ್ಥೆ ಅಪ್ಪೆಗ್ ತೂಲೆಗೆ ?

ಅತ್ತ್‌ಯೆ ! ಇಂದೆನ್ ತೂದ್ ಆಂಡಲಾ ಈರೆಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಬರೊಡ್‌ಚೋ? ಇನಿ ಆರೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ನಾವು ಎಲ್ಲೆ ಈರೆಗ್ ಬರಂದ್‌ಂದ್ ಎಂಚ ಪಣೆಯರ ಆಪುಂಡು ಪಣ್‌ಲೆಗೆ ! ಜೋಕುಳೆಗ್ ನಮೊನೇ ಬುದ್ಧಿ ಪಣೊಡು." ತೂಲೆ ಜೋಕುಳೆ ಬದಿ ದೆತ್ತೊವುಣೊವು ಮರ್ಯಾದಿ ಅತ್ತ್. ಅವು ಬಿಕ್ಷೆ ದೆತ್ತೊಂಡಿ ಲೆಕ್ಕೊ"ಂದ್. ಆಂಡ ನಮೊನೇ ಬದಿ ದೆತೊಣ್‌ಲೇಂದ್ ಜೋಕುಳೆಗ್

ಹಠ ಮಳ್ಪುಣಾವು ವಾ ಕರ್ಮೊಯೆ? ನರಮಾನಿಗ್ ಏತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಯಾವಂದ್. ತಿನ್ನಾತ್ ಕೊದಿ ಜಾಸ್ತಿಗೆ. ಅತ್ತ್ ಮಾರಾಯೆರೆ, ದಿಂಜ ಇತ್ತ್‌ನಗುಳು ಬದಿ ಕೊರ್‌ಪೆರ್ ನಿಜ. ಇದ್ಯಾಂದ್‌ನಕುಳು ಓಡೆಗ್ ಪೋವೊಡುಯೆ? ಆಯೆ ಕೊರ್ತೆ ಈಲ ಕೊರ್‌ಲಾಂದ್ ಪಂಡ ಅವು ವಾ ನ್ಯಾಯೊ?

ಅತ್ತ್ ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣ! ಏನ್ ಈ ವಿಷಯೊನು ಈರೆಟ ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡೊಣುತುಳ್ಳೇಂದ್ ಈರೆಗ್ ಗೊತ್ತಾತು ತೋಜುಂಡು. ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಪಂಡ ಈರ್ ಒಂತೆ ಬುದ್ಧಿವಂತೆನೆ ತೂಲೆ! ಅತ್ತಾಂಡ ಈರ್ ಈರೆನ ಮಗಟನೇ ಪೊಣ್ಣನ ಪಾರ್ಟಿಟ "ಬದಿ ಬೊಡ್ಚಿ ಒಂಜಿ ಸ್ಯಾಂಟ್ರೊ ಕಾರ್ ಯಾವು"ಂದ್ ಪಣಪಾತಾರ್‌ಗೆ ಅತ್ತ ? ಒಂಜಿ ಲಕ್ಷೊ ರಡ್ಡ್ ಲಕ್ಷೋಂದ್ ಕೇಣ್ಣಗ ಅವು ತೂಪಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ ಆತ್ ತೋಜುಂಡ್ ತೂಲೆ! ಒಂಜಿ ಕಾರ್ ಮಾತ್ರ ಯಾವೊಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಟ ಅವು ಆತೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ ಆಪುಜಿ ಅತ್ತೆ? ವಾ ಕೆಣಿಯೆ ಮಾರಾಯೆ ಈರ್?

ಏನ್ ಇಂಚ ಕೇಂಡೇಂದ್ ಈರೆಗ್ ದಾಲ ಬೇಜಾರೊ ಆವಾಂದತ್ತ ?ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಪಣ್ಣಗ ಏನ್ ಈರೆನ ಬೆರಿಪ್ಪಾಡಿ ದಾಲ ಪಂಡೊಣುತು ಇದ್ದಿ ತೂಲೆ! ಅತ್ತ್ ಈರ್ ಎದ್‌ರೆದ್‌ರ್ ಕೇಂಡ್‌ಂಡ್‌ಟಲ ದಾಲ ಪಾತೆರುಜರ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡು. ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಪಣ್ಣಗ ಈರ್ ಒಯಿನ್‌ಲಾ ಪಾತೆರ್‌ತ್ ತಿಕ್ಕುಜರ್‌ಂದ್ ಎಂಕ್ ಪೊರ್ಲುಗು ಗೊತ್ತುಂಡುಯೆ. ಅತ್ತಾಂದೇ ಈರ್ ಎಂಚಿನೊ ಪಂಡ್‌ಂಟಲಾ ಎದ್‌ರ್‌ಗ್ ಒರೋ ಪೊರ್ಲುಟು ತರೆ ಆಡಾತ್ ಪಿರಾವುತ್ತ್ ಬೇತೆನೇ ಮಳ್ಪುಣಾರತ್ತೊ?...... ವಾ ಕುದ್ಕೆ ಮಾರಾಯೆ ಈರ್?

ಈರೆನ ಮಗೆ ಕಾರ್ ಕೇಂಡಿ ಸಂಗತಿ ಎಂಕ್ ಎಂಚ ಗೊತ್ತಾಂಡ್‌ಂದ್ ಈರ್ ದಾಲ ಗಾಬರಿ ಆವೊಡ್‌ಚಿ. ಆ ಪೊಣ್ಣನ ಕೋಡಿತ ಸೇಸಪ್ಪಣ್ಣೆ ಎಂಕ್‌ಲಾ ದೂರೊದ ಸಮ್ಮಂದೊನೇ! ಮುರಾನಿ ಏನ್ ಪೋತಿಪ್ಪುನಗ ಇಂಚ ಇಂಚಾಂದ್ ಪಂಡೆರ್ ಎನಟ. "ಎಂಕ್ ದಾಲ ಅತ್ತ್. ಈರೆನ ಮಗಳೆಗ್‌ಂದ್ ಕೊರ್‌ಲೆಂದ್" ಪಂಡೆಗೆ ಈರೆನ ಮಗೆ. ಆಯೆನೊ ಈರೆಗ್ ತಕ್ಕ ಮಗನೆ ! ಕುಟ್ಟಿ ಕುದ್ಕೆ ! ಅತ್ತ್‌ಯೆ ಈರೆಗ್ ಈ ಕೆಣಿ ಬುದ್ಧಿ ಈರೆನ ಅಮ್ಮನ ಕೋಡಿತ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡಾ ಅತ್ತ್ ಅಪ್ಪೆನ ಕೋಡಿತ್ ಬೈದ್‌ಂಡಾಂದ್ ?

ಅಂದೇ, ಈರೆಗೊಂಜಿ ಸಂಗತಿ ಪಣ್‌ಪೆ ಯಾನ್. ದೆತ್ತೊವುಂಡ ದೆತ್ತೊಣೆ, ಬುಡ್‌ಪುಂಟ ಬುಡ್‌ಲೆ. ಪಣ್‌ಪುಣಾವು ಎನ ಕರ್ತವ್ಯೊ ಆತೆ. ನಮ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನ್ ಈರೆಗ್‌ಲ ಗೊತ್ತುಂಡತ್ತೆ ? ಆರೆನ ಮಗ ಮೋಹನನ್ ಈರೆಗ್ ಗೊತ್ತಿದ್ಯಂತ್‌ನವಾ? ಓಡೆಗ್ ಎತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆ ಸಂಸಾರೊತ ಕತೆ ಇತ್ತೆ ? ಒರಿಯನೇ ಮಗೇಂದ್ ಮೋಕೆಡ್ ಸಾಂಕ್ಯೆರ್. ಮಗನ್ ಡಾಕ್ಟರ್ ಓದ್‌ಪಾಯೆರ್. ಮಲ್ಲ ಸಾಹುಕಾರೆರ್‌ನ ಮಗಳೆನ್‌ಲಾ ಮದಿಮೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೊಣತೆರ್. ಆಸೆ ಇಪ್ಪೊಡುಯೆ, ನರಮಾನಿಗ್ ದುರಾಸೆ ಅತ್ತ್! ಅಂಬೆರ್‌ನ ದುಡ್ಡ್‌ಗ್ ದಾನೆ ಸೂ ಬೂರ್ತ್‌ಂಡಾ? ಮಲ್ಲಾ ಕಾಫಿ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಉಂಡು. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಂಪೆನಿಟ್ ಶೇರ್ ಉಂಡು. ಫೈನಾನ್ಸ್ ವಯಿವಾಟ್ ಉಂಡು. ನಾಲ್ ಜನೊಕು ವಾಸ ಇಪ್ಯರ ಮಲ್ಲಾ ಭೂತ ಬಂಗಲೆ ಉಂಡು. ಆತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ವಾ ದುರಾಸೆಯೆ ಅವು? ಈ ಮಗನೋ? ಅಪ್ಪೆಮ್ಮನ ಪಾತೆರೊ ಮೀರ್‌ದ್ ನಡಪುಣಾಯೆ

ಅತ್ತ್. ಬುಡೆತ್ತಿಗ್ ಏತ್ ಆಪುಂಡೋ ಆತ್ ಹಿಂಸೆ ಕೊರಿಯೆರ್ ಮೂಜಿ ಜನೊಲಾ.

ಅತ್ತ್ ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣಾ! ಬುಡೆತ್ತಿ ಪೆದ್ತ್ ಏಳ್ ತಿಂಗಳ್ ಆತ್ಂಡ್ ಆತೆ. ಆ ಬಾಲೆದ ಮೋಣೆ ತೂದ್ ಆಂಡಲ ನರಮಾನಿಗುಳು ಹಿಂಸೆ ಕೊರಯೆರ್. ಅಂಚಿತ್ನವುಳು ಆ ಪೂ ಬಾಲೆನ್‌ಲಾ, ಮರ್ಮಾಳೆನ್ಲಾ ರಡ್ಡ್ ದಿನೊ ಣುಪ್ಪು ಕೊರಾಂದೇ ರೂಮ್ತ ಒಳೆಯಿ ಬೀಗ ಪಾಡ್ದ್ ದೀಡ್ತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಮರ್ಮಾಳೆನ್ ಸಾದಿಗ್ ಕೊಂಡೆರ್ಯೆರ! ಒಯಿಕ್ಲ ಒಂಜಿ ಅಂತ್ಯ ಕಾಲೋಂದ್ ಇಪ್ಪುಜಯೆ? ಏತ್ಂದ್ ಸೈಸೊವೊಳಿ ಪಣ್ಲೆಗೆ! ಅಪ್ಪೆಲಾ ಬಾಲೆಲ ಗುವೆಲ್ತ ಒಳೆಯಿ ಬೂರ್ತ್ ಸೈತೆರ್. ಬದ್ಕ್ತ್ ಇತ್ತೊಂದು ಆಳ್ ಏತ್ ದಿನೋಂದ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆಟ ತನ್ನ ಕರ್ಮೊನ್ ಪಣ್ಂಬಳ್ ? ಈ ಲೋಕೊನೇ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಬುಡ್ತ್ ಪೋಯಳ್ ಬಾಲೆ ! ಮಗನ್ಲಾ ಅಮ್ಮೆನ್ಲಾ ಪೋಲೀಸ್‌ನಕುಳು ಪತ್ತ್‌ದ್ ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಮಾಮಿಗ್ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತ್ಂಡ್. ಏರ್ ಉದ್ದಾರೊ ಆಯೆರ್ ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣಾ? ಆ ಸೈತಿ ಪೊಣ್ಣಿನ ಶಾಪೊ ಒಂಜಿ ಸಂಸಾರೊನೇ ಬಲಿ ದೆತ್ತೊಂಡ್ಜಾ? ಮಾಮಿ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ದಿನೊಲಾ ಗುವೆಲ್‌ಗ್ ಸುತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಮಸ್ಕಾರೊ ಮಳ್ಪುವಳ್‌ಗೆ! ಒಡೆಗ್ ಎತ್ತ್ಂಡ್ ತೂಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ? ಶಾಪೋಂದ್ ಪಂಡ್ಂಟ ಎಂಚಿನೋಂದ್ ಗೇನ ಮಳ್ತರ್ ಈರ್? ಏರೆಗಾಂಟಲ, ಸತ್ಯ ಧರ್ಮ ರೀತಿಟ್ ಇತ್ತ್‌ನಾರೆಗ್ ಮನಸ್‌ಗ್ ದಿಂಜ ಬೇಜಾರೊ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಟ ಯಾವು. ಅವ್ವೇ ಶಾಪೋ! ಆ ಶಾಪೊ ಸಂಸಾರೊನೇ ಬಲಿ ದೆತ್ತೊಂಬು! ಇಂಚಿ ವಾ ಕಾಲೊಗುಲಾ ಒಂಜಿ ಅಪಕೀರ್ತಿಲಾ ಅಂಚಿ ಸರ್ವನಾಶೊಲಾ. ಜೆರ್ತ್‌ನ ಮರಿಕ್ ಮೊಟ್ಟುತು ತುಬ್ಬಾವುಣಾಂದ್ ಇಂದೆಕೇ ಪುದರ್ ತೂಲೆ!

ಅಂದೇ ! ಒಂಜಿ ವಿಷಯೊ ಮಾತ್ರ ನಿಜೊನೇ! ಒಳು ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಳುನಕುಳು ಕಣ್ಣ್‌ಟ್ ನೀರ್ ಪಾಡೊಣುತು ಕಷ್ಟೊ ಬತ್ತೊಂದು ಇಪ್ಪುವೆರೊ ಆ ಸಂಸಾರೊಗು ಪೋಕಾಲೊ ಬತ್ತ್ಂಡ್ಂದೇ ಅರ್ಥೊ!

ಒಂಜಿ ತೂಂಟ ದುಂಬ್ತ ಕಾಲೊಂಟ್ಲಾ ಪೊಣ್ಣ್ ಜೋಕುಳೆಗ್ ಕಷ್ಟ ತತ್ತ್‌ನಾವು ಅತ್ತ್. ರಾಮಾಯಣೊತ ಸೀತೆ, ಮಾಭಾರತೊತ ದ್ರೌಪದಿ, ಇಂಚ ಉದಾಹರಣೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಆಂಟ ಇನಿತ ಈ ಕಲಿಗಾಲೊಟು ತೂಯೆರ ಪೋಂಟ ಪೊಣ್ಣುಗು ಪೊಣ್ಣೇ ಶತ್ರು ಆತ್ ತೋಜುಂಡು. ಹೆಚ್ಚತ ಪ್ರಕರಣೊಟು ಮಾಮಿಲಾ, ಕಂಡಣಿನ ಸಂಗಡಿ ಪರ್ದಿಕುಳುಲಾ, ಮರ್ಮಾಳೆನ್ ಕೆರಿಯರ ಒಂಜಾಪೆರ್. ದುಡ್ಡ್, ಬಂಗಾರ್ ಮಾತ್ರ ಮುಕುಳೆಗ್ ಮಲ್ಲ್ ಆಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಜೀವೊಗು ಬೆಲೆನೇ ಇದ್ಯಾಂತೆ ಆಪುಂಡು. ಮುರಾನಿ ಇಂಚಿಪ ತೂಲೆ, ಉತ್ತರ ಭಾರತೊಟು ಒರ್ತಿ? ಮದ್ಮೆತ ಇಲ್ಲ್‌ಟ್ ಬದಿತ ಸುದ್ದಿ ಬನ್ನಗ ತಿರ್ಗ್ತ್ ಉಂತಿಯಳ್‌ಗೆ! ಪೊಣ್ಣ್ ಜೋಕುಳು ಪೂರ ಇಂಚನೇ ಮಳ್ತೆರ್ಂಡ ಬದಿತ ಕತೆನೇ ಪೂರ ಉಂತುದು ಪೋವು. ಬದಿ ದೆತೊನುನ ಆಣನ್ ಎಂಕುಳು ಮದ್ಮೆ ಆವಯಾಂದ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಳು ನಿರ್ಧಾರೊ ಮಳ್ತೆರ್ಂಡ ಯಾವು. ಕತೆನೇ ಬದಲಾತ್ ಪೋವು ತೂಲೆ!

ಮುಖ್ಯ ಆತ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಳೆಗ್ ಪೊರ್ಲುಟು ವಿದ್ಯ ಕೊರೊಡು ಅಪ್ಪಮ್ಮೆ. ಒಂಜಿ

ವೇಳೆ ಕಂಡಣಿ ಬುಡ್‌ತ್ ಪಾಡ್ಯೆಟಲಾ ಆಳ್ ತನ ವಿದ್ಯೆಟ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಪಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಇಪ್ಪೊಡು.

ಅತ್ತ್ ಮಾರಾಯೆರೆ, ಒಂಜಿ ತೂವೆರೆ ಪೋಂಡ ಈ ಪ್ರಪಂಚೊ ಪೊಣ್ಣುಂದ್ ಪಣ್‌ಪುಣಾಲ್ ಇದ್ಯಾಂತೆ ಆಂಟ ದಾನೆ ಆವು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ? ಇಡೀ ಲೋಕೊತ ಶಕ್ತಿಯೇ ಪೊಣ್ಣು ಆಂಟ ಆಳೆಗೇ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಕಷ್ಟೊಲಾ! ಎಂಚಿ ಒಂಜಿ ವಿಪರ್ಯಾಸೊ ತೂಲೆ? ಪ್ರಕೃತಿ ಏತೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ಆಳೆಗ್ ಕೊರ್‌ತ್‌ಂಡ್ ತೂಲೆ? ಜೋಕುಳೆನ್ ಪೆದ್‌ಪುಣಾವು ಸಾಮಾನ್ಯತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾ ? ಒರ್‌ಂಬ ತಿಂಗಳ್ ಗರ್ಭೊಡು ತುಂಬ್‌ತ್, ಆ ಜೋಕುಳು ಮಲ್ಲೆ ಆನ್‌ಟ ಆಗ್‌ಳೆನ ರಕ್ಷಣೆತ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್‌ಲಾ ದೆತ್ತೊಂಡು, ಸಾಂಕ್‌ತ್ ಒಂಜಿ ಸಾದಿಗ್ ಪಾಡುಣಾಡೆಗ್ ಮುಟ್ಟ, ಆಣ್ ಜನ್ಮೊಡ್‌ತ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಕೆನ್ ಆಳ್ ತೂವೊಡು ಅತ್ತೆ? ಈತ್ ಮಳ್‌ತ್‌ಂಡಳ್‌ಟ್‌ಲಾ ಕಡೆಕಾಲೊಗು ಆಣ್ ಜೋಕುಳು ಆಳೆನ್ ತೂವೆರ್‌ಂದ್ ವಾ ಗ್ಯಾರಂಟಿಲಾ ಇದ್ದಿ. ಕೆಲವೆರ್ ಜೀವನಾಂಶೊ ಕೊರ್‌ದ್ ಬೇತೆ ಕುಳ್ಳಾಯೆರ್‌ಂಡ, ಕೆಲವೆರ್ ದಾಲ ಕೊರಂತೆನೇ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ದೆರ್! ಉದಾಹರಣೆಗ್ ದೂರ ದಾಯೆ ಪೋಕೊ? ಈರೇ ಉಳ್ಳರತ್ತ? ಪಾಪೊ ಆ ಜಬ್ಬುನ್ ಉಣಪು-ವಸ್ತ್ರೊ ಕೊರಂದನೇ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್‌ಜರಾ ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣ? ಅವು ಮಲ್ಲ ಪಿರಿ ಪಿರಿತ ಪೊಣ್‌ಜಾವು ನಿಜೊನೇ. ಆಂಟ ಈರೆಗ್ ಅವು ಜನ್ಮೊ ಕೊರ್‌ನ ಅಪ್ಪೆ ಅತ್ತಯೆ? ... ಈ ಪ್ರಾಯೊಟು ಅವು ಬೇಲೆ ಮಳ್‌ತ್‌ದ್ ತಿನೊಡಾ? .... ತೂಲೆ ಆತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಈರೆನ್ ದಾಲ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಅವು ದೂರುಂಡಾ? ಮಗೆ ಎಡ್ಡೇಂತ್‌ನಾಯೆ. ಮರ್‌ಮಾಳೆನ ಪಾತೆರೊ ಕೇಂಡೊಣಂತು ಇಂಚ ಮಳ್‌ತೇಂದ್ ಪಣ್‌ಪುಂಡು ಅತ್ತಾಂದೇ ಇಂದೆಕ್ ಮಗೆಲಾ ಕಾರಣೋಂದು ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಪಣ್‌ಪುಣೆನ್ ದಾಲ ಈರ್ ಕೇಂಡ್‌ತರಾ ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣಾ? ಅತ್ತ್ ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣಾ! ... ಈರೆನ ಮಾಮಿನ್ ಕೊಂಡತ್ ಇಲ್ಲ್‌ಟ್ ಮಳ್‌ತೊಂದರ್. ಸಂತೋಸೊನೇ! ಮಗೆ ತೂಪುಜೇಂದ್ ಈರೆನವುಳು ಅವು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳೊಣ್‌ತ್‌ಂಡ್. ಆಯಿನ್ ಈರ್ ಪೊರ್ಲುಡು ತೂವೊಂದು ಇಪ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಈ ಅಪ್ಪೆಗ್‌ಲಾ ತೂವೊಣ್‌ತುವರ್‌ಂಟ ಏರಾಂಡ್‌ಲ ದಾನೆ ಆಂಟಲ ಪಣೆಯರ ಇತ್ತ್‌ಂಡಾ? ಮಾಮಿನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಈರ್ ಮಲ್ಲ ಧರ್ಮರಾಯೆನೆ ಆಂಟ ಅಪ್ಪನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಈರ್ ದುರ್ಯೋಧನೆ ಆವೊಡು ಇಜ್ಜಿಯಾಂಡ್ ಅತ್ತೆ ?

ಇಪ್ಪಡ್ ಈರೆನ ಅಪ್ಪೆ-ಈರೆನ ಮಾಮಿ. ಎಂಕ್ ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಏನ್‌ಲಾ ಮನಿಪ್ಪಾಂದೆ ಕುಳ್ಳೆತೊಳಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಟ ಈರೆನ ಮಾಮಿನ ಮಗಕ್ ಪಂಟ ಈರೆನ ಬಾವೆ ಸೀನಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರ್‌ತ್‌ನಾರ್ ಎಂಕ್ ಮುಟ್ಟತಾಗ್. ಆರ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಎಂಕ್ ಆ ಪೊಣ್‌ಜಾವೆನ ಅವತಾರೊ ಗೊತ್ತಾಯಿನ. ತೂನಗ ಏರಾಂಡ್‌ಲ ಪಂಬುವ ಅಯಿನ್ ಅಂಚಿತ್ತಿ ಒಂಜಿ ಮಾಂಕಾಳಿ ಪೊಣ್‌ಜಾವುಂದ್! ಅತ್ತ್ ಮಾರಾಯೆರೆ, ಮರ್‌ಮಾಳ್ ಜೆರ್‌ತ್‌ದ್ ಇಪ್ಪುನಗ ಉಂದು ಪೋದು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ಸೀಮೆಣ್ಣೆತ ಕ್ಯಾನ್ ಕೊಂಡು ಪೋದು ಆಳೆನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ದೊರಿತ್‌ದ್ ಸೂತಕಡ್ಡಿ ಗೀರಿಯರ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಳ್‌ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ ಅತ್ತಾ? ಮರ್‌ಮಾಳ್ ಒಂತೆ ಗಟ್ಟಿಗೆತ್ತಿ ಆನೆಗ್ ಆಂಡ್. ಆಳ್ ಪಕ್ಕ ಎಚ್ಚೆರಾತ್ ತೂನಗ ಮಾಮಿ ಎಣ್ಣೆನ್ ಪೂರ ಅಂಬಳೆ ಮೇಲ್‌ಗ್

ಮೈತ್‌ದ್ ಸೂತ ಕಡ್ದಿನ್ ಉರೆಪಿಯರೆ ತೂವೊಂತುಂಡುಗೆ. ಅಂಬಳ್ ಒಂತೆ ಬೇಕೊ ಪಾರ್ ಪೋದು ಮಾಮಿನೇ ಗಟ್ಟಿ ಪತ್ತೊಂಡಳ್‌ಗೆ. ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಕೇಣ್‌ಪಿಲೆಕ್ಕೊ ಬೊಬ್ಬೆಲಾ ಪಾಡ್ಯಳ್‌ಗೆ. ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈರೆನ ಮಾಮಿನ ಮೋನೆಗ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಳ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಒಂಜಿ ಗಳಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆತುಂಡಲಾ ಮರ್‌ಮಾಳೆನ್ ಕರಂಟಾವುಂಡು ಈ ಸುರ್ಪನಖಿ! ಬುಕ್ಕೊ ಏರಾಂಡಲಾ ಉಣುಪ್ಪು ಪಾಡುವೆರಾ ಈ ಪಾಪಿ ಪೊಣ್‌ಜಾವೆಗ್? ಪಾಪಿಗ್ ಪಾಪಿಯೆ ಗತಿ ಅತ್ತಾ ...?

ದಾನೆ ಪಾತೆರುಜರ್? ಪಾಪೀಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಟಲಾ ಈರ್ ಪಾತೆರುಜೀಂದ್ ಆಂಡ ಅವು ಅಂದೇಂದ್ ಈರ್ ಒತ್ತೊಂಡರ್‌ಂದ್ ಅರ್ಥೊ ಅತ್ತೆ? ಈರೆನ ಸುರೂತ ಮಗನ ಸಂಗತಿ ಎಂಕ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಇಡೀ ಊರ್‌ಗೇ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಅಯಿತ ವಿಷಯ ದಾಲ ನಾಲ್ ಪಾತೆರ ಪಂಡ್‌ಂಟ ಈರೆಗ್ ಬೇಜಾರಾವೆರ ದಾದೊ ಉಂಡು ಅತ್ತೆ?

ಅತ್ತ್ ಮಾರಾಯೆರೆ, ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಏರೆನ್ ನಂಬುತ್ತ್ ಬರ್‌ಪುಣ ಪಣ್ಲೆಗೆ ?.... ಕಂಡಣಿನ ನಂಬುತ್ತೆ ಬರ್‌ಪುಣ ಅಂದಾ? ಕಂಡಣಿ ದುಂಬು,ಅಯಿಡ್ತ್ ಬುಕ್ಕ ಮಾಮೆ, ಮಾಮಿ, ಬಾಕಿ ಸಂಸಾರೋ ಅಂದಾ? ಈ ಕಂಡಣಿಯೆ ಆಳೆಗ್ ತಿರ್‌ಗ್‌ದ್ ಉಂತಿಯೆಟ ಬುಕ್ಕ ಏರುಂಡು ಆಳೆಗ್ ಸಾಕಾರೊಗು? ಈರೆನ ಇಲ್ಲೊಳು ಎಂಚಿನಾಂಡ್ ಪಣ್‌ಲೆಗೆ ತೂಕೊ? ಆಳ್ ಪತ್ತ್‌ನೆಗ್ ಮುಟ್ಟ್‌ನೆಗ್ ಪಣಾಂದಿ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. ಆಳೆನ್ ಬೇತೆನೇ ತೂಯರ್. ಬೇಲೆತ ಪೊಣ್‌ಜಾವೆನ್ ನಡಪೊವಣ್‌ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ವರ್ತಿಸೋಯರ್. ಒಂಜಿ ಕುಂಟು, ವಸ್ತ್ರೊ ಸರಿಯಾತ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್‌ಜಾರ್! ಬುಕ್ಕ ಆಳ್ ಬಲಿಪಾಂದೇ ದಾನೆ ಮಳ್‌ಪೊಡು ಪಣ್ಲೆ? ಬಲಿತ್ತ್ ಪೋಯಳೇಂದ್ ಮಲ್ಲ ಸುದ್ದಿ ಪರ್‌ಬಾಯರ್. ದಾಯೆಗ್ ಬಲಿತ್ ಪೋಯಾಳ್‌ಂದ್ ಏರೆಗ್‌ಲ ಪಂಡರಾ ಈರ್? ಆಂಟ ಆಳ್ ಬಿರ್ಸೆದಿ ತೂಲೆ. ಅಪ್ಪೆಮ್ಮಾಗ್ ವಿಷಯ ಪೂರ ಪಂಡ್‌ದ್, ಪೋಲೀಸ್‌ಗ್‌ಲಾ ತೆರಿಪಾದ್ ಉಷಾರ್ ಮಳ್ತಳ್. ಅಯಿಡ್ತಾತ್ ಆಳೆಗ್ ಜೀವನೊ ಪುನಾ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡೆ. ಮನಿಪ್ಪಾಂದೆ ಕುಳ್ಳುತುಂಡ ಈರ್ ಈತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಮಗಕ್ ಬೇತೆ ಮದ್ಮೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಆತು. ಸುರೊತಾಳೆನ ಬದಿಲಾ, ರಡ್ಡನೆ ಮದ್‌ಮೆತ ಬದಿಲಾ ಸೇರ್‌ಸಾತ್ ಈರ್ ಆಸ್ತಿ ಮಳ್ತ್‌ದುವರ್.....ಪೋಡಿತ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳಾಂಟ ಈ ಕಾಲೊಟು ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಉಣ್‌ಪುಗು ಕಷ್ಟೊನೆ ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣ. ಬೇತೆ ಒರಿಯನ ಜೋಕುಳು ನಂಕ್ ಬಾರೀ ಹಗುರೊ. ಸೈತ್‌ಂಡ ಬೇತೆ ಕೊಂಡ್ರುಕೋಂದ್ ಸಸಾರೊ. ಆಂಟ ಇತ್ತೆ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಳುಲಾ ಒಂತೆ ಉಷಾರಾತೊ. ಕುಟುಂಬೊತ ಮರ್ಯಾದಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಂದ್ ಮನಿಪ್ಪಾಂದೆ ದಾಲಾ ಇಪ್ಪುಜೊ. ಬೇಕ ಪೋತು ಅಪ್ಪಮ್ಮಾಗ್‌ಲಾ, ಪೋಲೀಸ್‌ಗ್‌ಲಾ ತೆರಿಪಾದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಯರ ತೂವೊಂದುಳ್ಳೊ. ಒಂಜಿ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಅಂಚನೆ ಮಳ್‌ಪೊಡು. ಅಂಚ ಆಂಡ ಮಾತ್ರ ಈರೆನಂಚಿತ್ತ್‌ನಗ್‌ಳೆಗ್ ಒಂತೆ ಪೋಡಿ ಕುಳ್ಳುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಮಾತ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ವಿರೋಧಿ ಕಾನೂನ್‌ಂದ್ ಸರ್ಕಾರೊದ ಸಾಯೊಲಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು ನಂಕ್. ಉಳಾಯಿ ಪಾಡ್ಯೆರ್‌ಂಡ ಪಕ್ಕ ದಾಲ ಪಿದಾಯಿ ಬರ್ಯರ ಆಪುಜಿ. ಆಂಟ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಳು ಒಂತೆ ಧೈರ್ಯ ತೋಜಾವೊಡು. ಪೋಯಿನ ಇಲ್ಲ್‌ತ, ಕೊರ್‌ನ ಇಲ್ಲ್‌ತ

ಮರ್ಯಾದಿಗ್ ಪೆಟ್ಟಾಪುಂಡೂಂದ್ ಕುಳ್ಳ್ಂಡ ಮಾತ್ರ ಅಗ್ಳೆನ ಜೀವನೊಕೇ ತೊಂದರೆ ಆತೆ.

ಅತ್ತ್ ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣ! ಏನ್ ಈತ್ ಪೊರ್ತು ಎಡ್ಡೆ ರೇಡಿಯೊಟು ಪಾರ್ತೆನಲೆಕ್ಕ ಪುರುಸೊತ್ತು ಇದ್ಯಾಂದೆ ಪಾತೆರ್‌ಯೆ. ಈರೆನ ಬಾಯಿತ್ ಒಂಜಿ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ, ಶಬ್ದೊ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ಜತ್ತಾಂದ್? ಅತ್ತ್‌ಯೆ, ಈರೆನ ನಾಲಗಿನ್ ದಾನೆ ಕಿಸೆಟ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ದೀತರಾ ದಾನೆ? ಎಂಚಿನೆಗ್‌ಗೆಯೆ ಆ ನಾಲಗಿ? ಇನಿ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಎಲ್ಲೆ ಸೈತ್ ಪೋಯರ್‌ಟ ಬುಕ್ಕ ದಾನೆ ಈರ್ ಪಾತೆರ್‌ಯರ ಆಪುಂಡಾ? ಆಂಟ ಒಂಜಿ. ಈರೆನ ಬುಡೆದಿ ಎಡ್ಡೆ ಇಂಡಿಯಾ -ಪಾಕಿಸ್ತಾನೊದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆವೊಂಡು ಇಪ್ಪುನಗ ರನ್ನಿಂಗ್ ಕಮೆಂಟ್ರಿ ಪಣ್‌ಪೆರ್ ಅತ್ತ ಅಂಚ ಪಾತೆರುಂಡು ತೂಲೆ? ಅಯಿತ್ತಾವರ ಈರೆನ ನಾಲಗಿಗ್ ಈ ಸೀಕ್ ಬತ್ತ್ಂಡೋ ದಾನ್ನೊ? ನಾಣೊರ ಪಾತೆರ್‌ಗ ಇಂಚನೇ ಏಪಾಂಡಲಾ ಬರೊಡಾ? ನಮಸ್ಕಾರೊ !

• *ನಾಗೇಶ್ ಕಾಲೂರ್, ಕಾಲೂರು, ಅಂಚೆ ಮಡಿಕೇರಿ - 571201*

ಸೊಲ್ಮೆಲು .... ಸೊಲ್ಮೆಲು

ಮೂಡಾಯಿಡ್ ಉದಿತ್‌ದ್
ಬೊಳ್ಪು ಕೊರ್ಪುನ ಸೂರ್ಯಗ್
ಸೂರ್ಯೆ ಕಂತ್‌ನಗ ಮುಗುರು
ತೆಲಿಪ್ಪುನ ಚಂದ್ರಗ್
ಬಾನೊದ ದೈವೊಲೆಗ್
ಭೂಮಿದ ಭೂತೊಲೆಗ್
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ಗ್,
ಬೊಳ್ಪು ಕೊರ್ಪಿ ತುಡರ್‌ಗ್
ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ, ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ
ಬೊಟ್ಟು ಬೈಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಿ ಪೈರ್‌ಗ್
ಕೆರೆ ಗುವೆಲ್ ಸುದೆಟ್ಟ್ ದಿಂಜಿದಿನ ನೀರ್‌ಗ್
ಕುಡಲದ ಕಡಲ್‌ಗ್, ಕಡಲ್‌ದ ಕಲ್ಲ್‌ಲೆಗ್
ತಡೆದಾಂತೆ ನಡಪ್ಪುನ ಪ್ರಕೃತಿದ ಕ್ರಿಯೆಲೆಗ್
ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ, ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.
ಬೀಜುನ ಗಾಳಿಗ್ ಅಬ್ಬರೊದ ತೆಡಿಲ್‌ಗ್
ತೆಡಿಲ್ ಮೆಂಚಿದೊಟ್ಟುಗು ಬೂರುನ ಬರ್ಸೊಗು
ಮರ ನಿಲಿಕೆ ದಿಂಜಿದಿನ ಪೂ ಪಂರ್ದ್‌ಲೆಗ್
ತಾರೆ ಬಾರೆಲೆಗ್ ಪಿಂಗಾರೊದ
ಸಿಂಗಾರೊಗು
ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ, ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.
ಪೆದ್ದಿನ ಅಪ್ಪೆಗ್, ನಡತ್ತಿನ ಸಾದಿಗ್
ಉನ್ಪುನ ಉನ್ಪುಗು ಪರ್ಪುನ ನೀರ್‌ಗ್
ಮೂಕ ಭಾಷೆದೇ ಮೋಕೆ ಕೊರ್ನ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಲೆಗ್
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹಿರಿದೈವ ನಾಗದೇವೆರೆಗ್
ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ, ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

• *ಕಾತ್ಯಾಯಿನಿ ರೈ*
ಮುಕ್ತಿ ಮಂದಿರ ಮನೆ ಮಣಿನಾಲ್ಕೂರು
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು - 574 298

ಐನ್ ಪವನ್ ಬಂಗಾರ್

ಎನ್ನ ನನಿಕೆ ರಫೀಕ್‌ನ ಮದ್ಮೆಗ್ ಯಾನ್ ಪೋತುಜಿ. ನೆಡ್‌ದಾತ್ರ ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿ ರುಕಿಯಗು ಬಾರೀ ಬೇಜಾರ್. ಆಂಡ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನು. ಯಾನ್ ಸತ್ಯ ಪನ್ಪೆ. ಯಂಕ್ ರಫೀಕ್‌ನ್ ತೂಂಡ ಆಪುಜಿ. ಆಯ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆ ಜೋಕ್ಲೆಟಿಗೆದ ಹುಡುಗೆ. ಏರೆನೊಟ್ಟುಗು ಎಂಚ ಪಾತೆರೊಡು, ಏರೆಗ್ ಎಂಚ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊರೊಡು ಒಂಜಿಲಾ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ ಆಯಗ್.

ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೇರ್ ಆ ಇಲ್ಲದ ಒಂಜಿ ಪೊನ್ನನ್ ಕನತ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತಿತ್ತೇರ್? ಅಂಚಾದ್ ಯಾನ್ ರುಕಿಯನ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ.

ಡಿಗ್ರಿ ಕಲ್ತಿನ ಎಂಕ್‌ಲಾ, 7ನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಓದಿನ ಆಲೆಗ್‌ಲಾ ಎಂಚ ಸಮ ಪನ್ಲೆ. ಇಂದು ಅಜಬುದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ. ವಿಧಿ ಎಂಚ ಎಂಕ್ಲೆನ ಕನ್ನ್‌ನ್ ಪೊಟ್ಟು ಮಲ್ತ್ ಬುಡ್ಪುಂಡು ತೂಲೆ.

ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್‌ಲಾ ಮೋಲೆನ ಅಮ್ಮೆರ್‌ಲಾ ಚಡ್ಡಿ ದೋಸ್ತಿಲು. ಅಯ್ತ ಪಲ ಈ ಸಂಬಂದ. ಯಾನ್ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಪಾತೆರೊನು ಮೀರ್‌ದಿನಾಯೆ ಅತ್ತ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಮ್ಮೇರ್ ನೆಡ್ತಿನ ಗೋಳಿದ ಮರಕ್ಕೇ ಉರುಳು ಪಾಡೊಂಡೆ.

ಸುರು ಸುರೂಟು ಪೆದ್ದಿಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತಿನ ಎನ್ನ ರುಕಿಯಾ ಇತ್ತೆ ಉಸಾರಾತಾಲ್. ಎನ್ನ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಆದ್, ಎನ್ನ ಎಜ್ಜೆಗ್ ಎಜ್ಜೆ ಊರೊಂದು ಎನನ್ ಅನುಸರಿಸೋಂದುಲ್ಲಾಲ್. ಇಂದು ಎಂಕ್ ಬಾರೀ ತೃಪ್ತಿ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಬೂಕು ಓದುನು, ಜೋಕ್ಲೆನ ಚಾಕರಿ ಮಲ್ಪುನು, ಎನನ್ ಕುಸಿ ಮಲ್ಪುನು ಪಂಡ ಮೋಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟ.

ಎನ್ನ ಮದ್ಮೆಡ್ ಮೋಲೆಗ್ 25 ಪವನ್ ಬಂಗಾರ್ ಪಾಡುವೆ ಪಂತಿ ಮೋಲ್ನ ಅಮ್ಮೆ 20 ಪವನ್ ಮಾತ್ರ ಪಾಡಿನೆಕ್ ಯಾನ್‌ದಾಲ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುದಿಜ್ಜಿ. 5 ಪವನ್ ಪಂಡ ದಾನೆ ಕುಸಾಲ? ಮೋಲೆ ಅಮ್ಮಡ ಪಾಕ ಸರ್ತಿ ಗಲಾಟೆ ಮಲ್ತಿತ್ತೆ.

ಬಂಗಾರ್ ನುಪ್ಪು ಕೊರ್ಪುಂಡಾ ಮಾರಾಯಾ. ಪಾಪ ಬಾರೀ ಕಷ್ಟಡುಲ್ಲೇರ್, ಇನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ

ಎಲ್ಲೆ ಪಾಡೇರ್. ಅಯಿಕ್ ಗಲಾಟೆ ದಾಯೆ?" ಯನ್ನ ಅಮ್ಮೇರೇ ಅಕ್ಲೆನ ಸಾಯ ವಹಿಸ್‌ದ್ ಪಾತೆರ್‌ನಗ ಯಾನ್ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲೊಡಾಂಡ್. ಅಯಿಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ಆ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋತುಜಿ. ರುಕಿಯಾಲ ಪೋತುಜಾಲ್. ಆಲ್ ಪೋತುಜಾಲ್ ಪಂಡ ಯಾನ್ ಕಡಪುಡುದಿಜ್ಜಿ ಆತೇ.

ನಿಶ್ಚೆಯಗ್ ಲೆಪ್ಪೆರೆ ರಫೀಕ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆ. ಆಟದ ಹಾಸ್ಯಗಾರನ ಲೆಕ್ಕಂತಿನ ಆಯನ ಪಾತೆರ ಯಂಕ್ ಅಸಯ್ಯ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

" ಬರೊಡು ಬಾವೆರೇ, ಈರ್ ಬತ್ತಿಜ್ಜಿಡ ಸರಿಯಾಪುಂಡಾ ? ಅಕ್ಕ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬಲೆ " ಪಂಡ್‌ದ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತಿತ್ತೆ. ಆಂಡ ಎಂಕ್ ಬರಿಯರಿತ್ತಿನ 5 ಪವನ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಸುದ್ದಿಯೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಸತ್ಯ ಪನೊಡೂಂದಾಂಡ ರುಕಿಯ 'ಯಾನ್ ನಿಶ್ಚಯೊಗು ಪೋಪೆ" ಪಂತುವಾಲ್ಡ ಯಾನ್ ಕಡಪುಡುವೆ. ಆಂಡ ಆಲ್ ಈ ವಿಸಯಡ್ ಎನಡ ಒಂಜಿ ಶಬ್ದಲಾ ಮನಿತಿಜಾಲ್. ಯಾನ್‌ಲಾ ಕೇಂಡ್‌ಜಿ. ಅಲೆನ ಮೌನ ಎಂಕ್ ಬಾರೀ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮದ್ಮೆಗ್ ಲೆಪ್ಪೆರೆ ಮಾಮಿಲ ರಫೀಕ್‌ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಪಾಕ ದಿನಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಮಾಮಿ ಈ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಬತ್ತಿನಿ. ಮಾಮು ತೀರಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ ಒಡೆಗ್‌ಲಾ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ಜೇರ್‌ಗೆ. ದಿಂಜ ಬಚ್ಚಿದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತೆರ್.

"ಪತ್ತ್ ದಿನ ದುಂಬೇ ಬರೊಡು ಮಗ, ಈಯೇ ದುಂಬು ಉಂತುದು ಮಾತಾ ಕಾರ್ಯನುಲಾ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡು" ಪಂದ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್. ಮೇರ್‌ಲಾ 5 ಪವನ್‌ದ ನೆನಪೇ ಇಜ್ಜಂದಿಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತೆರ್.

ಮದ್ಮೆದ ವಿಷಯಡು ರುಕಿಯಾ ಎನಡ ಒಂಜಿ ಶಬ್ದಲಾ ಮನೀತ್‌ಜಾಲ್. ರಫೀಕ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ರಕ್ಕಸಿ ಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತಿನ ಪೊನ್ನು ತಿಕ್ಕೊಡು. ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಯನ್ನ ಉಲಾಯಿಡೇ ಪಂಡೊಂಡೆ.

ಇತ್ತೆ ರಫೀಕ್‌ಡ ದುಡ್ಡು ಇಜ್ಜೀಂದ್ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಗಲ್ಫ್‌ಗ್ ಪೋದು ಬಯಿದೆ. ಎನ್ನ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿನ ಒಂಜಿ ವರ್ಸಡೇ ಮಾಮು ತೀರಿಯೆರ್. ಅಡೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಎಂಕ್ ಬರೊಡಾಯಿನ 5 ಪವನ್ ಯಾನ್ ಕೇನೊಂದೇ ಇತ್ತೆ. ಆರ್ ತೀರಿ ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ಏರೆಡ ಕೇನುನು? ಮಾಮಿ ಪೊನ್ನು ಪೊಂಜೊವು. ಆರೆಡ್ದ್ ದಾದ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆವು. ಇಂಚಿನಾ ಸಂಸ್ಕಾರನೇ ಇಜ್ಜಂದಿನಾಯೆಡ ಎಂಚಿನ ಕೇನುನು ? ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಬೆಡ ಯಾನ್ ಪಾತೆರುನೆನೇ ಬುಡ್ದು ಬುಡುದಿತ್ತೆ.

ಮಾಮು ತೀರಿಬೊಕ್ಕ ಒರ ಮಾಮಿ ಎನನ್ ಲೆಪುಡಾದಿತ್ತೆರ್. 5 ಪವನ್ ಕೊರಿಯರೆನೇ ಉಪ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಪೋದಿತ್ತೆ.

ಆರ್ ಬಾಯಿಗ್ ಸೆರಂಗ್ ಪತ್ತ್‌ದ್, ಕನ್ನಡ್ ನೀರ್ ಅರಿತೊಂದು ಎನ್ನ ಎದುರು ಉಂತುದು" ಮಗಾ ನಿನ್ನ ಮಾಮು ತೀರಿಬೊಕ್ಕ ದಿನ ಕರಿಪುನನೇ ಕಷ್ಟ ಆತ್‌ಂಡ್. ರಫೀಕ್‌ಗ್‌ಲಾ ದಾಲ ಕೆಲಸ ಇಜ್ಜಿ. ಆಯೆ ಗಲ್ಫ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡು ಪನೋಂದುಲ್ಲೆ. ಒಂಜಿ ವಿಝು ರೆಡಿ ಉಂಡುಗೇ

ಈ ಒಂತೆ ಸಾಯ ಮಲ್ಪೊಡು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಲಿಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

ಎಲೆ ಕತೆನೇ ಎನ್ನ 5 ಪವನ್ ಕೊರುವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ, ಕುಡ ಎನಡನೇ ಕಾಸ್ ಕೇನೊಂದುಲ್ಲೆರತ್ತಾ? ಎಂಕ್ ಪಿಸರ್ ನೆತ್ತಿಗೇರ್‌ಂಡ್. ಮೂಲು ಬೆನಾಂದಿನಾಯೆ ನನ ಆವುಲು ಪೋದು ಬೆಸಿಯರೆ ಉಂಡಾ ಇಂಬೆ, ಗೋಣೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುಯ್‌ಂತೋಂದು ಮಾಮಿಗ್ ಜವಾಬುಲಾ ಕೊರಂದೆ ಯಾನ್ ಆ ಇಲ್ಲದ ತಡ್ಯ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ತೆ. ಅಯಿಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ಆ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಕಾರ್‌ದೀತ್‌ಜಿ.

ಬೊಕ್ಕ ವಾರ ಕರಿನೆಡ್‌ದುಲಾಯಿ ಆಯೆ ಗಲ್ಫ್‌ಗ್ ಪೋದಿತ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ಒಲ್ತು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ದುಡ್ಡು. ಪೂರ ನಾಟಕ ಅತ್ತಾ? ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ನಿಂಗ್‌ಗಾಂದ್.

ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಂಡ ರುಕಿಯ ಈ ವಿಷಯಡು ಎನಡ ಒಂಜಿ ಶಬ್ದಲಾ ಮನಿಪುಜಾಲ್. ಎಂಚಿ ಪೊನ್ನು ಮೋಲು. ಮೊಲೆಡ ಕಂಟೆರಲಾ ಆಪುಜತ್ತಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒರೊರ ಎಂಕೇ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಕೋಪ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆಯೆ ಯಾಪ ಗಲ್ಫ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆ. ಮೋಲೆಗ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಎಂಚಿನಾಂಡಲಾ ಕನವೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಂಡ ಎಂಕ್ ಕೊರಿಯರೆ ಇತ್ತಿನ 5 ಪವನ್? ಮಾತೆರ್ಲಾ ಇಂದೆನ್ ಇತ್ತೆ ಮದೆತ್ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕ ನಾಟಕ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮೊಕುಲು ಏರ್ ಮದೆತೆರ್‌ಡಲಾ ಯಾನ್ ಮದೆಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯನಾ ?

ಒಂಜಿ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರ್ ಪೊರ್ತು ಮುಟ್ಟ ಯಾನ್ ಓದೊಂದು ವರಾಂಡಡು ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತೆ. ಬೊಕ್ಕ ಪೋದು ಜೆತ್ತೆ. ರುಕಿಯಾ ಮಂಚದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲೋಂದಿನ ತೂದು ಯಂಕ್ ಅಜಬಾಂಡ್.

"ದಾನೆ ರುಕಿಯಾ ಜೆಯಿದ್‌ಜಾ? ಕೇಂಡೆ "

ಆಲ್ ಎನ್ನ ಕೈನ್ ತನ್ನ ರಡ್ಡ್ ಕೈಟ್‌ಲಾ ಗಟ್ಟಿ ಪತೋಂದು ಬುಲಿಪೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತಾಲ್.

"ದಾಯೆಗ್ ರುಕಿಯಾ ಬುಲಿತೊಂದುಲ್ಲಾ "?

"ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ."

"ಸಂಗತಿ ಎಂಚಿನಾಂದ್ ಪನಿಯರೆ ಆಪುಜಾ" ?

ಆಲ್ ಮನೀತಿಜಲ್.

"ನಿಕ್ಕ್ ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮದ್‌ಮೆಗ್ ಪೋವೊಡು ಅತ್ತಾ" ?

ಅಲ್ ತರೆ ಕಂತ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕುಡ ಒಂತೆ ಜೋರುಡೇ ಬುಲಿತಲ್.

"ಮರ್ಲದಿ. ಪೋದು ಬಲ. ಜೋಕುಲೆನ್‌ಲಾ ಲೆತೊಂದು ಪೋ. ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣಗ್ ಈ ಒರ್ತಿಯೇ ತಂಗಡಿ. ಈ ಅವುಲು ಇಜ್ಜಿಡ ಎಂಚ ? ಖರ್ಚಿಗ್ ದುಡ್ಡು ದೆತೊಂದು ಪೋ. ಯಂಕ್ ಮಾತ್ರ ಬರಿಯರೆ ಆಪುಜಿ. ಆಫೀಸ್‌ಡ್ ದಿಂಜ ಕೆಲಸ ಉಂಡು. ಈ ಜುಮ್ಮಂದ್ ಪೋದು ಬಲ."

ರುಕಿಯಾ ಯಾನ್ ದಾಂತೆನೇ ಜೋಕುಲೆನೊಟ್ಟುಗು ಮದ್‌ಮೆಗ್ ಪೋದು ಬೈದಲ್.

ಪಾಪ ಅವುಲು ಆಲ್ ಒಂಜೇ ದಿನ ಕುಲುದಿನಿ. ಮೋಲೆನ ಈ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣನೇ ಯಂಕ್ ಇಷ್ಟ ಆಪಿನಿ. ಮೋಲು ಒಂಜಿ ವಾರ ಅವುಲು ಕುಲುದುಂಡ್ರಲಾ ಯಾನ್ ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂತಾಯೆ.

"ಮದ್ಮೆ ಎಂಚ ನಡತ್‌ಂಡ್ ರುಕಿಯಾ? ಪೊನ್ನು ಎಂಚ ಉಳ್ಳಾಲ್? (ಪೊನ್ನನ ಕಡೆ ಮಲ್ಲ ಪಾರ್ಟಿಯಾ? " ಮದ್ಮೆ ಮುಗಿತ್ ಬತ್ತಿನ ಅಲೆಡ ಕೇಂಡೆ.

"ಈರಂತೂ ಬತ್‌ಜರ್. ಅಮ್ಮ ಬಾರಿ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ತೇರ್. "ಎಂಕುಪ್ಪುನು ಒರಿಯೇ ಅರ್ವತ್ತೆ ಮದ್ಮೆಗ್‌ಲಾ ಬರಾಂದಿ ಲೆಕ್ಕಂತಿನ ಅನ್ಯಾಯ ಎಂಕ್ಲೆಂಚಿನ ಮಲ್ತ್‌ದ ಆಯೆಗ್?" ಪಂದ್ ಬುಲಿತೆರ್.

"ಮದ್ಮಲ್ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಲ್ಲಾಲ್" ಈತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಪೊನ್ನನ್ ಯಾನ್ ಯನ್ನ ಜನ್ಮಡ್ ತೂತುಜಿ. SSLC ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ತ್‌ದಲ್‌ಗೆ. ರಫೀಕ್‌ನ ಪುಣ್ಯ." ಪಂಡಾಲ್ ರುಕಿಯ.

"ಸತ್ಯನಾ! ಪೊನ್ನು ಆತ್ ಪೊರ್ಲುಲ್ಲಾಲಾ? ಕಲ್ತಿನಾಲಾ ?"

"ಪೊರ್ಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್‌ಯೇ, ಸಂಸಾರೊಗು ಪಂತಿನ ಪೊನ್ನು, ಆಲೆನ ಪಾತೆರಾ, ತೆಲಿಕೆ, ಭಯ, ಭಕ್ತಿ ತೂನಗ ಏತ್ ಕುಸಿಯಾಪುಂಡು ಗೊತ್ತುಂಡೇ. "

ಯಾನ್ ದೆಂಗಾವುಜಿ. ಸತ್ಯ ಪನೊಡಾಂಡ ಯಂಕ್ ಮೊಲೆನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ನಂಜಿಡ್ ಮೈ ಉರ್ಕೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್.

ರುಕಿಯಾ ಕುಡ ಪಂಡಾಲ್.

."ಮಲ್ಲ ಪಾರ್ಟಿಗೆ, ದಿಂಜ ಇತ್ತಿನಕುಲುಗೆ, ಪೊನ್ನಗ್ 100 ಪವನ್ ಬಂಗಾರ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್." 100ಪವನಾ ?"

ಪರ್ಕಟ್ ಚಡ್ಡಿ ಪಾಡ್‌ದ್, ಮೂಕುಡು ಸುರಳೆ ಜಪುಡಾವೊಂದು ಎನ್ನ ಪಿರಾವು ಪಿರಾವುಡು ನಾಯಿಲೆಕ್ಕ ತಿರ್‌ಗೊಂದಿತ್ತಿನ, ತಿಗಲೆಗ್ ತೊರ್ತುಂಡಲಾ ಒಂಜಕ್ಷರ ಬರಾವು ಬರಾಂದಿನ ಈ ಬಿಕನಾಸಿಗ್ 100ಪವನ್ ! SSLC ಕಲ್ತಿನ ಪೊನ್ನು! ಕೋಪೊಡು ಎನ್ನ ಪ್ರಶರ್ ಏರೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್.

ನನಮಿನಿ ಆಯೆ ಇಡೆ ಬತ್ತೆಡ ಎನ್ನ 5 ಪವನ್ ಕೇಂಡ್‌ದೇ ಶುದ್ದ. ಕೇನೆರೆ ಮುಲಾಜಿ ದಾನೆ, ಎಂಕ್ ಕೊರಿಯರೆ ಉಪ್ಪುನವು ಅತ್ತ ?

ಮಾಮು ತೀರಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ, ಪಾಪ ಅಕ್ಲೆಡ ಇಜ್ಜಿ, ಕೇಂಡ ರುಕಿಯಗ್ ಬೇಜಾರಾವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮನಿಪ್ಪಂದಿತ್ತೆ.

ಬರಡಾಯೆ ಮೋನೆಗ್ ಆಕಿಲೆಕ ಕೇನೊಡು. ಅಯೋಗ್ಯೆ

"ಬೊಕ್ಕ ಎಂಚಿನ ಉಂಡು ಊರುದ ವಿಶೇಷ ? ಕೇಂಡೆ

"ನನೊಂಜಿ ವಿಷಯ"

"ಎಂಚಿನವು?"

"ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲದ ಪಿರಾವುಡು ಖಾಲಿ ಜಾಗ ಇತ್ತ್‌ಂಡತ್ತೆ. ಅಯಿಟ್ ಅನ್ನೆ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾದೆಯೆ. ಟಾರಸಿದ ಇಲ್ಲ್. ನೆಲಕ್ ಮಾರ್ಬಲ್. ಮೂಜಿ ಬೆಡ್‌ರೂಂ ಉಂಡು. ಇಲ್ಲ್ ಬಾರೀ ಸೋಕುಂಡುಯೇ. 10ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚಾಂಡ್‌ಗೆ "

"ಎಂಚಿನಾ? ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾದೆನಾ?"

"ಪರ ಇಲ್ಲ್ ಇನಿಯಾ ಎಲ್ಲೆನಾ ಬೂರುನೆಟ್ಟ್ ಉಂಡು. ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲದ ಬುಡೆದಿ ಬಯ್ಯಾಲ್ ಆ ಪರ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಆಪುಂಡಾ? "ರುಕಿಯಾ ಪನೊಂದೇ ಅಡಿಗೆ ಕೋನೆ ಸೇರಿಯಾಲ್.

10 ಲಕ್ಷದ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾದೆನಾ? ಈತೊಂಜಿ ಕಾಸ್ ಉಂಡಾ ಈ ಅಯೋಗ್ಯಡ!

5 ಸಾರಡ್ದು ಮಿತ್ತ್ ಸಂಬಳ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಲಾ ಎಂಕ್ ನನಲಾ ಒಂಜಿ ಸೈಟ್ ದೆತೊನೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆತ್‌ಜಿ. ಬಾಡಿಗೆದಿಲ್ಲಡ್ ಕುರಿಯೊಂದುಲ್ಲೆ. ಎನ್ನ ಕನ್ನೆದುರುಡು ಬುಲೆತಿನ ಇಂಬೆ 10 ಲಕ್ಷ ರುಪಾಯಿದ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾವುನು ಪಂಡ !

ಸರಿ, ಅಂಚಾಂಡ ಎಂಕ್ ಒರ ಅಡೆಗ್ ಪೋದು ಬರೋಡು ಆ ಇಲ್ಲನ್ ಒರ ತೂದು ಬರೋಡೇ. ಏರೆಡ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಆಯೆ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಿನಿ? ರುಕಿಯಗ್‌ಲಾ ಆ ಜಾಗಡ್ ಪಾಲ್ ಉಂಡತ್ತಾ ಆಲೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ದಾಂತೆ ಆಯೆ ಎಂಚ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಿಯೆ? 5 ಪವನ್ ಡೋಂಗಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಂಡ್. ನನ ಅಮ್ಮನ ಆಸ್ತಿನ್‌ಲಾ ಮುರ್ಕಾವುನ ಪ್ಲಾನ್. ಉಪ್ಪಡ್, ಇಂಬೆನ ಬೆಗರ್ ಜಪುಡಾಯಿಜಿರ ಯಾನ್ ಆನ್ ಅತ್ತ್.

ಪೋವೊಡು ಪೋವೊಡುಂದು ಎನ್ನ್‌ಂಡಲಾ ಪುರ್ಸೊತುದಾಂತೆ ವಾರ ಕರಿಂಡ್. ನನ ಇಂಚನೇ ಆಂಡ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕನೇ. ಒಂಜಿ ದಿನ ರಜೆ ಪಾಡ್‌ಂಡಲಾ ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ. ಪೋದು ಬರೋಡೆ. ಇತ್ತೆ ಆಯಡ ಕಾಸ್ ಉಂಡು ಕೇಂಡ 5 ಪವನ್ ಖಂಡಿತ ಕೊರುವೆ. ಕೊರುವೆ-ಕಿರುವೆ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಕೊರೊಡೇ. ಕೊರಿಜ್ಜೆಡ ಯಾನ್ ಬುಡ್ಪೆನಾ? 10 ಲಕ್ಷದ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾಯರೆ ಕಾಸ್ ಉಂಡಾಯೆಡಾ ಎನ್ನ 5 ಪವನ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಆಪುಜ್ಜಾ? ಪಂದ್ ಉಂತಿ ಕಾರ್‌ಡೇ ವಸೂಲು ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂದ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆ.

ಬಯ್ಯಗ್ ಆಫೀಸ್‌ಡ್ದ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಬನ್ನಗ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಮಾಮಿ, ರಫೀಕ್, ಆಯೆನ ಬುಡೆದಿ ಇಲ್ಲಡಿತ್ತೆರ್.

ರುಕಿಯಾ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೇ ರಫೀಕ್‌ನ ಬುಡೆದಿ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುದ ಪೊನ್ನು. ಒರ ತೂಂಡ ಕುಡೊರ ತೂವೊಡು ಪಂದ್ ಕೊದಿ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚಿನ ರೂಪ, ಬಣ್ಣ.

"ಶಮ್ಮಿ ಮೇರ್ ಎನ್ನ ಬಾವೆರ್, ಗವರ್ಮೆಂಟ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಕೆಲಸಡುಲ್ಲೇರ್. ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ ಜನ."

"ಬಾವೇರೆ ಮೋಲು ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಶಮ್ಮಿ. ಈರ್ ಮದ್ಮೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ಜ್ಜರ್. ನಿಕ್ಲೆನ್ ಪೂರಾ ತೂವೊಡು ಪಂಡಲ್. ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆ" ಪಂಡೆ.

ಇಂಬೆ ಮೋಲೆಗ್ ಪಂತಿನ ಆನ್ ಖಂಡಿತ ಅತ್ತ್. ರುಕಿಯಾ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೇ ಇಂಬೆ ಬಾರೀ ಅದೃಷ್ಟವಂತೆ.

ಮಾಮಿ ಬರೊಡೂಂದಾಂಡ ಎಂಚಿನಾಂಡಲಾ ವಿಶೇಷ ಉಪ್ಪೊಡೇ. ಬಹುಷ ಎನ್ನ 5 ಪವನ್ ಕೊರಿಯರೆನೇ ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೊಡು. ಎಂಚಿನಾಂಡಲಾ ಆವಡ್ ಇನಿ ರಾತ್ರೆಗ್ ಕೇನುನು

ಕೇನುನೇ.

ಎಂಚ ಕೇನುನು, ವಾ ರೀತಿ ಪಾತೆರೊಡು? ರುಕಿಯಗ್ ಬೇಜಾರಾವಂದಿಲೆಕ್ಕ, ಆ ಪೊರ್ಲುದ ಮದಿಮಲ್‌ನ ಎದುರು ಎಲ್ಯ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಕೇನೊಡು. ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡಿಯೆ.

ಆನಿ ರಾತ್ರೆಗ್ ರುಕಿಯ ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆ, ಅಣ್ಣೆ, ಅತ್ತಿಗೆನೊಟ್ಟುಗು ಪಾತೆರ್‌ನೆಟ್ಟೇ ಮುಕು ತ್ತಾಲ್. ಆಲ್ ಯಾಪ ತನ್ನ ಕೋಣೆಗ್ ಬರ್ಪಾಲ್ ಪಂದ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿನ ಎಂಕ್ ನಿದ್ರೆ ಪತ್ತಿನನೇ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಪುಲ್ಯ ಆನಗನೇ ಎಚ್ಚರ!

ಛೇ! ಕೋಡೆ ರಾತ್ರೆನೇ ಕೇನೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ನನ ಯಾನ್ ಆಫೀಸ್‌ಗ್ ಪೋದು ಬನ್ನಗ ಮೊಕುಲು ಪೋಯೆರ್‌ಡಾ? ಇನಿ ಒಂಜಿ ದಿನ ಆಫೀಸ್‌ಗ್ ರಜೆ ಪಾಡುನನೇ ಎಡ್ಡೆ. ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪುನಗ ರುಕಿಯ ಕೋಣೆದ ಉಲಯಿ ಬತ್ತಲ್.

"ಅಮ್ಮಗ್ ಈರೆಡ ಒಂತೆ ಪಾತೆರಿಯರೆ ಉಂಡುಗೆ"

ಎಂಕ್ ತಿಗಲೆ ಆಕೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್.

ದಾನೆ? ದಾನೆ ವಿಷಯ" ಕೇಂಡೆ.

"ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಅಕುಲು ಇತ್ತೆ ಮದ್ಯನದ ಬಸ್‌ಕ್ ಪೋಪೆರ್‌ಗೆ "ಪಂಡಲ್.

ಎನ್ನ 5 ಪವನ್ ಕೊರಿಯೆರನೇ ಉಪ್ಪೊಡುಂದು ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡ್‌ನಗನೇ ಮಾಮಿ ಉಲಾಯಿ ಬತ್ತೇರ್.

"ಕುಲ್ಲುಲೆ ಮಾಮಿ" ಅಲ್ಪನೇ ಇತ್ತಿನ ಕುರ್ಸಿನು ತೂಪಾಯೆ.

"ತೂಲ ಮಗಾ ಎಂಕ್ಲೆ ರಫೀಕ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾದೆ "

ಕಟ್ಟುನೆಡ್‌ದ್ ದುಂಬು ಕೇನೊಡ್‌ತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆನಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೇನುನು. ಆತ್ ಸುಲಭಡ್ ಯಾನ್ ಬುಡ್ಪುಜಿ. ಇನಿ ರಡ್ಡೆಟ್ ಒಂಜಿ ಆವೊಡೇ ಪಂದ್ ಮನಸ್‌ಡೇ ಎನ್ನೊಂಡೆ. "ಆಯೆಗ್ ದಿಂಜ ವರ್ಸದಿಂಚಿ ಒಂಜಿ ಆಸೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲ ಕೈತಲ್‌ಡೇ ರುಕಿಯಗೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾವೊಡುಂದು. ಆ ಇಲ್ಲನ್ ಆಯೆ ರುಕಿಯಗಾದ್ ಕಟ್ಟಾದೆ. ಪೂರಾ ಆಲೆನ ಪುದರ್‌ಡೇ ಮಲ್ತ್‌ದ. ನೆಟ್ಟ್ ಅಯಿಕ್ ಸಂಬಂದ ಪಟ್ಟಿನ ಕಾಕಜಿಲು ಪೂರಾ ಉಂಡು. ನನ ನಿಕುಲು ಈ ಬಾಡಿಗೆದಿಲ್ಲಡ್ ಕರೀನ ಯಾವು. ಆ ಇಲ್ಲಡೆಗೇ ಬಲೆ. ಆಯೆ ಪೋಪಿನೆಡ್‌ದ್ ದುಂಬು ಇಲ್ಲ್ ಒಕ್ಕೆಲೊಂಜಿ ಮಲ್ತ್ ಬುಡ್ಲೆ.

ಜಾಗ್‌ದ ಪಟ್ಟೆ ಈ ಕಾಕಜಿ ಪೂರಾ ಅಲೆಡ ಕೊರಿಯೆ. ಆಲ್ ದೆತೊನುಜಲ್. ನಿನಡ ಕೇನೊಡು ಪಂಡಲ್. ಈ ಬೊಡ್ಚಿ ಪನಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ" ಪಂದ್ ಫೈಲ್‌ನ್ ಎನ್ನ ಕೈಟ್ ಕೊರಿನ ಮಾಮಿ ರೂಮುಡ್ದು ಪಿದಾಯಿ ನಡತೆರ್.

ಯಂಕ್ ಭೂಮಿಯೇ ಬಾಯಿ ಬುಡುದು ಎನನ್ ನುಂಗೆರೆ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಯಾನ್ ಸಹಾಯಗಾದ್ ರುಕಿಯನ ಮೋನೆ ತೂಯೆ.

• **ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಳಾಯಿ,**

ಕುಕ್ಕಾಡಿ ಎಂಪೋರಿಯಮ್ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು.

ಕಬಿತೆ ಎನಲೆಕನೇ

ಎನ ಕಬಿತೆ ಎನಲೆಕನೇ
ಒಂತೆ ತೋರಾ ತೋರಾ,
ತೂಯಿನಕಲು 'ದಾನೆ ಸ್ವಾಮಿ'
ವಾ ಅಂಗಡಿದ ಅರಿ ಉನ್‌ಪುನಿ ?
ಬಾಕಿಲು ಬೇತೆ ದಿಡ್ಯೊಡು !
ಪಂಡ್‌ದ್ ಟೀಕೆ ಕುಸಾಲ್
ಮಲ್‌ಪುನಾ ಮಾಮೂಲ್,
ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ಪುನಕುಲೊಟ್ಟಿಗೆ
ಸೇರ್‌ದ್ ತಾನ್‌ಲಾ ತೆಲಿಪುಂಡು
ಎನ ಕಬಿತೆ
ತಿಂತಿನಾ ಕರವಂದೆ
ಪಾತಾಳೊಗ್ ಕಡಪುಡುದ್
ಜೋರಾದ್ ಗಾಳಿ ಉರಿತುಂಡಾ
ಬೂರುನಂಚಾ ಇತ್ತ್ಂಡಾ, ಎಲ್ಲೆ
ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಪನ್‌ಪುನಾ ಜೈಲು
ಸೇರೊಡಾವು, ಬೋಡಿತ್ತಿನೇಡ್‌ದ್
ಕಮ್ಮಿ ತಿಂದ್‌ದ್ ವಿಟಾಮಿನ್
ಸತ್ವವೋಲೇನ ಕೊರೆತೇಡ್
ಟಿ. ಬಿ. ಪೇಶೆಂಟ್‌ಲೆಕ ಎಲುತ
ಗೂಡು ಅತ್ತ್ ಎನ ಕಬಿತೆಲು
ಎನ ಲೆಕ್ಕ ಪುಡ್ಕೆನಾ ದಿಡ್ಕೆನಾ
ಎನ ಕಬಿತೆಲು ಶಬರಿಲೆಕ್ಕ
ರಾಮನಕುಲೆನ್ ಕಾಪುಂಡು
ಬೊಗೋರಿದ ರುಚಿ ತೂಯರೆ.
ದೇವೇಂದ್ರನಲೆಕ ದೇವಲೋಕ
ಬುಡ್ದ್ ಬಲಿಪುಜಿ ದೇವಲೋಕಗ್
ದಾಳಿಯಾಂಡಾ, ಆತ್ ಚಲ್ಲ್ ಅತ್ತ್
ಎನ ಕಬಿತೆಲು, ರಂಭೆ, ಊರ್ವಶಿ
ಮೇನಕೆಯೆರ್‌ಲೆಕ್ಕ ನಿಕುಲೆನ
ಮನಸ್ಸನ್ ಖುಶಿ ಮನ್‌ಪುಂಡ್.
ಒಲ್ಪ ಪನ್‌ಪರ್ ಅಲ್ಪ ನಿಕುಲೆನಾ
ಒಟ್ಟಿಗಾಪುಂಡ್, ತೆಲಿತ್‌ದ್ ತೆಲಿಪಾವುಂಡು.
ಪಾತೆರಾ ಪಾತೆರ್‌ಪಾವುಂಡ್ ಕೂಟಡಾವೊಂದ್
ಗಾಳಿಗ್ ಪಾರುನಾ ಹಪ್ಪಳದಲೆಕ ಪೊಡಿಯಾಪುನಾ
ಪೋಡಿಗೆ ಇದ್ದಿ, ಗಾಳಿ ಪಟೋದಲೆಕ ಗಾಳಿಡ್
ತೇಲುನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದ್ದಿ, ಪುಗ್ಗೆದಲೆಕ
ಪುಡವುನ ಪೋಡಿಗೆ ಇದ್ದಿಯಾಂದೆ
ಹಾಯಾದ್ ಉಪ್ಪುಂಡು, ಎನ್ನ ಉಡಲ್‌ದ
ಕನ್ನಡಿ ಎನ ಕಬಿತೆಲು
ಎನ ಕಬಿತೆ ಎನಲೆಕನೇ

• *ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಬೋಳೂರು*
ಕಮಲಾಭಿಷೇಕ,ಮಠದ ಕಣಿ, 4ನೇ ಅಡ್ಡ ರಸ್ತೆ
ಬೋಳೂರು, ಮಂಗಳೂರು 575 003.

ತೂಯನಾ ಈ ತೂಯನಾ ?

ತೂಯನಾ ಈ ತೂಯನಾ ?
ಎನ್ನ ಮನಕಂಡಿ ಕಳುವೆದಿನ್ ಈ ತೂಯನಾ?

ಪೇಂ[illegible]ಾಜಿಡ್ ಒರೊನೇ ಮೆಂಚಿ ಮೆನ್ಕಿನ ಲಕ್ಕ
ಮೋಕೆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂದು ಪೋಯೊಲಾಲ್
ಮನದಿಂಜ ಸಪ್ತಸೊರ ಸಂಗೀತ ಸಮ್ಮೇಳೊ
ಪೊರ್ಲ್‌ಕಂಟ್‌ಡ್ ತಂತನನ ನಲಿತ್ತೊಲಾಲ್

ಬಯಕೆ ತೋಟೊಡು ಕನೊಕ್ಕುಲೆನ ದೈ ಮುದೆಲ್
ಅಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಸ ಪೊಸಾ ಮೊಂಗೆಲೆನ್ ಕವುಂತಲಾಲ್
ಮಾಯಕದೊಂಜಿ ಗಳಿಗೆಡ್ ನೀರ್ ಪನಿತ್ತ್‌ದ್
ಚಿಗುರು ಪೂ ಪಜಿರ್ ಕೊಡಿತ್ತಲಾಲ್

ಪುಣ್ಣಮೆದ ಪೇರ್ ಬೊಲ್ಪುಡು
ಕಣ್ಣ ಗುವ್ವೆಲ್‌ಡ್ ಒಂತೊಂತೆನೇ ಜತ್ತೊಲಾಲ್
ಒಂಟಿ ಬದ್ಕ್‌ದ ಮೋಕೆ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್
ಬೆಚ್ಚನೆದ ರೆಂಕೆ ಕೊಡತ್ತಲಾಲ್

ಚಾವಡಿದಿಂಜ ರಂಗೋಲಿ ಬುಡ್ಪಾದ್
ಆರತಿದ ತಟ್ಟೆ ದೀಯೊಲಾಲ್
ಮುದ್ದು ಬಾಲೆನ್ ತರ್ಕ್‌ದ್ ಮುತ್ತು ಕೊರಿ ಲಕ್ಕ
ಉಚ್ಚೆಲ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ತೂಂಕಿಯಲ್ ಆಲ್

ಪುರಲ ಪದೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಗೆಜ್ಜೆ ಸೊರಕ್ಕೊಂಜಿ
ತರತರೊಟ್ಟು ಪಜ್ಜೆ ಪಾಡಿಯೊಲು ಆಲ್
ಯಮುನಾ ಸುದೆಟ್ಟ್ ಸೊಂಟದೆರ್ತ್‌ಡ್ ನೀಂದಿ
ಕುಂಟು ಕಲೆದಿನ ಪೊಣ್ಣ ಒಪ್ಪದಲೆ ಆಲ್

ತೂಯನಾ ಈ ತೂಯನಾ
ಎನ್ನ ಮನಕಂಡಿ ಕಳುವೆದಿನ್ ಈ ತೂಯನಾ ?

• *ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ*,

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕೆರ್, ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಮಂಗಳೂರು - 575 004.

ಭಾವನೆಲೆಗೊಂಜಿ ಪದೊ

ಉಡಲ್‌ದ ತಾಳೊಗು ಮನಸ್‌ದ ಮೇಳೊಗು
ನಲಿಪುವರಾ ಮುಲ್ಪ! ತೆಲಿಪುವರ ಅಲ್ಪ ॥
ಬಗೆ ಬಗೆದೈಸಿರೊದುಡಿಗಿರೆ ಕನಪರ್
ಕೊರಂದೆ ಪೋಪಿನಿ ಸರಿಯೊ ?
ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಪಿನಿ ಸರಿಯೊ

ಪಜ್ಜ ದೀಪಿನೆಂಚನೊ ಕಜ್ಜ ಕಾರ್ಯೊಡು
ಪೆದ್ದಿನಪ್ಪೆ ಗೇಣೊ ಕೊರ್ದು ಎಂಚ ಕಾಪುವಲೊ
ದಿಂಜಿ ಮನಸ್‌ಗೊಂಜಿ ಮೋಕೆ ದೇಗ್ ಕನಪರ
ಬಂಜಿನಾಲೆ ಉಡಲ ಬಯಕೆಗ್ ಬೇನೆ ಕನಪರ !

ಬಾನೊದಂಚಿ ರಾಪರ ಕಡಲ ನೀರ್ ಸೇರುವರ
ಸುತ್ತ ಗುಡ್ಡೆ ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್‌ದ ನಡುಟೆದೆಂಗುವರ
ಮಾಯೆ ನಿಕುಲು ತೆರಿವೆ ಯಾನ್ ಬಲಿಮೆ ಧಾಯೆಗ್?
ಪಿರಣ ಪೋಪಿ ಪೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಿ ಪನಂದೆ ಪೋವಡೆ ॥

ಪೇರ್‌ದಂಚಿ ತಿತಿನ್ ಕೊರ್ಲೆ ಎಂಕ್ಲೆ ಮನಸ್‌ಗ್
ನಿತ್ಯೊ ಎದ್ಕೊನುವ ಎಂಕ್ಲು ಪೊರ್ಲ ಕಜ್ಜೊಗು
ಕಮ್ಮೆನೊದ ಪುರ್ಪೊ ಆದ್ ನಿತ್ಯ ಅರಳ್‌ಲೆಯೆ
ಪೊಸ ಪೊಸ ಬದ್‌ಕ್‌ಗಿನಿ ಬಿಲೆ ಕನಲೆಯೆ ॥

• ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ
ಕಲ್ಲಡ್ಕ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು, ದ.ಕ. 574 222

ಈ ದಾನ್ನೊ ತೆರಿವಾ

ಆನಿ ಸಿರಿ ಕೃಷ್ಣನೆದುರು ಪಾರ್ಥೆ
ಬಿಲ್ಲ್ ಪಗರಿ ಪತೊಂದು ಲಡಾಯಿದ ಕಳೊಟು ತಯಾರಾದೇ ಇತ್ತೆ
ಪಂಡೆನಪಗನೇ ಆಯಗ್ ಕಪಟ ನಾಟೊಕೊದ ಕಾರಣಕರ್ತೆ
ಅರ್ಜುನಾ ... ಬುಡು .. ಬುಡು, ಮದತ್ ಬುಡ್ಲಾ ನಿನ್ನ ವ್ಯಾಕುಲ
ತೆರಿದನಾ .. ಈ ? ಉಂದು ಲಡಾಯಿದ ಕಳ
ಮೂಲಿಜ್ಜಿ ಬಂಧು-ಬಳಗೋ, ಕುಟುಂಬ -ಸಂಸಾರೋ
ಗುರು -ಶಿಷ್ಯೆ, ಅಮ್ಮೆ-ಮಗೆ, ಮೆಗ್ಗಿ -ಪಲಯೇ ಏರೋ .. ?
ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೈಕೊನ್ಲಾ ಆ ನಿನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪೊನೇ
ಕೌರವ ಕುಲೊನು ಗೆಲ್ತ್‌ದೇ ಶುದ್ಧ ಪನ್ಪಿನೆನೆ ...!

ಇನಿ ತನ್ನ ಆತ್ಮದೊಟ್ಟಿಗೆ ಒರಿ ಗಡಿಕಾಪಿನ ಬೀರೆ ...
ಆಯನ ಉಡಲಿಡಿಕ ತಗ್ಗಂದಿ ದುನ್ನೊ ಸಾರೋ
ದುಟಿಕ್ಕ್ ತಾಗೊಂದುಂಡು ಕಣನೀರ ಪಣಿ
"ಎಂಚ ಕೆರಡ್ ಯಾನ್ ಎನ್ನಲೆಕಂತಿನಕ್ಲೆನೇ ಒರ ಪನಿ !?
'ಇಪ್ಪೆರೆತೋ ದೇಶೊ, ಸೂತಾಜಿ ಜಾತಿ ಸಾರೊ ಸಾರೋ
ಅವೇತೋ ಮತೋ, ಪಂಥೊ, ಪಂಗಡೊ, ಲೆಕ್ಕದೀಪಿನಕುಲೇರೋ?
ಫಟ್ಟ್‌ದ ಜನೊ ನಮೊ ಮಾತಾ ಒಂಜೇ ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆ ಜಕ್ಕೆಲ್
ಉನ್ಪಿ ನುಪ್ಪುಲಾ ಪರ್ಪಿನೀರ್‌ಲಾ ಒಂಜೇ ಒಂಜೇ ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆ ಒಕ್ಕೆಲ್ "

"ಆಯೆ ಅಮೇರಿಕಾ ಇಂಬೆ ಇರಾಕಿ
ಆಯೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿ ಇಂಬೆನ ಭಾರತೀಯಾ
ಆಯೆ ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನಿ ಇಂಬೆನವು ರಶಿಯಾ
ಆಂಡಲಾ ಬಿತ್ತೆರಾವಂದ್ ದೋಸ್ತಿಕತೆತ್ತ ಬಿತ್ತ್‌ನ್
ಮಾಜಯರಾವಂದ .. ? ಮರ್ಲ್ ಅಹಂಕಾರೊದ ಬೆಂಗ್‌ದ ಮಜ್ಜಿಡ್ ಗೀಚಿ ಗೀಟ್‌ನ್ ?"
ಪಂಡಿನಪಗ ಆಯನಾತ್ಮ "ಓ ಬೀರಾ ...
ಆಯೆ ನಿನ್ನ ಒಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಿನಾಯೆಂದ್ ಈದಾನ್ನೋ ತೆರಿವಾ
ಆಂಡಾ ಬರೊಡತ್ತಾ ಆಯಡಲಾ ಅಂಚಿನವೇ ಆದರ
ಅಡೆಮುಟ್ಟ ಈ ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆನ ಉಡಲ್
ಪೋಡಿಗೆ ಎಪುದೆಪ್ಪು - ಕಣನೀರ್ದ ಕಡಲ್ "

• ರಾಜೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ದೋಟ, ಕಲಾವಿಹಾರ, ಕೊಡಂಬೆಟ್ಟು ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು 574 324

ಕೋಲಾ

ಕೋಲಾ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಕೇಣ್ಡ್ ಎನ್ನಡೆ ನಿಕ್ಲ್ ಬೇತೆ ದಾಲಾ,
ಖಂಡಿತ ಅತ್ತ್ ಉಂದೊಂಜಿ "ಭೂತೊದ ಕೋಲಾ"
ಬೊಕ್ಕ ಯೆಂಚಿನ ಆದುಪ್ಪು ಕೇಣ್ಲೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ
ಪಾಡ್ಯೆರ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಉಂದೊಂಜಿ ವಿಷದಿಂಜಿ 'ಪೆಪ್ಸಿ ಕೋಲಾ'

ತೂಪರತ್ತೆ ಟೀವಿಡ್ ವಾ ನಮೂನೆದ ಪ್ರಚಾರೊಲು,
ಕೈಟ್ ಬಾಟ್ಲೆ -ಟಿನ್ನ್ ಪತ್ತೊಂದು ನಲ್ಪುನಕುಲು,
ಯೆಂಕ್ಲೆ ಉಡಲ್ದ ಮೋಕೆ ಗೆಂದಿನ ಸಿನೆಮಾ -ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತಾರೆಲು,
ಐತ ನಡುಟು ವಾ ಮಾತಾ ಸೋಗಲೆದ ಸ್ಲೋಗನ್‌ಲು

"ಪಿಯೋ ಥಂಡಾ -ಜಿಯೋ ಥಂಡಾ"
ಪರ್ಪುಜಾ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಯೆಂಕ್ಲ್ ಊರ್ದ ಬೊಂಡ,
ನೀರ್ ಪರಂದೆ ಸಾಫ್ಟ್ ಡ್ರಿಂಕ್ಸ್ ಪರ್‌ಂಡ,
ಬರಂದೆ ಸೀಕ್ ಯೆಂಕ್ಲೆಗ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಅಪಗಾಂಡ?

"ಥಂಡಾ ಮತ್ಲಬ್ ಕೋಕಾ ಕೋಲಾ ".
ನಡತ್ತೊಂದುಂಡು ಮಾತಾ ಕೊಡಿಟ್ಲಾ ಕೋಲಾಹಲ,
"ಏ ದಿಲ್ ಮಾಂಗೆ ಮೋರ್ "ಪಣ್ಪರಾ
ಉಂದು ನಿಕ್ಲೆ ಜೀವೊಗ್ ಖಂಡಿತಾ ಸಂಚಿಕಾರ

ರಾಜಕಾರಣಿಲು ಇಂದೆನ್ ಯೆರ್ಲಾ ಪರ್ಪುಜೆರ್‌ಗೆ ಇತ್ತೆ,
ಯೆಂಕ್ಲ್ ಮಾತ್ರ ದಿನ ದಿನ ವಿಷೊನ್ ಪರೊಂದುಲ್ಲ ಅತ್ತೆ,
ಪಾಡ್ದ್‌ಜಿ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಪರ್ದೇಶಿ ಮಾಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಿತ್ತಿ ಮಣ,
ಅಪಗಾಂಡ ಪರೊಡ್ ದಾಯೆ ಯೆಂಕ್ಲ್ ಈ "ಸಂಕಪಾಸಣ" ?

• **ಜೋಕಿಮ್ ಎಫ್. ಡಿ'ಸೋಜ ಅತ್ತಾವರ**
ಟ್ವಿಂಕಲ್, ಬಿಷಪ್ ಕಂಪೌಂಡು, ಅತ್ತಾವರ, ಮಂಗಳೂರು - 575 002.

ತಿಂಗೊಳ್‌ದ ಬೊಳ್ಪು

ಪಾಡಿನ ಕಂಡಿ ಬಾಕಿಲ್ನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್
ಪಿದಯಿ ಬಲೆ ಒರ ಪಿದಯಿ ತೂಲೆ
ತಿಂಗೊಲುದ ಬೊಳ್ಪುಂಡು
ಸುತ್ತಲ ಬೊಳ್ಕಂಡು
ತಂಪುತ ಗಾಳಿ ಬೀಜುಂಡು
ಪೂತ ಪರಿಮಳ ಬರ್ಪುಂಡು!
ತಾರೆಡ್ ಮಡಲ್
ಕಡಲ್‌ಡ್ ನೀರ್
ನಲಿಪುಂಡು ಲಾಯಿಪುಂಡು
ಬಾನೊಡು ಮುಗಲ್ ಬಲಿಪುಂಡು
ಉಡಲ್‌ದ ಬೇನೆಲ ತೆಲಿಪುಂಡು!?
ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ನೋಟುಗುಲ
ಈ ಸುಖ ತಿಕ್ಕುಜಿ!
ಪ್ರಕೃತಿದ ಈ ಪೊರ್ಲುಗು
ಬೇತೆ ಸಾಟಿಲ ಇಜ್ಜಿ !
ಬಾನೊಗು ಬಾನೆ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಕಡಲೆ
ಪೊರ್ಲುಗು ಪೊರ್ಲೆ ಈ ಪೊರ್ಲು !

ಪೊಣ್ಣ್

ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್
ಬೂರಿನ ಪೊಣ್ಣ್
ಕೈಕ್‌ಲಾ ತಿಕ್ಕಂದಿನ
ದೃಷ್ಟಿಗ್‌ಲಾ ತೋಜಂದಿನ
ಕಿನ್ಯ ಮುತ್ತುದ ಪೊಡಿ ಸೊತ್ತ್ ಆಳ್ !
ಕಣ್ಣ್ ಪರೆಳ್ತರುನೆಡ್ ಎನ್ನ
ಸುಖ ನಿದ್ರೆಲಾ ಪೊರ್ಲುದ ಕನಸ್‌ಲಾ
ಪೂರಾ ಆಂಡ್ ಹಾಳ್ !

• ದಿವ ಕೊಕ್ಕಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರ್, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಎಸ್. ಡಿ. ಎಂ. ಕಾಲೇಜ್ ಉಜಿರೆ - 574 240

ಗುಂಡೊಡು ನಿಲೆ ಆಲೆ

ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಕನ
ಕಟ್ಟರೆಗಾದ್ರ ಬಡ್‌ಕ್‌ದುಲ್ಲೆ.
ಕನಪಂಡ ಪುರ್ಪದ'ಮೆತ್ತನೆ
ಹದ ಪುಲ್ಪುದ ಬೆಚ್ಚನೆ
ರಸಪಾಕೊದ ಪೂ -ಪನ್ನೀರ್‌ದ
ಬೇಂದ್ರು ನೀರ್ದ ಕಮ್ಮೆನ.
ರಂಗಾದೋಕುಳಿ ಗೂತ್‌ದ್
ಮೋಕೆದ ದೊಂಬು ದೊಂಪದಡಿತ
ತುದೆತ ಒಯ್ಲುದಲೆಕ್ಕ
ಪೊಸ ಪೊಸ ಒಸುಗೆ
ಕನಪುನ ಬೆಸುಗೆಗ್
ಕರಗ್‌ದ್ ನೀರಾದ್
ಪರತ್ತ್‌ದ್ ಕೊಡಿಮುಟ್ಟುನ
ಕನ ಕಟ್ಟೊಡು ... ಎನ್ನಾಜೆಗ್ಲಾ
ಕನಕುಲೆ ಬಲೆ.
ಎನ್ನುಡಲ್ದ ಗರ್ಭಗುಡಿತ
ಬಾಕಿಲ್ ಗೆತ್ತ್‌ದೆ.
ತಡ್ಯ ದಂಟರೆ ಬಂಜಾಂಡಲಾ
ಪಿರ-ದುಂಬು ತೂವಂದೆ
ಎಡ್ಡೆ ಮೂರ್ತೊಡು ಬಲತ
ಕಾರ್‌ದೀದ್ ಉಲಾಯಿ ಬಲೆ
ಗೌಜಿ-ಗಂಜಾಲ್‌ದಾಂತೆ
ಮುಗುರ್ ತೆಲ್ತೊಂದು
ಬೇನೆ ಬೆನ್ಪುದ ತೆಡಿಲ್‌ಗ್
ಕಡಲ್ದಲೆಕ್ಕ ಮಾಜಾವರೆಗ್
ಬಲೆ-ಓ... ಕನಕುಲೆ
ಬಲೆ ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸುದ
ಗುಂಡೊಡ್ ನಿಲೆ ಆಲೆ ಬಲೆ

• ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
ಹಳೆಯಂಗಡಿ - 574 146

ಉಸುಲು ಉಸುಲು ಓಡೆ ಪೋಂಡ್ ?

ಮುಟ್ಟುಡು ಪಾಡ್ಲೆ, ತೊರಿಪ್ಪುಲೆ, ಚರ್ಮ ಲಕ್ಕಾಲೆ
ಪಂಡಿನವು ಮರಿಯಲೊಡು ಓಬೇಲೆ ಆದ್
ಸುಗ್ಗಿಡ್ ನಲಿಕೆದ ಪದ ಆದ್
ಆ ಬರಿ ಈ ಬರಿಟುಂತಿನಕುಲೆ ಮುರ್ಕ ಆದ್
ನಡುಟೆ ಪೋಯಿ ಮಲ್ಲಕುಲೆ ಕಾರ್‌ದಡಿ ಕಾರ್ಪೆಟಾದ್
ರಾಮದೇವೆರೆನ್ ಲಂಕೆಡ್ದ್ ಅಯೋಧ್ಯೆಗ್
ಕೊನೊಯಿನ ಸೊರ್ಗದ ಇಮಾನ ಆದ್
ತೊರ್ತಿನಕುಲೆ ಕಾರ್‌ದ ದೂಳು
ಬೂರಿನಕುಲೆ ಚರ್ಮೊಗ್ ಸೇರ್ದ್
ಒಯಿಕುಂಟೊಡಿತ್ತಿ ದೇವೆರೆ ಪಾದ ಸೇರ್ದ್
ಚರ್ಮ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಚರ್ಮೊಡೇ ಒರಿನ ಬೆಗರ್‌ಗ್
ದೇವೆರ್ ದೇವಿಲೆ ಗಂಧ ಪ್ರಸಾದ ಅಂಟ್‌ದ್
ಬೆಗರ್ ಗಂಧ ಒಂಜಾದ್
ಅವು ಉಂದಾದ್ ಉಂದು ಅವ್ವಾದ್
ದೇವರ್-ದೇವಿಲೆ ಚರ್ಮ ಭಕ್ತೆರೆ ಪೊಸ ಚರ್ಮೊಗ್ ಅಂಟ್‌ದ್
ಪೂರ ಚರ್ಮೊಲ ಒಂಜಾದೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ನವ್ಯ ರೂಪೊ
ಪೊಸ ಮೋಹಿನಿ ಆದ್ ಅಮೃತ ಪಟ್ಟ್‌ದ್, ಬೊಕ್ಕ
ಗರ್ಭ ಗುಡಿ ಸೇರ್ದ್ ಚರ್ಮ ಸಿರಿ ಮುಡಿಸೇರ್ದ್
ಗಂಗೆಡ್ ಮುರ್ಕಿನಕುಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಮುರ್ಕುದು
ಯಮುನೆಡ್ ಲಕ್ಕಿನಕುಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್
ದೇವೆರೆ ಪಾದೊಡ್ದ್ ದೇವೆರೆ ತರೆಕ್ಕೇರ್ದ್
ಗಂಧ ಪ್ರಸಾದೊಗ್ ಕೈನೀಡ್‌ದ್ ಉಂತಿನ
ಮುಲ್ಲಾ, ಸ್ವಾಮಿ, ಪಾದ್ರಿ ಮಾತೆರೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಮಿಕ್ಕ್‌ನ
ಪೊಸ ಋಷಿನ ಶಿಷ್ಯೆರಾಯಿನಕುಲು
ಉಬಿ ಉಬಿಲಾ ಮಾಮಂತ್ರೊಂದ್ ಕೊರಿನೆನ್
ಜಾಹೀರಾತ್ ಕಂಪೆನಿದಕುಲೆ
ಉಬಿ ಉಬಿಲಾ ಮಾಮಾಂತ್ರೊಂದ್ ಎಣ್ಣಿದ್ ನಿಂಗುನಕುಲೆ ಲೆಕ್ಕ
ನಿಂಗ್‌ನಕುಲೆ ಉಸುಲು ಓಡೆ ಪೋಂಡು ?

ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ, ವನಶ್ರೀ, ಉಜಿರೆ - 574 240

ಕಣನೀರ್ದ ಮುರ್ಯೊ *(ವೀರ ಚೌಪದಿ)*

ಕೆದ್ಂಬಾಡಿ ಸೀತಮ್ಮನವೆ ಪುಣ್ಯ ಗರ್ಬೊಡೇ
ಉದಿತ್‌ನಾ ಹಿರಿಯ ಚೇತನೊ ಸೊರ್ಗೊ ಸೇಂರ್ಡೆ
ಬದುಕುವೆರ್ ನೂದೊರ್ಸೊ ಪನುಪು ನಾಸೆದ ತರೆಕ್,
ವಿದಿನ ಕೈತವೆ ಕಲ್ಲ್ ನೆತ್ತಿಗೇ ಬೂಂರ್ಡೆ ।೧।
ಪಿಲಿಮಜಲ್ ದಾಸರ್ಯೆಕುಲೆನವೇ ಪಡಿಯಚ್ಚಿ,
ಪಿಲಿಪಂಜಿ ಕೆರ್ನಾರ್, ನನ ಇದ್ಯೆರತ್ತೊ
ಚಲಗಾರೆ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲೆನ್ ಮರಪಿಯೆರೆ
ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇರೆಗ್‌ಲ ತಂಕೋ ಇದ್ಯತ್ತೊ. ।೨।
ಪಿಲಿಬೋಂಟೆದಾ ನೆಂಪು ಕನ್ನಡೊಡು, ಈಡೊಂಜಿ
ಪಿಲಿರಡ್ಡ್ ಹಾಕ್‌ನೆನ್ ಬರೆಯಿನಾರತ್ತೊ
ಕಲ್‌ತ್‌ನವು ಕಮ್ಯಂಡಲಾ ಆರ್ ಇಂಗ್ಲೀಸ್
ಪೊಲಬುಡೇ ಅನುವಾದೊ ಮಲ್ತ್‌ದೇರತ್ತೊ ।೩।
ಏಕಲವ್ಯನ ಬಿರೆಲ್ ಕಡ್ಪಾಯಿ ದ್ರೋಣೆರೆನ
ಲೋಕೊನೇ ಮೆಚ್ಚಂದಿ ಮಚ್ಚರೊನೆ ಪಂಣ್ದ್
ಸೋಕೊದಾ ಪೊಸ ಕಾವ್ಯೊ ಕುವೆಂಪು ಬರೆಯಿನೆನ್
ಜೋಕೆಡೇ ತುಳು ನುಡಿಟ್ ಬರೆಯಿನಾರಂದ್ ।೪।
ಕುಜಿಲಿ ಪೂಜೆನ್ ಬರೆದ್ ಅಸೆನಿಯಾಗೊನು ತುಳುತ
ಅಜಪುದವೆ ಸವ್ವೊಲೆಡ್ ಮೆಣ್ಕಾಯಿನಾರ್
ಪೆಜಿದ್ ಚೋಮನ ದುಡಿತ ಕನ್ನಡೊದ ಸೌದ್ದೊಲೆಗ್
ನಿಜೊ ತುಳುತ ಸೌದ್ದೊಲೆನ್ ಕೂಡ್ಪಾಯಿನಾರ್ ।೫।
ಪಡಿಲ್ ಪಂಪೆನ್ ಬುಕ್ಕೊ ರಾಮಾಸ್ವಮೇದೊನುಲ
ಕಡೆ ಮುದೆಲ್ ಕೊಡಿ ಮುಟ್ಟ ಬರೆಯಿನಾರ್
ನುಡಿಮುತ್ತುನೆನ್ನ ಗೀತೆದ ತಿರ್ಲ್‌ಗಾರಾನಿ
ಮಡಿಮೈಲೆ ಇದ್ಯಂದೆ ಬರೆಯಿ ಕವಿ ಆರ್ ।೬।
ಆರ್ ಬರೆಯಿನ ಬೋಂಟೆದಾ ನೆಂಪು ಪನ್ಪಿಂಚಿ
ಬಾರಿ ಪುದರ್‌ದ ಬೂಕು ಕನ್ನಡೊದ ಕೃತಿನ್
ಊರೂರ್ದು ಪದ್‌ರಾಡ್ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ಪಗತ್‌ದೆರ್
ಏರ್ ತಡೆವೆರ್ ಆರೆ ನೆಂಪುದಾ ಎತೆನ್ ।೭।

ಸರಕಾರೊ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ದು ಮನ್ನಿತ್‌ನೇಕ್,
ಊರೊರ್ಮ ಸಮ್ಮಾನೊ ಪಡೆಯಿನೇತಾಂಡ್ ?
ಆರೆನೊಟ್ಟುಗು ಎಂಕ್ ಒಡಿಯೂರು ಕ್ಷೇತ್ರೊಡೇ
ಗೌರವೊಲ ತಿಕ್ಕ್‌ನಟ್ ಮಲ್ಲ ಪುದರಾಂಡ್. ।೮।
ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲೇ ಧರ್ಮಾರ್ಥೊ ಕಾಮೊಲೆನ್
ಗೆಲ್ತೊಂದು, ಮೋಕ್ಷೊದಾ ಸ್ತಾನೊಗೇರಿಯರೆ.
ಅಲ್ತ್‌ಡ್‌ದೆ ಈರೆನಾತ್ಮೊದ ಪುಣ್ಯೊ ಪುರ್ಸಾದೊ
ತಿರ್ತ್‌ದೆಂಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರ್ಲೆ ನಟ್ಟೊ ಮುರ್ಯೊಡುದು ।೯।

• *ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ, ಕೆಲಿಂಜ,* ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ನಿಲಯ,
ವೀರ ಕಂಬ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು 574278

ನಿನ್ನ ಗೇನೊಡೆ ಯಾನ್ ಉಪ್ಪುನಗೇಪೊಲ

ನಿನ್ನ ಗೇನೊಡೆ ಯಾನ್ ಉಪ್ಪುನಗೇಪೊಲ
ಕಿನ್ಯ ಮನಸ್‌ದ ಜನೊ ದಾನೆ ಮಲ್ಪೆರ್ ರಂಗ
ಕಿಚ್ಚಿದ ನರಮಾನಿ ಮಚ್ಚರೊ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ
ಅಚ್ಚುತ ನಿನ ದಯೊ ಎನನೆತ್ತಿಡೆ ಇದ್ಯೊ
ಅರ್ತಿಡ್ ತೂಲ -ಪಿರ್ತಿನ್ ಬುಡಡಾ ।
ನಂಬುದೆ ನಿನ್ನನ್ ಇಂಬು ಕೋರ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ
ದಗೆತ್ತ ಬರಿಕ್ ಪೋವೊ ಪಿಜಿನ್ದ ಪುಂಡುರಂಗ ॥ನಿನ್ನಗೇನೊ ॥
ಕುದುರೆ ಬಲಿಪ್ಪುನ ರೌವುಸೊ ಪೊಡಿದೂಳುರಾಪಾಂಡ ।
ಪಗೆಲ್ ದೇವೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಮುಗಲಾದ್ ಪೊದಿವೋ ?
ತಾಳ್‌ನಾಯಗ್ ಲೋಕೊ ಬಾಳುನ ತಾದಿಕೊರು
ಗಾಳಿಗ್ ದುನ್ನೊ (ಪರ್ವತೊ)ಅಲ್ಗ್‌ದ್ -ಬೂರ್ವೊರಂಗ ॥ನಿನ್ನ ಗೇನೊ ॥
ಕನ್ನೆಟಿದುಲಯಿದ ಗಂಟ್ ತೂಯಿನ ಕಲ್ವೆ
ಕನ್ನೊ ಕುರೆಯೆಂದಾಂಡ ಗಂಟ್ ಆಯಗ್ ತಿಕ್ವೊ॥
ನಿನ್ನನೆ ನಂಬುಂಡ ಪುರಂದರ ವಿಟಲಾ ।
ಬಂಗಾರ್ ಗೊಪ್ಪೊ ಕೊರ್ನಂಚ ಅತ್ತೊ ರಂಗ ॥ನಿನ್ನ ಗೇನೊ॥

• **ಮೂಲ : ಪುರಂದರ ದಾಸ, ಅನು : ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ,**

ತುಳುನಾಡ ಮದಿಮಲ್

ತುಳುತ ಕಬಿತೆಲೆ ಸೊರೊಕು ಬಾನೋಡು
ಬೊಲ್ಲಿ ತೆಲಿತ್‌ದ್ ನಲಿತ್‌ಂಡ್
ತೆಲಿಕೆ ದಿಂಜಿಟ ಬಾನದಗರ್‌ಡ್
ಮೆಲ್ಲ ತಿಂಗೊಲು ಮೂಡುಂಡು
ಬಲ್ಲೆಡರಳ್‌ದಿ ಪೂತ ಕಮ್ಮೆನ
ಮೆಲ್ಲ ಗಾಳಿಗ್ ಸೇರ್‌ಂಡ್
ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಗಿಡ ಜಲ್ಲಿ ಬುಡ್ಪಾದ್
ತುಳುವ ಮದಿಮಲೆ ಐತಂಡ್
ಸೊಚ್ಚ ಕಡಲ್‌ದ ನೀರ್ ಮೀಪದ್
ಬಚ್ಚಿರೆಡ್ ಸಿರಿ ಪಾಡ್‌ದ್
ಪಚ್ಚ ಭೂಮಿದ ಸೀರೆ ಮೇದಲೆ
ಗಚ್ಚಿ ಬೈದಿನ ಸುದೆಕ್‌ಲ್
ಮುಡಯಿದಾ ಕರೆಗಾಲಿ ಬೀಜಿಂಡ್
ಉಡಲ್ ಉಲಯಿಡೆ ನಡ್‌ಗ್‌ಂಡ್
ನಡ್‌ಕ ದಿಂಜಿನ ತುಳುವ ಮದಿಮಲೆ
ಕುಡಲ ಮೈ ಮನ ಅರಳ್‌ಂಡ್
ಕಡಲ್ ಉರ್ಕುಂಡ್ ನೀರ್ ಎರ್ಕ್‌ಂಡ್
ದಡೊಕು ಸಿರೆಕ್‌ಲ್ ದರ್ತ್‌ಂಡ್
ಅಡೆಗಡೆಗೆ ಮರ್ಲಾದ್ ಈ ತುಳು
ನಾಡ ಮದಿಮಲೆ ಪೊರ್ಲುಗು
ದೂರೊಡಿತ್ತಿನ ಮುಗಲ್ ಮರ್ಲ್‌ದ್
ಊರು ಸೇರಂಡ್ ದಿಬ್ಬಣ
ತೆರ್ಮರದ ಕರೆಗಾಲಿ ಕಿಚ್ಚಿಡ್
ಜೋರು ಬೀಜಿದ್ ತಡೆಪುನಾ
ಮುತ್ತು ಕೊರ್ನಗ ಗಾಲಿ ಮುಗಲ್‌ಗ್
ತತ್‌ದರಿದಿನ ಪನಿಕ್‌ಲ್
ಸತ್ತೆದಾ ತುಳುನಾಡ ಭೂಮಿದ
ಮಿತ್‌ ಪರಪರ ತಲ್‌ಂಡ್
ಪನಿಕ್ ಕಡಲ್‌ದ ಸೊರ್ಕು ಜತ್‌ಂಡ್
ದಿನತ ತಿಂಗೊಲು ಕಂತ್‌ಂಡ್
ಇನಿಕ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ ಮದಿಮಲ್
ಆನಿದ್ಯೆತೊಡೆ ಒರಿದಲ್

• ***ಸಂಜೀವ ಟಿ. ಕರ್ಕೇರ***, ಆಡಳಿತ ಉಪಪ್ರಬಂಧಕರು, ಎಂ.ಆರ್.ಪಿ.ಎಲ್. ಮಂಗಳೂರು

ಈ ಬರೆಪುನ ಬೂಕು

ನಿನ್ನ ಪುದರ್ಡ್ ಒಂಜಿ ಬೂಕು ದೀತೆರ್ಗ್
ಓ ಪ್ರಯಾಣಿಕ,
ನಿನ್ನ ಪುದರ್ಡ್ ಒಂಜಿ ಖಾತೆ ದೆತ್ತ್‌ದೆರ್ಗ್.
ಬೇಂಕ್‌ದಂಚನೆ ಅಲ್ಪಲಾ
ನಿನ್ನ ಖಾತೆಗ್ ಜಮಾ ಆಪುಂಡುಗೆ
ಈ ಮಂತಿನ ಪಾಪೊ ಪುಣ್ಯೊದ ಲೆಕ್ಕೊ
ಅಲ್ಪ ಬರೆಪೆರ್ಗ್ ಈ ಕೊರ್ದು ದೆತೊಂಬಿ ಲೆಕ್ಕೊ
ಕೂಡ್ಸಾದ್ ಕಳೆವೆರ್ಗ್ ಈ ಮಂತ್‌ನ ಎಡ್ಡೆ ಪಡ್ಕೆನ್.
ಅಲ್ಪ ಒರಿನ ಮೊತ್ತೊ ಈ ಕಟ್ಟುನ ಪೊದಿಕೆ
ನಿನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಬರ್ಪುಂಡುಗೆ,
ಅವ್ವೇ ಈ ಮಂತ್‌ನ ಎಡ್ಡೆ ಪಡ್ಕೆದ ಲೆಕ್ಕೊ
ಓ ಪ್ರಯಾಣಿಕ, ನಿಕ್ಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ
ನಿನ್ನ ಪುದರ್ಡ್ ದೀತಿನ ಈ ಬೂಕೇ
ದುಂಬುಗು ಕತೆ ಕಬಿತೆ ಕಾದಂಬರಿ,
ಚರಿತ್ರೆ ಪೂರ ಆಪುಡುಂದ್
ಈ ಮುಲ್ಪ ಬುಡುದು ಪೋಪುನ ಪುದರ್,
ಈ ಬದ್ಕ್‌ದ್ ತೋಜಾಯಿನ ಸಾದಿ
ನಿನ್ನ ಸ್ಮಾರಕೊ ಆಪುಂಡುಂದು
ಈ ಮುಲ್ಪ ಮಂತ್‌ನ ಪುದರೇ
ನಿನ್ನ ಸಂತಾನೊದ ಆದರ್ಸೊ ಆಫುಡುಂದು
ಓ ಪ್ರಯಾಣಿಕ, ನಿಕ್ಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ
ಈ ಬೂಕೇ ಗೀತೆ ಬೈಬಲ್ ಕುರಾನ್ ಪೂರಾ.
ನಿನ್ನ ಬೂಕುಡ್ ಎಡ್ಡೆನೇ ಬರೆಪು ಲೆಕ್ಕ
ಈ ಮುಲ್ಪ ಬದ್ಕ್‌ಲಾ.
ನಿನ್ನ ಒಟ್ಟೆಗೆ ಬರ್ಪುನ ಪೊದಿಕೆಡ್
ವಿಷ ಸೇರಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ತೂಲ.
ಈ ಬುಡುದು ಪೋಪುನ ನೆಂಪುಡ್
ಪಗೆತ ಪುಗೆ ಸೇರಂದಿಲೆಕ್ಕ ಬದ್ಕ್‌ಲಾ
ಈ ಮುಲ್ಪ ಬದ್ಕ್‌ನ ರೀತಿಡೇ
ನಿನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಆಪುಂಡು.
ಅಂಚನೆ ನಿನ್ನ ಬೂಕುಡ್ ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಪುಂಡು.
ಓ ಪ್ರಯಾಣಿಕ, ಮರಪೊಡ್ಚಿ
ಈ ಬೂಕು ಬರೆಪುನಯೆ ಬೇತೆರ್ಲತ್ತ್ ಈಯೆ
ಈ ಬೂಕೇ ನಿನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಚಿತ್ರೊ.
ನಿನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆನ ಆದರ್ಶೊನೇ
ಈ ಮುಲ್ಪ ಬದ್ಕಿನ ಪೊರ್ಲುದ ಬದ್ಕ್

• ***ಉಷಾ ಪಿ. ರೈ***, ಸಮೃದ್ಧ 345, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ರಸ್ತೆ 7ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಶಾಂತಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು -27

ಪತ್ತನಾಜೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್

ಲಕ್ಕ್ ಲಕ್ಕ್ ಲಕ್ಕ್ ಲಕ್ಕ್ ಲಕ್ಕ್ ಜವ್ವನ್ಯಾ ... !
ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತುದು ರೆಂಕೆ ಕುಡುಪು ಲತ್ತ್ ಜವ್ವನ್ಯಾ ॥
ಪೊರ್ತುರ್ ಕರೀಂಡ್. ಪೊರೆಲೊಂದುಲ್ಲದಾಯೆ ಜವ್ವನ್ಯಾ ॥
ಪತ್ತ್ ಊರು ಬೊಳ್ಪಾದುಂಡು ಮಿತ್ತ್ ತೂಯನಾ ॥ಪ॥

ಮುತ್ತು ಮುತ್ತು ಪನಿ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುನು ತೂಯನಾ ।
ನುಗೊ, ನಾಯೆರ್ ಅಟ್ಟೊಡುಂಡು ತಿರ್ತ್ ದೀವನಾ ॥
ಕಂಡೊಡಿತ್ತಿ ಪೊಡಿಮಣ್ಣ್ ಪರಿಮಳ ಗಮಸುಂಡೂ॥
ಅಟ್ಟೊಡಿತ್ತಿ ಮುಡಿ ಬಿತ್ತ್ ಲೆತ್ತ್ ಪನ್ಪುಂಡು ॥ ೧॥

ಕಿದೆಟಿತ್ತಿ ಬೊಳ್ಳೆ ಬೋರಿ ಕೆಬಿಕೊಂಡೆಪತ್ತುಂಡು ।
ಕಾಡಿಡಿತ್ತಿ ತೀಯೆದ ಕೆಲೆಂಜಿ ಬುಲ್ತ್ ಪನ್ಪುಂಡು ॥
ಪತ್ತನಾಜೆ ಪರ್ಬ ಒಂಜಿ ಬತ್ತ್‌ದುಂತೀಂಡ್ ॥
ಮಲೆತ ಲೆಕಂತಿ ಮರ್ಯಾಲೊಂಜಿ ಪಾರ್ ಬರೂಂದು ॥೨॥

ಕೈಪೆ ತರ್ಕುಲು ತುದೆಟ್ ಮೊರ್ಕ್ವೆ ಕಿಂರ್ಚಿ ನೀರ್‌ಡ್ ।
ಒಟ್ಟೆ ಕಡ್ಯೊಗು ಕಿಟ್ಟೊ ಪಾಡ್ದ್ ನೀರ್ ತುಂಬ್ವೆರ್ ಊರುಡು ॥
ಕುಕ್ಕು ಗೊಂಕು ಕಾಡ ಪಂದ್ರ್ ಅಗಪೆ ರಾಂಡ್‌ಯಾ ॥
ಮಿತ್ತ್ ಬಾನದ ಮುತ್ತು ಪನಿ ಬೂರ್ಯರಾಂಡ್‌ಯ ॥ ೩ ॥

ಅಂಕ ಆಯನ ಆಟದ ಗೆಜ್ಜೆ ಉಂತ್ಯೆರಾಂಡ್‌ಯಾ ।
ಮದ್ಮೆ ಮಾಚಿರೊ ತಮ್ಮನ ಬಲ್ಮನ ಮುಗ್ಯೆರಾಂಡ್‌ಯ ॥
ಜಾಲಡಿತ್ತಿ ಮಾಂಬಲಪ್ಪಳ ಮಡಿತ್ತ್ ದೀಲೆಯಾ ॥
ಕೋಡೆಕಂತಿ ಕೈಪೆ ತರುತ ಕಜಿಪು ಮುಗಿಂಡ್‌ಯ ॥ ೪॥

ಅಜ್ಜೆರಾರ್ ಪಂಡಿ ಪಾರ್ದನ ನೆಂಪು ಇಜ್ಜಯ ।
ಪತ್ತನಾಜೆದ ಪತ್ತ್ ಪನಿಕ್ ಪುರಿಕುಲಾಪ ಪತ್ತ್ಂದ್ ॥
ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ಎಚ್ಚರುಪ್ಪುಲೆ ಕಾಡ ಬೋಂಟೆ ಬೆನ್ನಿಂದ್ ॥
ಸೀಕ್ ಸಂಕಡ ಸನ್ನಿಲುಪ್ಪಂದ್ ಕಂಡ ಬೆಂದ್ ತಿನ್ನೇಂದ್ ॥೫॥

• ಕೆ. ಕೆ. ಗಟ್ಟಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಕಂಪೌಂಡು, ಶರವು ದೇವಳದ ಬಳಿ, ಮಂಗಳೂರು - 1.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲೆ

			ರೂ.
೧.	ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (೧೯೯೫)	: ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ	೧೨.೦೦
೨.	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರ್ (೧೯೯೫)	: ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦
೩.	ಬಡಕೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ (೧೯೯೫)	: ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೫.೦೦
೪.	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (೧೯೯೫)	: ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್	೧೨.೦೦
೫.	ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್, ಪೊಳಲಿ (೧೯೯೫)	: ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	೧೦.೦೦
೬.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ (೧೯೯೫)	: ನಾ. ವುಜಿರೆ	೧೨.೦೦
೭.	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (೧೯೯೫)	: ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ	೧೨.೦೦
೮.	ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (೧೯೯೬)	: ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡ್ಕ	೧೨.೦೦
೯.	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (೧೯೯೭)	: ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೨.೦೦
೧೦.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (೧೯೯೭)	: ಎಂ. ರತ್ನ ಕುಮಾರ್	೧೨.೦೦
೧೧.	ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (೧೯೯೭)	: ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್	೧೨.೦೦
೧೨.	ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (೧೯೯೭)	: ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್	೧೨.೦೦
೧೩.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೭)	: ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ	೧೨.೦೦
೧೪.	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ	೧೨.೦೦
೧೫.	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	: ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್	೧೨.೦೦
೧೬.	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (೧೯೯೮)	: ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು	೧೨.೦೦
೧೭.	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೯)	: ನರೇಂದ್ರ ರೈ, ದೇರ್ಲ	೧೨.೦೦
೧೮.	ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (೨೦೦೧)	: ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು	೧೨.೦೦
೧೯.	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	: ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ	೧೨.೦೦
೨೦.	ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (೨೦೦೨)	: ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ	೧೫.೦೦
೨೧.	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (೨೦೦೩)	: ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	೧೫.೦೦

ಮರೆಯದಾರದ ತುಳುವರು ಕನ್ನಡ ಮಾಲಿಕೆ

೧.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (೨೦೦೨)	: ರಘುನಾಥ ನರ್ಕಳ	೧೫.೦೦
೨.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (೨೦೦೨)	: ಎಂ. ರತ್ನ ಕುಮಾರ್	೧೫.೦೦

ಬೇತೆ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

೧.	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (೧೯೯೬)	: (ಸಂ) ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ	೨೮.೦೦
೨.	ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (೧೯೯೭)	: ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೨೮.೦೦
೩.	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (೧೯೯೭)	: (ಸಂ) ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ. ಆರ್. ಚಂದ್ರ	೩೦.೦೦
೪.	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮)	: ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ	೨೫.೦೦
೫.	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (೧೯೯೮, ೨೦೦೩)	: (ಸಂ) ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೫.೦೦
೬.	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು (೧೯೯೮)	: (ಸಂ) ಪಿ. ಎಸ್. ರಾವ್	೨೦.೦೦
೭.	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (೧೯೯೮, ೨೦೦೩).	: ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೩೫.೦೦
೮.	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಕೆ. ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ	೨೫.೦೦
೯.	ಜೋಕ್ಲೆದನಿ (೨೦೦೦)	: ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೫.೦೦
೧೦.	ಮಹಾಭಾರತೊ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (೨೦೦೦)	: ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೨೪೦.೦೦

೧೧. ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ (೨೦೦೧)	: ದಿ. ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ	೧೫.೦೦
೧೨. ತುಳುಲಿಪಿ (೨೦೦೧)	: ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುಲು

೧. ಮುಗೇರರು-ಜನಾಂಗ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ (೧೯೯೭)	: ಡಾ. ಅಭಯ ಕುಮಾರ್ ಕೌಕ್ರಾಡಿ	೨೦೦.೦೦
೨. ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (೧೯೯೭)	: ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ	೧೮.೦೦
೩. ನಿಲೆ (೧೯೯೭)	: ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ	೨೮.೦೦

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು

೧. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೧೫.೦೦
೨. ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (೧೯೯೮)	: ಎ. ವಿ. ನಾವಡ	೧೫.೦೦
೩. ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೧೫.೦೦
೪. ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (೧೯೯೮)	: ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೫.೦೦
೫. ಪುಳ್ಕೂರು ಬಾಚೆ (೧೯೯೮)	: ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೫.೦೦
೬. ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (೧೯೯೮)	: ಕೆ. ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ	೧೫.೦೦
೭. ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೊ (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೮. ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (೧೯೯೮)	: ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್	೧೫.೦೦
೯. ಮಾಯಂದಾಲ್ (೧೯೯೮)	: ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ	೧೫.೦೦
೧೦. ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (೧೯೯೮)	: ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	೧೫.೦೦
೧೧. ಬನ್ನಾಲ್ (೧೯೯೮)	: ಕ್ಯಾಥರೀನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್	೧೫.೦೦
೧೨. ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್(೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್	೧೫.೦೦
೧೩. ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (೧೯೯೮)	: ಕುದ್ಯಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೧೫.೦೦
೧೪. ಅಗೋಳಿ ಮಂಜನೆ (೧೯೯೮)	: ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್	೧೫.೦೦
೧೫. ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ(೧೯೯೮)	: ಕೆ. ಆರ್. ರೈ.	೧೫.೦೦
೧೬. ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (೧೯೯೮)	: ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ	೧೫.೦೦
೧೭. ನಾಗಸಿರಿ (೧೯೯೮)	: ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ	೧೫.೦೦
೧೮. ಮಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮)	: ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೧೯. ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (೧೯೯೮)	: ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ, ಬಾಳೆಪುಣಿ	೧೫.೦೦
೨೦. ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	೧೫.೦೦

ಅಕಾಡೆಮಿದ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ 'ಮದಿಪು'
ವರ್ಷದ ಕಿಸ್ತ್ ೫೦.೦೦ ಆಜೀವ ಚಂದಾ ೫೦೦.೦೦

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ.ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಲಾಲ್ ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 3
ಮುದ್ರಣ : ಕೆ. ಜಯರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳುನಾಡ್ ಪ್ರೆಸ್, ಕದ್ರಿ, ಮಂಗಳೂರು - 575 002.
ದೂರವಾಣಿ - 2215646

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸದಸ್ಯೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಡಾ. ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ

ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

ಡಾ. ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತೀಶ್ ರೈ

ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್

ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ್

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ

ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ

ವಿ. ಜಿ. ಪಾಲ್

ನಾ. ವುಜಿರೆ

ಕೊಯಿರಾ ಎನ್. ಬಾಳೆಪುಣಿ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿ, ನಾಟಕಕಾರೆ, ಚಿಂತಕೆ ಪ್ರೊ. ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಕಾಸರಗೋಡು ಮೆರೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಭೇಟಿಕೊರ್ದ್ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿತ್‌ದ್ 15-1-2004ನಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮೇರ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಸದಸ್ಯೆ ಡಾ.ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ, ಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೇರಳ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಕಾಸರಗೋಡು ಚಿನ್ನಾ, ಶ್ರೀ ಟಿ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಕಾಸರಗೋಡು ಒಟ್ಟುಡುಲ್ಲೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳ ರೋಟರಿ ಸಂಸ್ಥೆದ ಸೇರಿಗೆಡ್ 31-1-2004 ನಾನಿ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿಡ್ ನಡಪಾಯಿನ 'ತುಳು - ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯ' ಸಮಾರಂಭದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೆಡಗು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟು ತಾಳಮದ್ದಲೆ ನಡಪಾದ್ ಕೊರೊಂದುಪ್ಪುನಕುಲು ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ಸರ್ಪಗಳ ಈಶ್ವರ ಭಟ್, ಹೊಸಮೂಲೆ ಗಣೇಶ್ ಭಟ್, ಡಾ.ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕುಲು ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

Reg. with RNI No. Kartuloo 14/10/2000-TC